

STÍN KATEDRÁLY

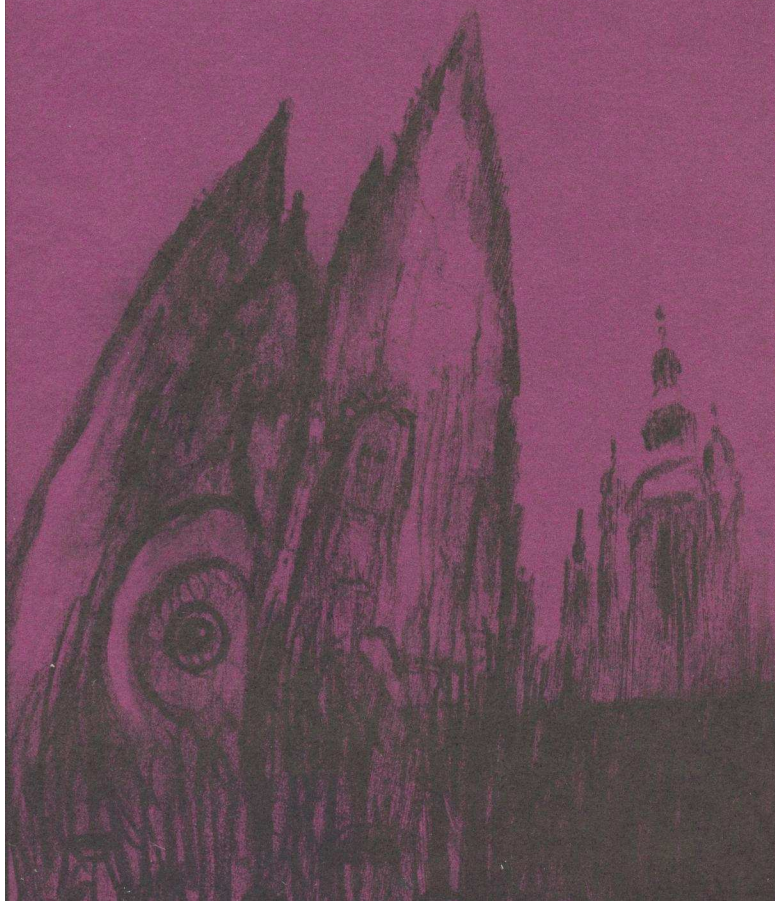
Božská krimikomedie

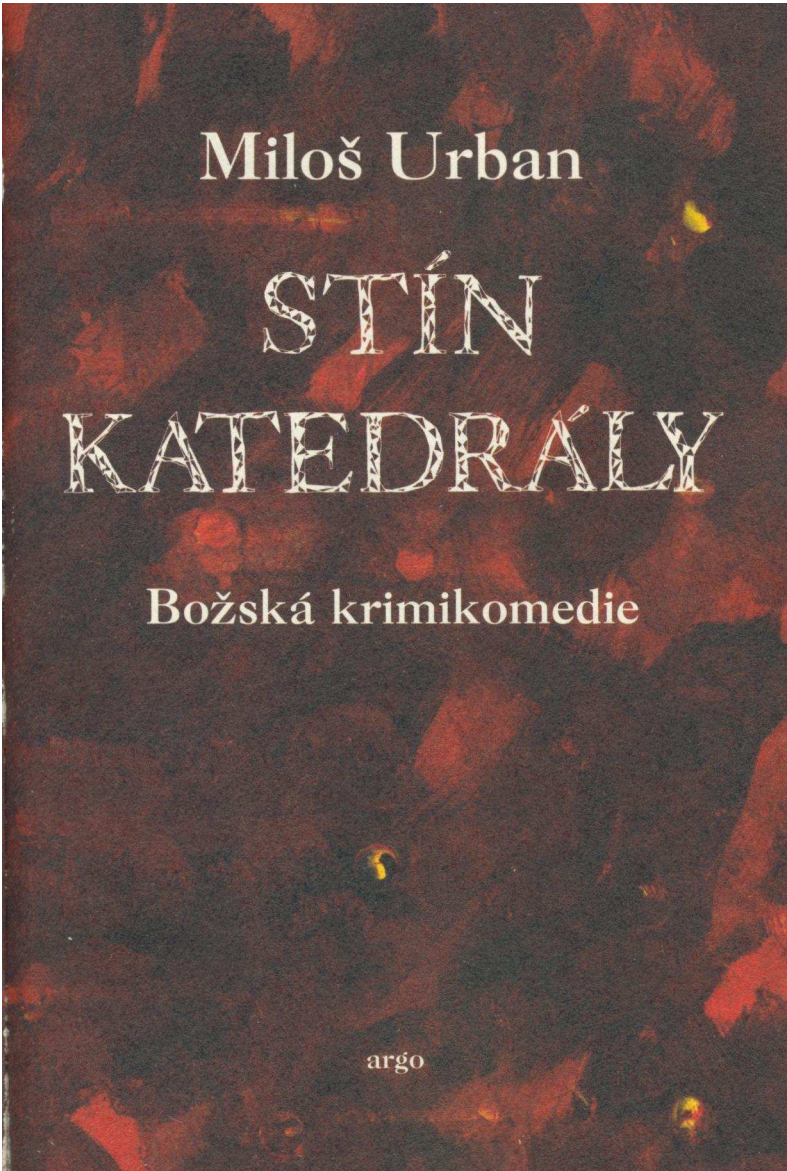
Miloš Urban

Argo

STÍN KATEDRÁLY

Miloš Urban

Miloš Urban

STÍN
KATEDRÁLY

Božská krimikomedie

argo

Kniha vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky.

Autor též děkuje:

Kanceláři prezidenta republiky za zpřístupnění chrámu,

Janu Vladislavovi a O. F. Bablerovi,

z jejichž dantovských překladů je citováno,

a Letizii Kostner za jazykovou spolupráci.

Stín katedrály je román.

Osoby a instituce objevující se v textu nemají
s mimoliterárním světem nic společného.

Argo, 2003, 2004

Copyright © Miloš Urban, 2003

Illustrations © Pavel Růt, 2003

ISBN 80-7203-508-8

*Slunce, jež za mnou rudlo blízko země,
přede mnou v dopadu svým umlkává,
překážku paprsků svých majíc ve mně.*

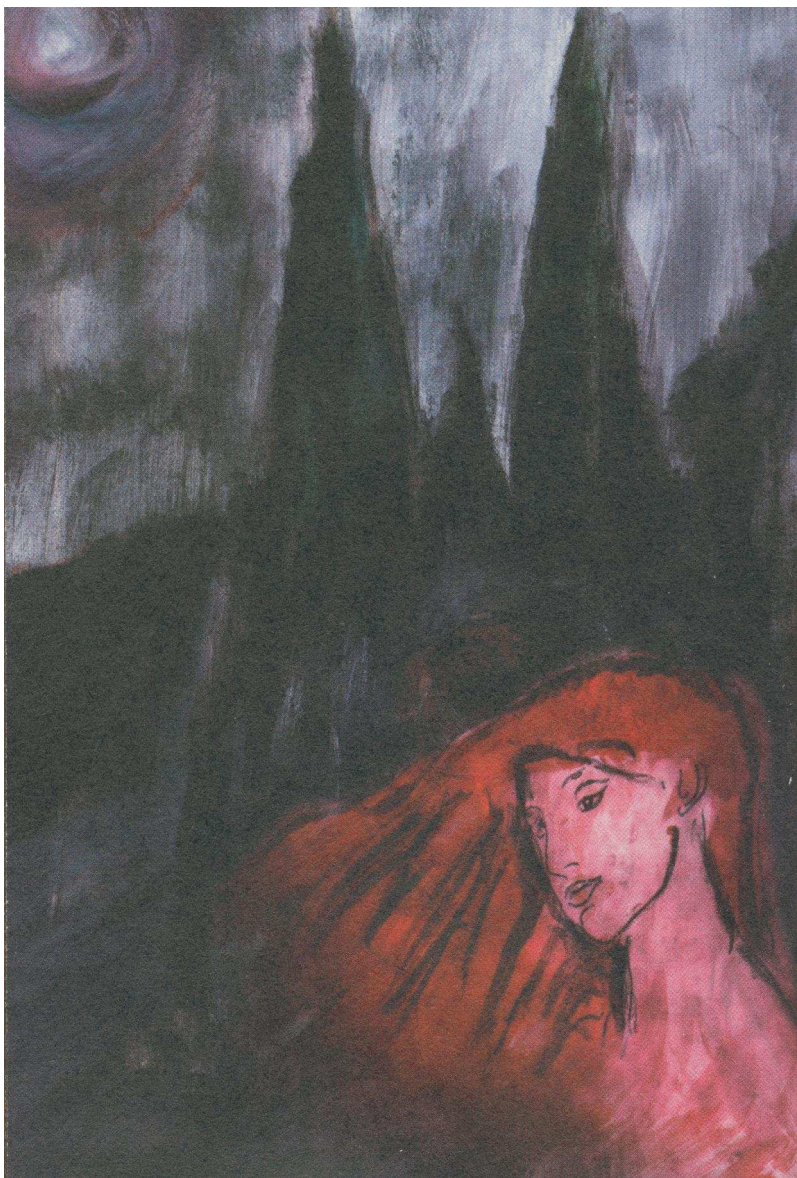
...

*Dozvol, ať počkám, jak mým vroucím přáním,
až plamen s rohy přiblíží se z dále,
vždyť vidíš přec, jak toužím jíti za ním.*

Dante Alighieri

*Není to řecký chrám; je to chrám gotický, plný velkých stínů,
kde zápasí opačné žitly, ne dobře harmonizované.*

Francesco de Sanctis o Dantově lyrice

Ve stínu katedrály se rvali dva starci. U paty severozápadní věže, v tichém šeru noci, zvolna unikající průchodem z Třetího na Druhé hradní nádvoří a dál s východním větrem, bojovali ti dva jako o život, řezali se po hlavě a po zádech tvrdými, nezvetšnými pěsti, neochabujícíma nohama si vzájemně podráždili nohy. Jupiter a Saturn pod pětistou růží průčelní chrámové rozety. Znal jsem je oba, jejich počínání mě nerozhořčilo ani nepřekvapilo, ten střet se dal očekávat. Ale že k němu došlo teď a tady, to mě udivilo. Bronzová vrata zela dokořán. Někdo mě probudil právě kvůli tomu. Zabouchal mi na dveře bytu a pak se vypařil. Na prahu ležel dopis, v něm výzva, ať spěchám nahoru. Ten posel věděl, že nebudu váhat, že nejsem z těch, kteří se lekají. Slíbil mi zázrak: znovu se setkat s Ní.

Minul jsem zápasníky a vstoupil do chrámu, do tmy prozařované červeným okem věčného světla nad hlavním oltářem, což bylo samozřejmé, a žlutým svitem tří bílých voskovic v jedné ze zadních kaplí, což obvyklé nebylo. Zamířil jsem tam a našlapoval opatrně; sto metrů chůze tišší než očekáváním zrychlený dech. Na konci tma zřídla, pod královskou oratoří bylo šero, visutý svorník klenby s motivy spletených větví a otesaných ostrvů šáhl smysly nutkavou připomínkou dřeva, jako by tuny svislého kamene všude kolem mne napodobovaly hluboký les. Východními vitrážovými okny už proudilo do chrámu slunce, jeho paprsky se prudce lámaly o stříbrnou svatojanskou rakev pod vysokým rudým baldachýnem za hradbou kněžiště, ale nejspodnější z vysokých chrámových oken, ta v kaplích obkružujících chór, ještě zůstávala temná a spolu s nimi i ochoz. O to víc zářily svíce v posledním výklenku zprava. Někdo se tu celou noc modlil ke svatým ostatkům, soudě podle roztaveného vosku. Podél stěn kaple stály dvě dlouhé tumbky s ležícími sochami králů, z vybledlé fresky na ně shlížely oči mouřenína. Relikviářů tu bylo na stěnách, na oltární menze i v dřevěné barokní skříni deset, matných i lesklých, hranatých a oblých, se zčernalým stříbrem a špinavým sklem. V některých se bělaly křížky z holenních a loketních kostí, obsah jiných byl zcela nezbadatelný. Z celého množství schránek se jedna vymykala: olověná klíčka se zbroušenými skly, při hranách šedými špínou a prachem, uprostřed vyčištěnými slinou či kapkou vody do tvaru kulatých průzračných okýnek. Zvedl jsem skříňku z

oltáře, natočil k plameni svíčky a nahlédl do ní. Byla v ní uzamčena krásná, bílá, sice už vrásčitá, dokonale však zachovaná ruka uťatá v zápěstí, dlaní spočívající na šarlatovém polštářku se zlatým lemováním, bříšky prstů potopená v černavé tekutině, která se do ztuhlého sametu jen pomalu vsakovala. Držel jsem tu těžkou kouzelnou skříňku a myslel na věhlasné skleněné pouzdro v bazilice v Bruggách, kde dodnes vystavují jasně červenou Kristovu krev, která se jednou do roka, v krátké magické chvíli a pouze nevinnému zraku, promění v proudící mizu života, aby pak opět znehybněla, ale neztratila svou zázračnou barvu.

Usedl jsem na kamenný sarkofág Přemysla Otakara II. a nespouštěl oči z toho oživlého ostatku, vznešené ruky, která snad, kdo ví, mohla patřit jednomu z patronů chrámu. A pak jsem ji div nepustil, když vedle mě zašelestily na dlažbě ochozu kroky. S relikviářem přitisknutým k hrudi jsem se ohlédl. Čekal jsem zloděje, kteří se o zázraku dozvěděli stejně podivnou cestou jako já, tlupu balkánsky hovořících chlapů, kteří mi, budou-li mírní, rozbijí jenom obličej. Jenže tam stála světlovlasá, nakrátko ostříhaná mladá žena, s jednou rukou zastrčenou v kapse odřené bundy z tlusté hověziny, s druhou nataženou před sebe; měla v ní lesklý kulatý odznak symbolizující moc. Za ní se černali dva vysocí chlapi, kteří tu moc stvrzovali. Vstal jsem a představil se, nic lepšího mě nenapadlo. Zdálo se, že ji to vyvedlo z míry. Něco zadrmolila a já v jejích slovech zaslechl jméno krásné jako drahokam, vybarvené jako smaragd zbroušený do tvaru zelené hvězdy.

*

Byla to ode mě blbost. Proč sem se musela představit? Kriminální policie, to stačí, pudete s náma, víc neříkat. A já mu vyvalim, jak se menuju. Aspoň že nezdrhal, nebránil se. Stál tam jak svatej a stejně tak čuměl, očima zaklíněnejma mezi prstama té ruky. Potom se mi podíval někam nad hlavu a začal se tlemit. „Skutečně se tak jmenujete?“ zeptal se, když ho kluci čapli pod křídla. Řekla sem, ať mlčí, jestli to ovšem není přiznání, ale nějak mi přísnost nešla přes pysky. Byl bledej, prokřehlej a hezkej. A udělali sme další botu, já ji udělala. Nechala sem mu tu skříňku celou cestu v rukách. Moh ji upustit nebo nějak zafixlovat nebo ji vyhodit z okýnka auta, tak něco, aby

zničil důkaz nebo na nás svalil, že sme ho dusili a on chtěl jenom upozornit chodníkáře. Ale držel si to na klíně jak fakan autíčko a nikoho nenapadlo mu to vzít. Nějak se k němu ta krabička hodila, useklá ruka zahráblá mezi jeho nohama, a von s tím svym ksichem strnulýho uspokojení.

Bylo to divný ráno. Bolelo mě břicho, žralo mě tušení, že se z týhle akce mám rychle vyzout. Beztak se na mordy nehodím.

V poledne volali z kapituly, že se jim ztratil páter. Vzala sem si telefon a fak šetrně oznámila, že jeden jeho kousek možná máme na mražáku.

*

Odvezli mě na pražskou policejní správu. Relikviář mi vzali až tam. Čtyři hodiny jsem čekal v nějaké kanceláři se zamřížovanými okny, k obědu mi přinesli obloženou housku a kávu, dokonce mi půjčili noviny. Přečetl jsem je celé, včetně ekonomiky a sportu, které jindy neberu na vědomí. Teprve odpoledne mě odvedli k výslechu. Nezpovídala mě ta holka, i když se třikrát přišla podívat. Otázky kladl nějaký chlap, věcný a šedivý, páchlo mu kysele z pusy. Zmínil se o vraždě. Dal ji do souvislosti s tou rukou. Někomu ji uťali – nebyl to žádný ostatek. To už mi došlo taky. Útrpně se usmíval: jsem katolík? Poznamenal, ať to na něho nehraju. Připustil jsem, že ode mě bylo bláhové domnívat se, byť na okamžik, že jde o skutečný ostatek. Zeptal se, zda nemívám problémy s logikou. Zavrtěl jsem hlavou. Když budu ochotně spolupracovat, pokračoval, u soudu mi to přičtou k dobru. Pokrčil jsem rameny. Rozhovor se nahrával, ale tohle gesto zaznamenat nešlo. Položil mi ještě několik otázek, nakonec jsem podepsal, co jsem řekl. Vzali si mé klíče od bytu a dojeli pro doklady a nepodepsaný dopis, který mě vylákal do katedrály. Detektiv nastínil hypotézu, že jsem si ho napsal sám. Uniformovaná stráž mi odebrala opasek a vytáhla tkaničky z bot. Odvedla mě do cely, kde nebylo okno, zato se v ní bez ustání svítilo. U stěny vpravo ode dveří bylo umývadlo s jedním kohoutkem a vedle něj záchod. Naproti stál kavalec s pěnovou matrací. Byl jsem přesvědčen, že nezahmouřím oka, ale spal jsem přerušovaně několik hodin. Budilo mě světlo. Kolem druhé hodiny jsem procitl s pocitem, že mě nepozoruje jen zamřížovaná žárovka na stropě. Pohlédl jsem na dveře. Ve stínu za okýnkem

se něco pohnulo. Jakoby klučičí obličej s potměšilýma, protáhlýma očima. Stála tam, límec bundy vyhrnutý, a upřeně si mě prohlížela. Vypadala ještě mladší než ráno, až na kruhy pod očima. Jen jsem se odhodlal pohled jí vrátit a neuhnout jako první, odešla. Pak světlo v mé cele zhaslo. Úplná tma nenastala, jen příjemné šero. Zavřel jsem oči. Její tvář se před nimi vznášela, když jsem usínal.

*

Byla sem u něj v bytě. Hezký lidi nebejvaj divný, tenhle je. Rops. Zvláštní jméno. Byt krásnej, vědátorská sluj z dávnýho století. Zato koupelna samej lesk a hranatá moderna, ani sem tam nerozsvítila. V kuchyňce ani ložnici nic zvláštního, leda snad černý povlaky i prostěradla; černý jinak než u mě. Obývárk jinej, celej takovej starožitnej. Divan s červenym přehozem, dost velkej a měkkej pro tři najednou, taky fůra knížek, jsou všude podél stěn, kde nejsou okna anebo obrazy. Z oken je vidět dole Nerudovka, nahoře Hrad, na parapetu je kytka ve váze, její černej obrys proti světlu se mi nezdál, trny jak ostnatěj drát.

Vedle hlubokej vyřezávanéj psací stůl s dvěma patrama přihrádek. Prohrábla sem je, našla obálku s bankovkama a účtenkama, jednu tisícovku sem strčila do kapsy, prošla sem i všech jedenáct šuplíků, byla v nich fůra výstřižků z novin a časopisů, katolicek a uměleckejch, všecko o katedrále a restauračních pracech, na fotce několikrát Rops, dva rozhovory s nim, pak nějakěj zaprášenej stavitel a jeho zaprášená parta, jinak popsanej i prázdný sešity, dopisní archy různějch odstínů, nezarámovanej grafiky, úřední lejstra po rodičích a dokonce babičkách, na desce monitor počítače s klávesnicí, kalamář a brka, v mosazným hmoždíři sbírka plnicích per, černejch a stříbrnejch a určitě drahejch, všechny napuštěný, mezi nima dýka s vykládanou střenkou a špičatou, na půldruhý dlaně dlouhou, do tří hran ukovanou čepelí, tím by neukrojil ani kolečko sulcu.

Počítač běžel naslepo, oživila sem ho a skočila na pevně připojenej internet. Žádný prasečinky ale něco mi stejně vyrazilo dech, italskej kalendář ve složce Oblíbený, vydala to nějaká pohřební služba, vlastně to byla reklama na rakve. Jenomže ty rakve propagovaly vyceněný holky v prádýlku, opíraly se o ně jak o kandelábr, mazlily se s nima, ležely na nich anebo seděly rozkročmo, vystrkovaly zadky

a jezdily na nich jak Santa Claus na sáňkách, modely rakví měly názvy *Mondschein*, *Appassionata* nebo *Les Adieux*, ale poslední snímek byl jinej, zobrazoval manželskou truhlu, ale jenom jednoho nebožtíka: mrtvá holka ležela v zatlučený části vlevo a černym okýnkem ukazovala špičku sinavýho nosu a vedle vpravo v úzkym rozestlanym lůžku se rozvaloval svalnatej usměvavej frajer v modrejch trenkách, s jednou rukou pod hlavou a druhou na koulích, živej až běda, a pod tou umrlčí postelí bylo kudrlinkou napsáno *modello Dante*.

Skočila sem do elektronický pošty, projela Doručenou a Odstraňenou, nikde nic, všechno vymazaný, kluci by to rozlouskli, ale Rops by si pak dával víc bacha. V adresáři sem našla pár nápadnějších jmen a zapsala je.

Namísto lustru visel ze stropu černej lampi^{ón} s obrázkem zlatýho rozchechtanýho slunce. Na podlaze vedle stolu ležela balónová činka, řekla bych třicítka, protože sem ji neuzvedla. V jednom koutě bylo zrcadlo, dole rovný a nahoře oválný, zkombinovaný s dvojitym svícnem, to mě teda spletlo, poněvač vypadalo nejdřív jako okno, jenomže okno se v něm jenom odráželo, a dole mělo připevněný dva svícny se svíčkama, takže to dělalo dojem, že za sklem sou eště dvě a za nima ulice, zatočila se mi palice: vlastně sem koukala ven, bylo to vykoumaný, pokoj vypadal dvakrát větší.

Obrazy na stěnách chmurný a podzimní, stromy, kterejm vítr rve listí, bílá zřícenina na holym kopci, klášter pod červánkama, tuň zasviněná žabincem, černá labuť, co ji skoro není vidět ve stínech rákosí, poustevník v jeskyni, ruce sepnutý před oltářem vytesanym do kamene. Nade dveřma černej kříž, pod nim police a na ní zlatej pohár, ve výklenku mezi knihovnama zelená plenta. Koukla sem tam. Starej obraz ve zlatým rámu, krasavice, s pohledem tvrdym jak pěst a podobně ujetym, jako má on. Jiný stopy po ženskejch veškerý žádny. Ve stole sem hledala jeho idku, ale našla jen cestovní pas. Podle razítek jezdil do ciziny, ale už sou to roky.

Na desce ležel štos dopisů. Prolítla sem ty otevřený, většinou odborný konzultace, datování nějakých soch. Složenky. Pozdrav z Itálie, podepsanej m^{énem} Rut. Jedna obálka zůstala zalepená. Vepředu hlavička se znakem pražskýho biskupství, vzadu stejná červená pečeť. To se jen tak nevidí. Měla sem chuť psaní stopit, ale vydržela

sem. Číhla sem do skříně a do prádelníku, šel blbě otevřít. Všecko bylo drahý a aksamitový a hedvábný a černý jak brikety. Košile, kalhoty, saka, trenky i nátělníky. Čekala sem už jen, že na mě ze šatníku vybafnou černý tepláky s nažehlenejma pukama, ale až taková úchylárna tam schovaná nebyla.

A tak sem překecala bosse, aby toho černýho šviháka pustil. Že z něj nespustim oči. Že nás možná dovede k tomu pravýmu. Pokud ho opravdu nezabil on, řek boss. To nevylučuju, řekla sem já.

Došla sem si pro něj sama. Chtěl vědět, komu patřila ta ruka. Uslyšel to – jenom podezření, dodala sem; z kostela se vypařil farář. Josef Kalandra. Rops zblednul, znal ho. Vypadal zdrceně, fak že jo. Myslim, že nefilmoval. Zeptala sem se, kde má občanku. Prej ji ztratil, používá jen pas. Vrátila sem mu ho, s nim klíče od bytu.

Šla sem ho doprovodit před budovu. Chtěla sem vědět, jestli má tucha, kdo mu přines ten dopis. Zavrtěl hlavou. A že se musí napít. Klepaly se mu ruce. Bylo mi to jasný, aspoň pro ten moment. Řekla sem, že ho zvu. Pokrčil ramenama, stejně s sebou neměl prachy.

Šli sme kolem květinářství. Pučil si ode mě půl kila a zapad dovnitř. Ven vylez s růží. Trny se mu zachytly do voček svetru. Květ byl krvavě tmavej.

„Černé neměli.“

Když mi v tom tmavém baru s blikajícími automaty přinesli třetí Bloody Mary, zachytil jsem její pátravý pohled. Dala si taky, jen jednu, a nedopila ji.

„Ne, s tím problém nemám,“ usmál jsem se jí do modrých očí. A vybídl jsem ji, ať si dá něco k jídlu, třeba omeletu, já nebudu. Pokrčila nos.

„S pitím teda ne. A s čím? Stejnak to zjistíme.“

„Všechno se zjistit nedá. Ale hrabat se v mé minulosti nebude nutné. Můžu vám pomoci, víte? Mám v katedrále nějakou práci, lidi ze Správy Hradu a z pražské kapituly vám poskytnou všechny reference.“

„Do Víta směj jenom policajti.“

„Potřebuju se tam vrátit co nejdřív. Má práce spěchá. Nechte mě tam docházet aspoň v noci. Klíč mám, znám kód deblokace elektro-

nické ostrahy. Vypnu ji jen v malé části, kde bude má přítomnost nezbytně nutná. Nikdy se mnou nebyly problémy.“

„Až teď.“

„Ale jsou zbytečné.“

„Nemůžete se tam přece motat.“

„Budu jen nahoře na triforiu. Vaši lidé mě neuvidí ani neuslyší.“

„A co tam děláte? Zkoumáte lupou sochy, jo?“

„Studuju. Třeba i s lupou v ruce. Zajímá mě secese, secesní prvky v katedrále, velký přelom století. Píšu o tom knihu.“

„Fak? A jak se menuje?“

„Kamenný hvozd. Objednávka anglického nakladatele.“

„Nahrajte mi to do mobilu.“

Vytáhla telefon a nastavila mi ho před ústa. „P. R. B. Press,“ diktoval jsem, potom též adresu, telefonní číslo a e-mail. „Smlouva je k nahlédnutí u mě doma,“ dodal jsem.

Ušklíbla se. „Už sem ji viděla.“

„Jste bystrá. Řekněte mi – proč jste se dala k policii?“

„Takhle se ptaj kurev, proč šlapou chodník.“

„Kdepak. Těch se ptají: „Proč tak hezká a vychovaná holka jako ty dělá něco tak hnusného?““

„Vy se vyznáte.“

„Ani ne.“

„Ale jo. Tak mi povězte, kdo měl podle vás zájem na tom, aby farář umřel?“ Pokrčil jsem rameny. Ona pokračovala: „Věděl o něčem? Faráři jsou tajnůstkáři. Možná věděl, co neměl.“

„Proč ale volit takový způsob vraždy?“ prohodil jsem. „Useknout někomu ruku a nechat ho vykrváčet.“

„Možná ji někam strkal. Velebný furt něco někam strkaj, a přitom vlastně nemaj.“

„Snad. Ale jste si jistá, že šlo o Kalandru? Už našli tělo?“

„To si pište. Bylo v jámě v základech chrámu. V úzký jámě. Takže tam neleželo, ale stálo. Trčelo tam nohama nahoru.“

„Ach tak.“

„Ach tak? Copak s váma to ani nehne?“

„Vzhůru nohama se do základů chrámů zazdívaly oltáře starých bohů.“

„Aha. Taková tradice, že jo?“

„Dalo by se to tak říct.“

„A proč zrovna hlavou dolu?“

„Aby v nové době už neměli žádnou moc.“

„No potěš pámbu.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Jen nemůžu uvěřit, že tohle by někdo udělal zrovna otci Kalandrovi.“

„Ale byl to on. Když ho vytáhli ven, a nebyla to teda žádná sranda, identifikovali ho všichni přítomní kanovníci, a bylo jich tam procesí.“

*

Vzal na vědomí, že nesmí z Prahy. Každěj tejden se mi měl hlásit. To mu nevadilo. Do kostela sem ho zatím nepustila. To mu vadilo. Jen at' si počká. Řek, že teda bude doma, ale přesvědčivě to neznělo.

Rozhodla sem se pro otevřenou hru; bude lepší, když mu řeknu co nejvíc. Tohle ode mě chyba nebyla. Udělala sem to hned ten večer. Vyklopila sem, jak kluci našli faráře pod kostelem v kryptě, v černym ajncliku za mříží, co měla bejt zamčená a nebyla. Právě tam mu upajcli ruku a nechali ho tam.

Nechala sem si Ropse přivízt na patologii. Totožnost mrtvoly už byla jasná, ale chtěla sem vidět doktůrkovo výraz. Potvrdil, že jde o Kalandru. Kdysi si byli dost blízký. Tvářil se klidně. Ale když šli ke dveřím, myslela sem, že se rozbere. Nějak to spolknul. Vrátil se k mrtvýmu. Ruka ležela vedle, v plastový piknikový tašce se stěnama z ledu, a podle všeho ho brala víc než ten staroch. Čekala sem, kdy zaškemrá, jestli si ji může odnýst domů. A najednou chtěl vědět, kdo vlastně dal policajtům echo. Jako by se zrovna probudil.

Dvě adresy z jeho e-mailu sou přihlášený v Anglii. Jedna patří nakladatelství Peerbé, druhá knihovně Britský národní galerie. Ale proč by zrovna tudle korespondenci mazal?

I otevřená hra má svý meze.

*

Jak už jsem řekl té policistce, mám svůj klíč k chrámu. Tři dny byl běžně užívaný vchod pod severozápadním vimperkem uzavřen, tři noci, kdy detektivové a občas ona s nimi prováděli svou práci, jsem vcházel do setmělé svatyně postranním portálkem v severní části a

vystupoval na přední triforium, kde jsem si za světla zlodějské lampičky nahrával na mikrokazetu poznámky o šesti kamenných portrétech mužů, kteří se nejvíce zasloužili o dokončení katedrály, jež zůstala rozestavěná pět set let; já jsem však neměl času nazbyt. Ráno jsem si vždy na tři hodiny zdříml a potom jsem psal, a nemusel jsem v těch chvílích jíst ani pít; hudba mi pomáhala, Debussyho *Balady* podle Villona a *Zapomenuté árie* podle Verlaina, Satieho *Gotické tance* a *Rozikrucíánské znělky*. Třetí den odpoledne mě vyrušil zvoněk. Otevřel jsem v domněnání, že to je ta policistka. Ale byl to někdo jiný. Někdo, koho jsem očekával už několik dní. Julius Maler.

Znali jsme se od vidění. Setkávali jsme se v kanceláři Správy Pražského hradu, byl tam zaměstnán na částečný úvazek. I on psal svou knihu o katedrále, v pořadí pátou, a navíc docházel do kapituly jako emisar svazu malých evangelických církví. Mimo to veřejně vystupoval, pokud mi bylo známo, coby styčný důstojník mezinárodní mezcírkevní konference a připravoval v katedrále akci nazvanou ekumenický advent. Často se objevoval v médiích. Nikdy jsem nebyl zvědav, ke které denominaci sám patří, ale musel jsem obdivovat jeho aktivitu, jeho schopnost být úplně všude, umění říct něco podstatně znějícího, ať už se diskutuje na jakékoli téma. Obdivoval jsem jeho neúnavnou energii, s níž se ve vysokém věku pouštěl do půtek s katolickými preláty.

Přišel mi říct, že do katedrály se už smí, a požádal mě, zda bych s ním nezašel do chrámu hned, že mi potřebuje něco vysvětlit. Šel jsem. Připadalo mi zvláštní, že za mnou přišel domů, a cítil jsem se dokonce poctěn. Věděl o tom, že jsem strávil jednu noc na policii, že jsem byl vyslýchán a že jsem zatím jediným podezřelým z vraždy patera Kalandry. Což je samozřejmě podezření nesmyslné, doplnil rychle. Cestou nahoru však mlčel. Šel kolébavým krokem, trochu napadal na pravou nohu. Zezadu vypadal jako rozložitá žena.

Promluvil až pod Schwarzenberským palácem. Otočil se ke mně s otázkou, co všechno jsem detektivům řekl.

Ubezpečil jsem ho, že je mi to líto, ale jistě pochopí, že jsem nemohl zamlčet ten incident z onoho rána před katedrálou.

„Tu rvačku,“ dodal jsem.

„Prosím vás. Pouhá potyčka.“ Připustil však, že se ho na to přišla zeptat ta dívka, co ji pověřili vyšetřováním.

„Klára Brochová?“

„Právě ta. Pěkná kudlička, co říkáte? Už jste vyzkoušel, jestli jde otevřít?“

To mě od něho překvapilo. „Pane Malere, vy žertujete i při tak prudkém stoupání... Ale i mě by moc zajímalo, proč jste se pral s otcem Urbanem.“

Zčervenal. „Napadl mě. Byl jsem nahoře zvonit, sešel jsem z věže a on na mě číhal za dveřmi. Udeřil mě do zátylku, jen jsem vylezl ven. Začal mě škrtit. Musel jsem se bránit.“

Prohlédl jsem si jeho tvář. Žádné stopy po bitce jsem neviděl. „Všiml jsem si,“ prohodil jsem jakoby nic, „že pan kapitulní má rozbitý ret.“

„Jak jsem právě řekl,“ vrčel Maler, „bránil jsem se.“

„Jaký mohl mít důvod napadnout vás? Něčím jste ho popudil. Uprímně řečeno byl na vás prazvláštní pohled, když jste se po něm oháněl pěstí.“

„Vždyť ho znáte.“

„Právě že ho znám. Z míry ho vyvede máloco, takhle se chová výjimečně. Můžete to vysvětlit jen vy.“

Julius Maler semkl rty a ponechal to bez odpovědi.

Prošli jsme Jižními zahradami a po Býčím schodišti na Třetí nádvoří. Do chrámu jsme vstoupili bokem, přes kapitulní knihovnu. V příčné lodi bylo neobvyklé šero; ocitli jsme se pod dřevěným lešením, sahajícím až pod triumfální oblouk.

„Fulcanelli,“ odfrkl si Maler a ukázal ke dveřím vedoucím do paty velké věže. „Až po vás, milý pane. Vy jste tu privilegovaný, já jen trpěný. Chodíte sem i v noci, že? To musíte mít na kapitule protekci.“

„Mám právo chodit kdykoli. Musím dokončit svou knihu.“

„Mně nikdo z kléru ani ze Správy vstříc nevyšel. Pro své ano, pro cizí ne, že?“

Nic jsem na to neřekl. Vstoupili jsme do velké věže. Dovedl mě doprostřed. V šeru se válela na podlaze zmačkaná deka, v níž jsem hned nato poznal mnišskou kutnu. Sklonil jsem se k ní, ale Maler ji

odkopl. Pod kutnou leželo dvoumetrové srdce velkého chrámového zvonu. Bylo přeražené v půli. Zvedl jsem hlavu. V dřevěném stropě vysoko nad námi zela díra. Prolomenými trámy proudilo světlo ze zvonice. Osahal jsem místo zlomu a přičichl k prstům. Ucítíl jsem pot.

„Ano,“ zasmál se staroch a ztěžka přiklekl naproti mně. „Sahají na ně všichni – nemůžou uvěřit, že se Zikmundovo srdce zlomilo.“ Přejel po železe sukovitým prstem a olízl ho. „Slané. Ne jako pot. Jako krev.“

Vystoupali jsme do zvonice. Nahoře jsem musel na Malera počkat, nemohl na schodech popadnout dech. Když se vyškrábal na podestu, něco říkal a já jsem mu nerozuměl. Vybídl jsem ho, ať si sedne a chvíli odpočívá. Poslechl. Tváře mu zbrunátněly. Ta barva šla dobře k odstínu jeho vesty pod sakem, které si nyní svlékl a ovíval se rukávem. V koutcích úst měl bílou pěnu. Zadoufal jsem, že se mi nezhroutí do náruče a nevypustí duši.

„Zlomilo se při slavnostním vyzvánění,“ řekl, skloněný k otvoru v podestě. Dole leželo dlouhé železo, jež takto z výšky připomínalo kříž. „Nechají odlít nové. Půjdeme až nahoru?“ Na kovovém lešení nám nad hlavou visel obrovitý zvon. Tam, kde míval srdce, byla černá díra. Uchopil jsem provaz vedoucí k jednomu z rozhoupávacích ramen a skrčil nohy. Pár vteřin jsem visel ve vzduchu a škubal lanem, a zvon se samozřejmě ani nepohnul.

„I němý zvon by se vám klaněl,“ položil mi na rameno svou těžkou ruku a mně nezbylo než opřít nohy o podlahu, „ale musel byste mít osminásobnou sílu. Nechte toho, buďte tak laskav. Mluvil jste s policií. No proč ne, je to koneckonců občanský postoj. Chci vám nad tímto smutným dílem objasnit meritum toho sporu s Urbanem. Leží vám před očima.“ Ukázal dírou dolů do paty věže a rozkašlal se. Zvedl jsem obočí a čekal, dokud se mu nezklidní dech. „Možná vám zlé jazyky donesly zvěsti o mé prchlivosti – připouštím, že je pověstná, ale to je asi tak vše, s čím bych šel do zpovědnice, kdybych byl vašeho vyznání. Ale pochopíte mě i tak: Urban se, což asi nebudete vědět, u pana kardinála přimlouval za belgickou klášterní slévárnu, a to je pro náš sbor nepřijatelné. Katedrála je v majetku státu a zvony jsou součástí státního majetku. Nové srdce proto odlije česká slévár-

na v Bechyni, to je hotová věc. A když jsem to posledně připomněl vašemu duchovnímu otci, vrhl se na mě způsobem, který se ani v nejmenším neslučuje s důstojností jeho úřadu.“

„O to tedy šlo? A jak to souvisí s vraždou otce Josefa?“ zeptal jsem se.

Udiveně rozšířil oči. „Jak to souvisí? Nijak. Proto se sem s vámi trmácím, abyste pochopil, že obojí byla čirá náhoda. Ta policistka vás nenechá na pokoji, tak jí aspoň máte co říct.“

„Kalandrovi usekli pravou ruku a odtáhli ho do podzemí, k cípu původní rotundy svatého Víta, až k samotnému oltářnímu hrůbku. Co když je v tom podobný patos jako ve sporu o srdce zvonu?“

„Jste fantasta,“ řekl suše Maler.

Dřevěná podesta náhle vrzla. Otočili jsme se po zvuku. Někdo k nám nesměle přistoupil.

V temném koutě se nejistě usmíval mnich. Přes řídký plnovous bylo patrné, že tvář má velmi mladou, jeho oči krátkozrace těkaly z Malera na mě a zase zpět. Když promluvil, třásl se mu hlas.

„Slyšel jsem vás přicházet. Dostal jsem strach. Zlomené srdce Zikmunda je to nejstrašnější znamení. Ale nedá mi to a musím se zeptat tady toho pána: proč vám tak vadí dílna bratří benediktinů ve Valonii? Nápad Jeho Excelence je darem z nebe. Byl by to ušlechtilý a hluboce symbolický čin –“

„Ora et labora,“ ohnal se po něm Maler jako po dotěrné mouše.

„Nejsem benediktin.“

„S tebou se bavit nebudu.“ A ke mně dodal: „Tihle zvoníci si myslí, že jim to tady patří a klidně můžou druhým skákat do řeči.“

Usmál jsem se na mladíka, který vypadal rozhořčeně a zakřiknutě zároveň. „Chodíte zvonit často?“ zeptal jsem se ho.

„Chodím, když mě pustí. A když pan Maler uhodil otce Urbana, byl jsem tu taky. Viděl jsem vás z věže. Chvíli nato přijelo auto a vystoupili tři lidi. Dva muži a žena.“

„Ta by si bezpochyby ráda poslechla, co tu říkáte.“

Julius Maler zavrtěl hlavou. „Bud' budete věřit mně, nebo to-muhle mladému pobloudilci.“ Vklouzl do saka, oprášil si ho a zmizel v průchodu ke schodišti.

„Roman Rops,“ představil jsem se mnichovi. „To mě těší, že někoho z vás teď znám osobně. Ostatní zvoníky vždycky vidím jen z triforia, když spěchají do věže. To vy jste rozhoupával Zikmunda, když se utrhl srdce? Máte páru.“

„Benon,“ zazubil se mnich a shodil z hlavy na ramena kápi, jako by smekal klobouk. „Ano, já. Tedy společně s dalšími. Chodí sem studenti z matematicko-fyzikální fakulty. I holky – klidně. Ale ty si před houpáním neplivou do dlaní. Jinak mají sílu jako kobyly.“

„Poslyšte, Benone, zajímalo by mě, jak se sem dostáváte, když jdete zvonit. Nejspíš budete mít v opatrování klíč od jednoho z vedlejších vchodů?“

„Je to tak. Ten klíč mám já, čekám na studenty ráno nebo večer před katedrálou, podle toho, jak můžu já a jak můžou oni.“

„Takže zvonit chodíte vy a ti studenti?“

„Ne, dobrovolných zvoníků je skoro dvacet a střídají se podle rozpisu služeb. Občas zajde i pan Maler; málokdy. Jednou jsem ho potkal venku na ochozu, šel jsem se podívat na východ slunce. Opíral se o zábradlí a funěl. Chtěl jsem mu pomoci po schodech dolů, ale křičel na mě, že je zdravější než já. Zvoníme hlavně na menší zvony – Václava, Jana Křtitele a Josefa. Na Zikmunda jenom ve svátek.“ Znova se usmál chlapeckým úsměvem, v jehož ostýchavosti bylo něco lehce přidržené. „Pane Ropsi, vy se mě vyptáváte jako policajt. Oni vás u výsledku dost skřípli, co?“

„Měl jsem Kalandru docela rád. Nemůžu pochopit, že by ho někdo chtěl zabít. Vzal jsem od něho první přijímání. A chodil jsem se mu kdysi zpovídat.“

„Takže vás dobře znal,“ řekl Benon, teď najednou vážně.

„Ano.“

„I já jsem za ním chodil. Byl strašně hodný. Až moc. Kdo ho mohl tak nenávidět?“

Viděl jsem, že nemá daleko k pláči. A představa, že se mi na rameni vybulí nedomrlý novic, mi přišla nesnesitelná. „To mě ovšem ani trochu nezajímá,“ řekl jsem tak příkře, až ucouvl o krok. „Kalandra je na pravdě Boží, souhlasíte? Je mi jedno, kdo ho tam poslal. Zajímá mě však proč. Vyčítám si, že jsem hned nepoznal, komu ta ruka patřila. Víte o tom, ne?“

„Rozkřiklo se to rychle.“

„Uráží mě to, chápete? Za Kalandrou už jsem dávno nebyl, ale... Stydím se za to. Měl jsem ji poznat. Připomínala umělecké dílo.“

Vyvalil oči. Rozesmál jsem se.

Když jsem scházel po točitém schodišti, držel jsem si před ústy rukáv, aby neslyšel smích, který jsem nedovedl zadusit.

Potom mě mrzelo, že jsem ho víc nešetřil. Tehdy mi to přišlo zábavné – ta chvíle, ta atmosféra, ta přestřelka s Malerem! A co bylo nakonec Benonovi po tom, kdo připravil o život Josefa Kalandru? Vrahem mohl být kdokoli. Třeba já. Pravý opak toho, za něhož se vydávám.

*

Kurva. Ten pohřeb sem skoro prošvihla. Vtrhla sem na břevnovské hřbitov, zrovna když dávali Kalandru do země. Původně měl ležet jinde. A dali ho sem, protože chtěl ležet vedle své matky. Mezi křížema narváno. Když sem přicházela, lidi se ohlíželi, tak sem zapadla za bílej mramor s andělíčkem. Rops stál o kus dál u hrobky šlechtice, pod zelenkavou střechou, co ji podpírali dva kamenný svalovci. Byl nenápadnej jak policajt, co na funuse mafiána merčí každýho pozůstalýho. Líp bych to nesvedla. Mávla sem na něj, dokonce mu dopřála něco jako úsměv, ale stejně jako ty krásný šutry se ani nehnul. Soustředila sem se teda na pohřeb. Vysokej šedovlasej dědek s tvářema jak Macocha zvednul zrak od hrobu a přeměřil si mě. Stejně jako Rops, i on byl celej v černým, sako kalhoty boty, a byla to jiná černá než vohoz ostatních přítomnejch, černota smutku a truchlení; poněvač jemu pod bradou svítil sněhobílej kolárek. Fotra tak přísnýho, to rači žádnýho, jenomže ředitel děcáku v Chrastavě měl zrovna takovej pohled, zlej ne, ale spíš jako ukrutnej. Takže sem hmátla do kapsy po cigárech, a trklo mě, že tam nejsou a že by se to ani nehodilo, a ten farář to samo prokouk a hodil takovou citrusovou držku, že sem měla chuť zvednout si před nim sukni, kdybych neměla rifle.

Řečnění sem skoro propásla, ale neušly mi závěrečný cinty brejlatýho chlápka ve vyšívaným hábitu: „Tají se nám dech a chodíme po špičkách, náš dobrý milovaný otec Josef Kalandra se stal obětí zla, které v srdci člověka ještě nebylo poraženo.“ Trochu se zajík a pak

pokračoval: „Kde byl Bůh, můžeme se ptát, když toto dopustil? Stojíme nad rakví krvavého svěťce a ptáme se, proč právě on, o kterém se říkalo, že by ani kuřeti neublížil? Snad že ho Bůh shledal hodným obětí; snad pouze s tímto pokorným vysvětlením je nám uloženo se spokojit, a kdo jsme my, abychom chtěli znát víc? Vždyť Jeho cesty jsou nevyzpytatelné a nám nezbyvá než kráčet tam, kam nás vedou, ano, začasť i žasnout a plakat, kam že nás zavedly. Vyslovme nyní tichou modlitbu za mučedníka lásky k bližnímu, jehož oběť, jak pevně věříme, nebyla marná.“

Nastalo hrobový ticho a pak řečník něco zamumlal a hodil do hrobu hrst hlíny. Každý ho znal, byl to pražskej arcibiskup. Udělala se fronta a všichni si hodili, eště jednoho sem znala z televize, a sice mluvčího biskupský konference. Po nich šel ten šedej ostře řezanej, a teď sem na to kápła, byl to arcijáhen Urban, a po něm další prelát, nakonec asi deset kapucínů a celej houf jeptišek. Hodil si i Rops, kterej se zařadil na samej konec, za malýho pořeza, co měl podobně tmavý oči jako on a v rukách koženou ušanku jak z filmu *Proti všem*. Neušlo mi, že si něco řekli, nejdřív ten sud a pak Rops, kterej přikývnul a malinko se usmál, a helemese, mohla bych odpřisáhnout, že sem mu odečetla ze rtů poděkování. Jenomže potom, když se pomalu rozcházeli, ho vzal za rameno Urban a začal do něj hučet a Rops byl rázem malinkej, fak sem myslela, že před nim padne na koleno a políbí mu prsten na ruce nebo něco jinýho, co katolíci dělaj běžně, ale on se mu vytrh a mizel mílovým krokem.

Cestou na Hradčany sem se na něj nalípla, i když se nezdálo, že by dvakrát stál o moji společnost. Tvářil se jako děkan a taky tak vypadal, a s o to větší chutí sem se do něj zavěsila jako holky do kluků v multiplexu, a hned sem se zeptala na jméno toho vokatýho vazounka. Fulcanelli, řek Rops nasupeně, hmátnul do kabátu, vytáh šrajtofli a vrátil to, co sem posledně dala za pití. Děkala sem, že mě to neurazilo, a rozhlídl se po podezřelejch elementech. A ten Ital, co jinýho to mohlo bejt s takovym ménem, po mně loupnul zvědavým zrakem a pak, před hřbitovem, u tý provalený zdi nad břevnovským klášterem, vokouněl mladej kluk v mnišským fusaku a s kapucou na hlavě, jestli byl na pohřbu, nevim, a ten se s Ropsem pozdravil, zatímco Fulcanelli, co šel s nějakým jiným chlápkiem, co podle vyho-

něného emana a kníru styl řídítka vypadal jako Polák, si ho nevším, ale mníšek za nim zíral zamilovaně.

Nesnáším odmítnutí. Černej krasavec mě to mlhavý ráno bral na vědomí asi jako včelu, co mu bzučí kolem hlavy, a já se mu s bzučením vnucovala a nemohla přestat, otevřená hra a vysvětlování, aspoň že sem si to pak obhájila sama před sebou, i když sotva.

„Zavolal anonym – ne na hradčanskou služebnu, ale přímo na policejní správu. „Vražda v katedrále.“ A zavěsil. Služba byla přesvědčená, že je to fór, i když tak brzo ráno si děti srandu nedělaj. Z detektivů sem tam byla jen já. Porada se protáhla do noci, tak sem přespala v kanceláři. Zatelefonovala sem bossovi, vzbudila ho, čekala, že mě seřve. Nenasral se. Souhlasil, abych to jela omrknout, pod podmínkou, že si s sebou vezmu nějakýho chlapa z výjezdovky a že budeme oba ozbrojení. Měnily se služby, tak sem si chlapy vzala dva a jednoho řidiče. Nebyl to standartšturn k vraždě – dělala sem na protidrogovým. Pořád tam sem, chápete... Romane?“

Zkusila sem to na něj takhle, frajera libovýho lepšího, a neprotestoval, bodejť jo. Vlastně nereagoval vůbec nijak. Byli sme na Pohorelci, šli kolem hotelu a já navrhla, jestli ten pohřeb nechce zapít. Pokrčil ramenama, zapadli sme tam, začala z toho bejt pěkná tradice. Bar byl zavřenej, ale recepční nás odmáv ke křesílkům v hale, propadli jsme se do nich jak do cukrový vaty, černý kafe pro oba, černej likér pro něj a pro mě vodku. Měla sem chuť na cígo a nechala ji zajít žvejkou, a Rops se jako by zamyslel a vytáh z kapsy plechový pouzdrýrko, z kterýho vyklep doutník dlouhej jak vídeňskej párek. Vyštrachal odněkud švýcarskej nůž, otevřel na něm nůžtičky a ustříh doutníku špičku a promnul ho v prstech a čuch k němu zepředu, zezadu i ze strany. Tý jo, takový sraní s kouřením sem ještě neviděla, moje žvejka mezitím úplně ztratila mentol. On nožejk schoval a šáhnul do druhý kapsy pro krabičku prodlouženějch sirek, co měly černý dřívko a červenou hlavičku, a konečně podpálil tabák. Smrdělo to jako psí kšíry.

„Posloucháte mě vůbec? Jedeme tam a vrata kostela otevřený. Tak sme tam vlítli hezky potichu a byl ste tam vy, v rukách ruku, a namísto zděšení ste zářil jak obdarovanej. Magor, řekla sem si, vražda spáchaná náměsíčníkem. Ale u výslechu už to tak nevypadalo.

Měli ste se prej s Kalandrou rádi. Vlastně ho milovali všichni až na toho, co mu to proved. A tak sem vás zkusila pustit. Mám vás na triku. A modlím se, aby mi ten případ nechali. Drogy sou dobrý, ale vraždy sou policajtský nebe. Dokud to pude, nenechám se z něj vysoupnout.“

„Vždycky jsem říkal, že policejní prezidentka by zatočila s kriminalitou jedna dvě.“

„Koukám, že už vás truchlení nad Kalandrou přešlo.“

„Já truchlím pouze nad živými. Až na výjimky.“

„Čím vás tak zaujalo moje méno?“

„Klára Brochová,“ usmál se tak krásně, že sem se div nerozeřvala. Potáhnul z doutníku a vyfouk kroužek kouře, kterej se dlouho třepotal. „Prý jste sirotek.“

„To souhlasí.“

„Jak jste k tomu jménu přišla?“

„Před kojeňákem dvanáctýho srpna. Nevěděli, jak sem stará, a tak sfoukli svátek, narozeniny a méno dohromady.“

„Kolik vám je?“

„Před měsícem šestadvacet. Sem ve skutečnosti o pár dní starší – když mě našli, už sem byla narozená, věřil byste tomu?“

„A to přijmení?“

„Taková pitomost. Doktorka v tom ústavu zrovna četla něco od Němce, co se menoval Broch. A tak se jí to líbilo, že mi dala jeho příjmení.“

„Byl to Rakušan,“ usmál se Rops. „*Očarování* – určitě to byl román *Očarování*. Ostatně se dalo čekat, že se někdo takový dřív nebo později objeví. Bylo to všechno napsáno předem.“

Chvilinku koukal jak naprostej pošuk. Vypad mu z ruky doutník. Sebral ho a odložil jen způlky vytáhlej, bez zatípnutí. Zacpala sem si nos. Rops seděl jako na perkách, vykládal a občas máchnul rukou.

„Kuriózní, vidíte? Řeknu vám k tomu historku. Romantický spisovatel Wilhelm Meinhold kdysi napsal román *Sidonia von Bork, die Klosterhexe*. Je to o čarodějnici, krásné, nejkrásnější ženě, jakou si lze představit, a tahleta Sidonie ničila muže, kteří byli tak pošetilí, že jejímu kouzlu propadli. Zvláštní na tom je, že Sidonii zcela propadali

i někteří čtenáři Meinholdovy knihy, psali si autorovi o pokračování a žádali, aby svazek doplňoval její portrét, a dokonce za ním přijela žena jistého obchodníka, který se do Sidonie zamiloval tak, že odmítal sdílet lože se svou manželkou. O většině těch nešťastníků nic nevíme, ale jistá skupina umělců v Anglii v polovině devatenáctého století si udělala ze Sidonie z Borku takový fetiš – začali ji malovat, uctívat a velebit jako božstvo, protože obdivovali lidské tělo a lidskou tvář jako obraz Boží. Vytvořili ze Sidonie pro svou vášeň znak. Ti umělci si říkali prerafaelité, tvořili bratrstvo, jejich duchovním otcem se stal malíř jménem Dante Gabriel Rossetti. Tito vyznavači slohu, jenž převládal v malířství před nástupem školy Raffaela Santiho, přišli s uměním, které šokovalo tehdejší společnost svou nádhrou, smyslností a touhou, ale i naivitou, ve věku páry a koloniálních válek, akademického realismu a prvních projevů těžce se klubajícího impresionismu působně anachronicky prostou. Navíc si dovolili nevídané: vnést do umění novou odvážnou kvalitu, ale zřící se veškeré avantgardy. Chtěli vytvářet Krásu v době, která si jí pomalu, ale jistě přestávala cenit – Krása se jim stala božstvem, vše ostatní jí bylo podřízeno.

I já patřím do toho bratrstva, jsem smutně zpožděný viktorián. Náležím k posledním obdivovatelům jejich umění, především pláten Rossettiho, na něž dvacáté století se svými expresionismy, kubismy a abstrakcemi tak hloupě zapomnělo.

Jiný z okruhu prerafaelitů, asketa a hypochondr jménem Edward Burne-Jones, Sidonii z Borku namaloval, akvarel třiatřicet na sedmáct, pokud mě paměť neklame, a čarodějka, mladá a svůdná, je na něm z boku, se skloněnou hlavou a intrikánským pohledem, který vysílá směrem k divákovi. Vlasy má upravené do středověkého účesu a podvázané sítkou. Na sobě má bílé, až na zem dlouhé šaty, které po celé délce dusí síť z koženého řemení, spleteného do černých ok připomínajících klubka svíjejících se hadů. Z toho obrazu jde hrůza, a přece je těžké odolat pokušení vstoupit do něj a strhat ze Sidonie šaty.“

Najednou se nějak porouchal. Úplně se vhroutil do křesílka a nebylo ho vidět. Podala sem mu kořalku a on usrk.

„Sidonie měla příbuznou,“ začal zas mumlat. „Myslím, že sestřenici. Jmenovala se Klára. I ji Burne-Jones namaloval, ale jako ztělesnění dobra. Moc se mu nepovedla, její zákeřná sestřenice byla desetkrát krásnější. I Klára však byla kouzelnice, hodná a nevinná. Neměla Sidonii půvab, vůbec ve všem byla jejím pravým opakem. Ale přicházela k mužům otráveným touhou po Sidonii a obracela jejich duše jiným směrem.“

Zase se odmlčel, jako by odpočíval. Bylo tam vedro. Sundal si sako. Vyhrnul rukávy od košile. Díval se na mě, a neviděl mě. Smutnej jak po funuse. Jenomže ještě hůř.

Maniodepresivní stavy se tomu říká. Z ordinací mě vyhnala až práce policajtky.

„Teď jistě pochopíte mou fascinaci vašim jménem,“ řek nakonec. „Existovala jistá Sidonie Bornová. Měl jsem to potěšení ji znát. Byla krásná stejně jako její románový předobraz. Nad ni už nebylo nic. Takový Rossetti by byl dal svou ruku za to, kdyby ji druhou rukou mohl namalovat. Ona se však narodila pro mě. Malovat sice neumím, ale snažil jsem se jí tento svůj fatální nedostatek vynahradit jinak. Byl jsem se Sidonií šťastný, a ona se mnou, *amor che nella mente mi ragiona*.“

Otevřela sem pus. Jenže jsem nestačila ani ceknout. Všimla sem si vnitřní strany jeho předloktí. Jedna fialová ranka vedle druhý. Ach jo. Pozdě.

Vstal a položil na stolek prachy. Vytáhla sem z podpaždí devítku a zezadu mu prostřelila tu jeho nafouklou palici, utrhlo mu to ten hezounkej ksicht a on se za ním poslepu rozběhl jak za ulítlým kloboukem, už ho nedohonil. Teda... Měla sem sto chutí to udělat, fak že jo. Tak sem do sebe aspoň hodila jeho pohárek. Bylo to hořký pítíčko.

*

Bud' blahoslavena práce, lano spouštěné do jámy žalu. V den pohřbu blízkého člověka se pracovat nesluší, ale Kalandra mě znal a odpustil by. Převlékl jsem se, do kožené brašny po otci sbalil nejnutnější restaurátorskou výbavu a vyrazil. Udělal se pěkný den, slunce vystoupalo k apexu a začalo hřát jako v létě, které bylo už pár týdnů pryč. Protože v mé ulici téměř nerostou stromy, nebylo poznat, jaká část

roku nastala. Vyjevil to až pohled na petřínské stráně, kde přímo před očima rozkvétaly v zeleném porostu kytice okru, magenty a umbry; sebevědomé, vyzrálé a syté ohlašovaly naplnění a brzký konec.

Shodil jsem z ramen černý plášť a přehodil si ho přes ruku. Ital mě ráno vyzval, abych se zastavil v jeho dílně. Prošel jsem Jižními zahradami a vstoupil do areálu Hradu východní bránou. Jiřskou ulici příjemně stínil Lobkovický palác a Ústav šlechticů. Jiřské náměstí pak otevřelo pohled na katedrálu z východu. Nemám ten úhel příliš rád, snad proto, že už v dětství mi věžatá lod a chór s houštím opěráků připomínala dřevěnou korunu, obrovskou a temnou; fiály se štětí kolem stavby jako křovisko a věže jsou stromy s osekanými korunami, z nichž kdosi nepozorovaný sleduje, jak z dále přicházíte. Ten pocit jsem vždycky měl a nikdy se ho nezbavil, ať jsem pohlédl na katedrálu třeba z druhého břehu řeky, chrám mi ten pohled vrátil: támhle stojíš, vím o tobě, nemysli si, neunikneš.

Na náměstí mezi mnou a bodlinatým kněžištěm stála drátěná ohrada a uprostřed ní dlouhá dřevěná dílna. Zde měla své dočasné sídlo unikátní stavební huť Angela Fulcanelliho, pozvaného pražskou metropolitní kapitulou. Ten nápad dostal Kilián Urban a doteď spolu s několika kanovníky dohlížel na chod stavby z pozice objednavatele, kontroloval kvalitu restaurátorských prací a porovnával účty, aby se stavba zbytečně neprotáhla a neprodražila.

Stavitel před časem přiharcoval se svou družinou stálých zaměstnanců z bavorského Řezna a přivezl s sebou i pravidla, podle nichž tam sedm roků opravoval dóm svatého Petra. Tak jako Petr Parlér ctil původní svatovítské plány Matyáše z Arrasu, tak Angelo Fulcanelli navazoval při své rekonstrukci jednak na Parléra, a jednak na ty, kteří chrám po mnohasetleté přestávce dostavěli – na Kranne-
ra, Mockera, Hilberta. Měl své proslulé desatero: 1. Konat své dílo k Boží chvále. 2. Tvořit v původním slohu stavby. 3. Vytvářet vlastní šablony a formy pro kamenické práce, poskytovat předlohy pro řemeslná díla sochařská, jako jsou chrlice, maskarony, erby, kytice, listoví a jiné florální a animální motivy. 4. Při všech opravách a rekonstrukcích vycházet z původní dokumentace, je-li k dispozici, a pokud není, konzultovat zásahy s předními restaurátory. 5. Používat tradiční materiály jak pro stavbu hlavní, tak pro konstrukce pomocné

a dočasné. 6. Pomáhat si mechanikou užívanou do patnáctého století, pokud to lze. 7. Používat nástroje stejného typu, materiálu a účelu, jaké byly používány tenkrát. 8. Vyrábět tyto nástroje ve vlastní přidružené kovárně a truhlárně, tradiční technologií bez použití elektrinou či jinak poháněných motorů. 9. Podle zvyku ze čtrnáctého století vyplácet kameníky dle objemu, kvality a obtížnosti vykonané práce, zatímco ostatním stálým i nájemným členům huti platit mzdu časovou, s tarifem nejvyšším pro políra, kováře-zámečníka, bednáře a truhláře, tarifem vysokým též pro správce huti, jeho famula, zedníky a osazovače, a tarifem nižším pro nádeníky, bez výjimky najímané prostřednictvím katolické charity. 10. Kterékoli z pravidel je možné, ba závazné porušit, je-li v sázce zdraví či život člověka.

Tyto zákony platily jen v jeho huti. Nebyl to bezohledný fanatik. Dovolil, aby mu kámen, dřevo, vodu a sypký stavební materiál vozily běžné nákladní vozy; lámání kamene samotné si objednával u malých firem a v malých lesních lomech, které svou činností nepoškozovaly reliéf krajiny. Maltu si míchal sám a její složení pečlivě tajil; bylo veřejným tajemstvím, že stejně jako Parlér do ní přidává syrová vejce. Spolupracoval s restaurátorskou školou v Litomyšli. Při broušení a navrtávání kvádrů museli kameníci nosit roušky a ochranné brýle. Při práci ve výšce nad pět metrů měli zedníci vzhledem k otevřenosti a pohyblivosti středověkého lešení povinnost jistit se lanem; nádeníci v dřevěném kole jeřábu se střídali po dvou hodinách. Namísto přileb používali tlusté kožené klobouky, v nichž vysoko mezi opěrnými oblouky krovu spíše než zedníky a osazovače připomínali lovce, šplhající do spleťového větroví a vybírající pačá hnízda.

Vstoupil jsem do Fulcanelliho manufaktury. Na dřevěných kozách tu ležely kyselým deštěm vyžrané dílce, sňaté z lodních pilířů a jihozápadní věže chrámu, a vedle nich vznikaly pod majzlíky, dláty, kladivy, sochory, krokvicemi, dřevěnými palicemi a plochými jednobřitými sekýrami jejich světlé, zdravé kopie. Pracovali tu většinou ostřílení tyrolští kameníci, odhodlaní cestovat s Fulcanellim po celé Evropě. Někteří měli na hlavách myslivecké tralaláky se štětkami a všem bez výjimky trčela z úst pod mohutnými kníry dlouhá porcelánová fajfka; přísahali na tabák jako na nejlepší ochranu proti pískovcovému prachu. Turisté do prostoru hutě nesměli, ale když pak ně-

kterého ze spokojených upracovaných strejců přece jen spatřili ve dveřích dílny, pohotově fotografovali. Kameníci na to reagovali stoickým klidem a nanejvýš si dovolili shovívavý úsměv, když Američanka se suvenýrovou horečkou pronikla na hutní dvůr a přitočila se, aby ji mohla kamarádka zachytit ve společnosti opravdového tradičního českého řemeslníka – to budou doma v Seattlu koukat.

„Kde je mistr Fulcanelli?“ zeptal jsem se mladého muže se zubatou sekyrou v jedné a úhelnicí v druhé ruce, zkoumajícího otesaný kámen na polici u stěny; představoval démonického chrliče se čtyřmi jehlovitými rohy nad vypoulenýma očima a vyplazeným jazykem. Ostatní učedníky jsem viděl oknem, jak přesypávají písek přes říčici a na dřevěných nosítkách přenášejí opracované stavební dílce k patě chóru. Dva zedníci tovaryši stáli na lešení nad zeleným krovem chórové kaple Panny Marie a čekali, až jim jiní dva mladíci, číníci se v kole jeřábu, vytáhnou nahoru necky s maltou. Řemeslník vedle nich zatím opravoval polámaný rumpál. Druhý jeřáb, připevněný k úpatí krovu, právě vyzvedl nad opěrný oblouk s kamennými kraby štíhlou světlou fialu. Chopili se jí osazovači a obratně ji instalovali na vrchol arkádového pilíře, který předtím pomazali maltou a polili roztaveným olovem. Z kamene vyrašil semenáček.

„Ještě se nevrátil z Prahy, ale můžete na něj počkat,“ odpověděl mladík a dál se věnoval přeměřování rohaté obludy. Mluvil už po způsobu Pražanů, ale poznal jsem na přízvuku, že přišel z východních Čech.

„Proč neřeknete ‚z města‘? Copak nejsme v Praze?“

„Menuju se Radim. Mladším členům huti se tyká, víte? A jako v Praze si tady nahoře opravdu nepřipadám. Dole za řekou je to zlý.“

„Jak to?“

„Nebýt našeho huťmistra, ještě přespávám na nádraží, a buďto žebrám, nebo si vydělávám ještě blbějc. Ale tady jsem nad Prahou, v úplně jiným městě. Nikdo sem na mě nemůže.“

Vyšel jsem z dílny a zamířil k portálku kapitulní knihovny. Město Hrad se táhlo od Černé věže na východě až po mřížová vrata se zápasíci titány na západě. Uprostřed Hradu stálo jeho kamenné jádro, katedrála. Vskutku, Praha byla daleko.

Vstoupil jsem. Pod klenbami byl chládek a přítmí, před svato-
václavskou kaplí natěsnaný dav. Unikl jsem na triforium a rázem
jsem byl sám. V severozápadní věži jsem měl ve výklenku uložené
hliníkové štafle. Nyní jsem je donesl k portrétu Josefa Mockera na
východní straně a jako žebřík je opřel o stěnu. Zahákl jsem bezpeč-
nostní kovová očka a vylezl po pěti příčlích až k bustě.

Josef Mocker v dětství četl Waltera Scotta. Zamiloval se do ry-
tířských románů a zatoužil vytvořit jim pomník. Podoba jeho staveb
má prapříčinu v literatuře. Roku 1872 převzal vedení dostavby hlavní
a příčné lodi po zesnulém Josefu Krannerovi, podobně jako Petr Par-
lér, který kdysi vystřídal původního stavitele chóru Matyáše z Arra-
su.

Prostřední řada oken propouštěla na nové triforium měkké svět-
lo, kvůli němuž jsem přišel. Vytáhl jsem z brašny fotoaparát a vyfo-
tografoval básníka kamenných slov z anfasu, z profilu a z poloprofi-
lu. Šlo mi o detailní prozkoumání tváře, o to, jak se sochaři Janu
Štursovi podařilo přizpůsobit se tvaru parlérovských bust na starém
triforiu. Musel jsem jeho Mockera obdivovat, a zároveň jsem v tomto
portrétu postrádal lehkost a snad i humor, zázračně oživující středo-
věkou tvář Anny Svídnické, Johany Bavorské, Karla Čtvrtého či jeho
syna Václava.

Schoval jsem fotoaparát do brašny a vytáhl z kapsy diktafon.
Přepnul jsem nahrávání na hlasový kód a okem detektiva začal bustu
popisovat v bodech, které pak v noci u počítače rozvinu do vět urč-
ných anglickým čtenářům. Dozvědí se, že pražská katedrála je z větší
poloviny mladší než Barryho a Puginův parlament ve Westminsteru,
že její novogotika je místy stejně pečlivá a bohužel stejně chladná.

Poplácával jsem stavitele po kamenném rameni. Na sklonku života
měl víc kritiků než obdivovatelů. Byl příliš vážný a strnulý, příliš
dogmatický ve svém tvarosloví. Přesně jako jeho podobizna od Jana
Štursy.

„Nad bustou pamětní deska psaná švabachem. Vlevo od hlavy
erb s heraldickými iniciálami JM, nad ním odpichovadlo a pod ním
stavitelský úhelník a tužka. Vpravo plán s rozkresem západního prů-
čelí katedrály včetně věží a data 1878. V levém spodním a pravém
horním rohu se kamenný arch ohýbá jako papír. Co bylo poddajné,

ztvrdlo na kámen. Busta samotná vystupuje z pískovcového reliéfu v náznaku gotického okna, tvář tesána spíš podle antických principů. Mléčné světlo skutečným oknem padá na tvář zleva. Mohutné čelo, silný nos, plné tváře a rty, ale zapadlá brada; oči podle římského způsobu slepé. Pod plnovousem vázanka, klopý smokingu, široký límec pláště, snad náznak kápě. Nahráno v pátek, den pohřbu Josefa Kalandry, ve čtrnáct čtyřicet dva.“

Ted' jsem měl v úmyslu přenést štafličky ke Štursově bustě Josefa Krannera na druhé, severní straně, a pak ještě ke Kafkově skulptuře Kamila Hilberta, třetího z novodobých stavitelů dómu. Ale zespoda, z hlavní lodě chrámu, ke mně dolehl jakýsi hluk, který postupně sílil. Někdo tam křičel. Opřel jsem se rukou o sochu a opatrně se vyklonil přes zábradlí triforia. Pod kamennými kmeny jsem uviděl shluk lidí. Stáli v kruhu kolem jednoho muže, o něco se s ním handrkovali. Poznal jsem ho a pochopil důvod jeho rozhořčení. Byl to arcijáhen Urban. Podle všeho vstoupil do chrámu ve chvíli, kdy si nějaký hoch fotografoval vitráže. Je to zakázáno, a tak jáhen zasáhl po svém. Na dlažbě ležela čepice. Patřila mladíkovi. Jeho matka na ni ukazovala prstem a špatnou angličtinou spílala knězi, co si to na jejího syna dovoluje a ať mu tu čepici okamžitě sebere. Usmál jsem se; kluk může být rád, že na zemi neskončil fotoaparát. V tu chvíli mi žebřík ujel pod nohama a kostelní lavice, rozvadění turisté a bohorovný pater Urban mi vylétli vstříc.

Popadl jsem Mockera kolem krku a štafle zarachotily na kamenné podlaze. Hlavy dole se obrátily vzhůru. Nemohly mě vidět, ale viděly nahrávač, který sletěl mezi ně a roztříštil se o chrámovou dlažbu. Visel jsem na Josefu Mockerovi a nohama hledal oporu, která tam nebyla. Přepadnutí přes zábradlí ale už nehrozilo. Pustil jsem se kamenné hlavy a seskočil na triforium.

Nebolelo mě nic. Nohy jsem si nepolámал, ani šlachy si nena-mohl, a ztráta nahrávače byla ve srovnání s tím, co se mohlo stát, zanedbatelná. Přesto mnou ta nehoda otrásla. Někdo mě chtěl zabít – nenápadným, trapně snadným způsobem. Byl jsem o tom přesvědčen. Ten efekt, až bych spadl do kostelního davu... Najednou jsem dostal strach a udivil tím sám sebe.

Štafličky ležely pod Mockerem. Ted' jsem si všiml, že stojnám chybí tvrdé pryžové násadce proti skluzu. Posledně tam ještě byly.

Zašmátral jsem v brašně po baterce, jež se dala použít jako obušek, a takto ozbrojen vstoupil do nejbližšího portálku. Nic se tu nepohnulo. Nikdo tu nebyl.

Vrátil jsem se k zábradlí a vyhlédl přes něj. Do kostela proudily západními dveřmi zástupy a putovaly lodí k hlavnímu oltáři. Obcházely hubeného muže s kolárkem, rozkročeného nad troskami elektronického diktafonu. S hlavou zakloněnou, s napjatou tváří, s obavou v očích čekal. Zamával jsem mu. Pokynul mi pravicí. Mezi palcem a ukazovákem držel mikrokazetu. Neusmál se. Zavrtěl hlavou a zmizel v pravé postranní lodi pode mnou. Věděl jsem, že si pro kazetu budu muset dojít sám. Bude mít příležitost mě kárat.

Nebude to nic nového. Znali jsme se odjakživa. Vždycky se o mě staral. Věděl, čemu propadám, a snažil se tomu zabránit. To se mu nepovedlo, ale nikdy tu snahu úplně nevzdal. Svým způsobem jsem ho měl rád. Jeho přísnost mi imponovala.

*

Tejden sem nemluvila s Ropsem. Hezounek mi začíná mezi policajtskejma ksichtama chybět. Píchla sem si na nástěnku jeho trojfotku.

Dvakrát sem byla na Hradčanech. Jednou za Urbanem, jednou jen tak. Urban není tak špatnej, jak bych čekala. Narovinku řek, že ho netěší, že ten nešťastnej případ vyšetřuje ženská, takový dítě, a že se bojí, aby se mi to nevymstilo. Tak sem si vymyslela, že je to jenom dočasně a už příští tejden to budu předávat, ted' se ho ale musím vyptat na Ropse.

Úplně roztál. Nechal mi přinést čaj s citrónem a začal. „Nestabilní,“ tohle slovo o něm použil často. Prej takovej nebyl vždycky. Jeho matka patřila k věroučnejm hardlajnerům, který neuznávají ten jejich Druhej Vatikán. Otec byl mírnej písmejk. Měli ho dost pozdě. Ona dělala do charity, on do vědy. Roman z obou podědil spíš to horší. Urban a dřív taky Kalandra pomáhali s výchovou, kluk byl vyceповanej příkladně. Dobře se učil, nezajímal se o fotbal, ale o dějiny náboženství. K ministrování ho nikdy nemuseli přemlouvat. Možná byl na dítě trochu moc vážnej; takovej malinkej profesor. Rád poučoval druhý, farnost z něj byla štajf. V šesti letech nakreslil ilu-

strace k biblickejm příběhum, poslalo se to k Vánocum papežovi. Když byl papež v Polsku, farníci za nim jeli autobusem a vybrali malýho Romana k osobní audienci.

Urban pak začal mlžit, ale v podstatě naznačil, že v bytě plným starožitností včetně dvou rodičů to dítě nemělo úplně lehký. Pochopila sem, že rači četli než šoustali a hlavně se starali, aby měl co číst jejich mladej. Roman byl „příkladnej syn“ – z toho by se jeden vobtáh – škoda prej, že sám rodinu nemá.

Taky se ukázalo že diakonovi ležej v žaludku maltézský rytíři. Roman u nich někoho potkal a pak to s nim šlo do háje. Nastala u něj fatální změna myšlení a chování. „Fatální,“ tak to Urban řek a mně se to slovo líbilo. Komu se Roman svěřoval, chtěla sem vědět. Měl dva zpovědníky, nejdřív jeho a potom Kalandru. A mámu? Fotra? Zavrtěl hlavou. Ani on není bez viny, zakejval sebou. Byl na něj moc přísněj a kluk se zakutal pod zem.

„Hodný a zlý policajt,“ zvednul Urban jeden koutek, „to jsme byli my dva s otcem Kalandrou. Mysleli jsme to dobře. Matka chtěla mít ze syna kněze. Byli jsme oba proti tomu.“

„Nic si z toho nedělejte,“ řekla sem mu, poněvač vypadal fak naměkko, „mě zas v děcáku vychovávali husiti.“

Humor ho přešel. Řek, že proti evangelickejm denominacim nic nemá. Ale já jo, ubezpečila sem ho. On se ztuhle zved, tak sme toho pro ten den rači nechali.

Jen sem vyšla z kapituly a přešla nádvoří k Jiřskému plácku, zahlídl sem za kostelem Ropse s tím stavitelem. Schovala sem se za sloup. Stáli tam spolu, Roman v dlouhym kabátě a Ital v kožený zástěře až na zem, jak černovoký jezule a černovokey Josef.

F. má pracovní povolení a rejstřík jak zrcadlo. Prej se o něj v Evropě perou. Má slabost pro Prahu, tak je tady, potom ale potáhne dál i s fámulusama. Stěhovavej pták.

Ty dva skoro nebylo vidět skrz prach, co se tam zvedal, kameníci bušili majzlíkama do šutru, jako by v něm hledali zlato. Stavitel držel stavební plány a Romanovi v nich něco ukazoval, pak dlouhym kružidlem zašermoval směrem ke mně, ale nezahlídl mě. Pak ukázal někam ke střeše. Nato dlouho vejrali do věží. Roman něco zahlídl a dal si ruku před pus. Fulcanellimu se postavil řídkej porost na hlavě

i fousy. Něco vykřikl a vítr mi to přines až k uším. „Lospirito malířo,“ takle to znělo a ať mě vem čert, jestli vím, co to znamená. Malinovej chlast, možná.

*

Přišla za mnou sama. Řekla ahoj, nejde služebně a chce si tykat. Budiž, usmál jsem se na ni a v předsíni jí pomohl z bundy. Byla pokrotlá jako dítě na návštěvě, ale žádné rozpaky jsem na ní nepozoroval. Obrátila ke mně světlý, na nose pihovatý obličej. U levého koutku úst se červenaly dva pupínky. Zamhouřila šikmé modré oči a pak je sklopila. Takhle roztomilá posledně nebyla.

Posadil jsem ji naproti obrazu. Závěsy byly odtažené. Trvalo okamžik, než si jeden pohled našel druhý. Dívaly se na sebe dlouho. Uvařil jsem mezitím kávu.

Takhle viděla mou Sidonii: vysokou ženu v modré draperii, s mírně skloněnou hlavou, ale zvednutým pohledem upřeným přímo na diváka; výraz mísí něžnost s pohrdáním, účast s lhostejností, dychtivost s nudou. Tmavohnědé vlasy má sepnuté na šíji, odtud se prameny hadovitě kroutí a pokrývají ramena. Klasická hlava má protáhlou tvář, rovný nos a výrazně vykrojené rty, pod hustým obočím oči zbarvené jako alexandrity – zelené na denním světle a fialové při osvětlení umělém –, tak jako je mají všichni Blíženci zrození v úterý pod zářící Venuší a zatmělým Merkurem. Byly to oči, do nichž smí nahlédnout Jupiter i Saturn, avšak Mars ani Merkur ne. I tak to mnozí udělali. Malíř je vypočetl v kruhu kolem Sidonie, menhiry, z nichž trčí tu kamenná ruka, tam noha připravená k útěku, jinde hlava strnulá v ohlednutí. Dílo bylo vytvořeno v Rossettiho stylu. Na mé přání. Nebyl to obraz pro znalce umění. Byla to sentimentální připomínka, bez níž jsem neuměl existovat.

Gorgonu Medúsu namaloval Rut v jediném týdnu po prohýřené noci, kdy nad albem Rossettiho ženských figur prohlásil, že není na světě ošklivost, která by proměňovala v kámen; on ale potkal krásu, která to dokáže. Toho rozverného večera jsem ho totiž seznámil se Sidi.

„Kouká se na mě jak na smilování,“ protrhla ticho Klára a přešla k oknu. Její slova mě udivila. Pohlédl jsem na obraz. Na mě Medúsa hleděla jako na další ze svých obětí.

Na okně ve skleněné váze ji zaujala růže. Jasně jsem viděl, jak se zarazila, jak jí na okamžik ztuhla šíje, jak otevřela okenici a vzala květinu do ruky, opatrně, aby se nepopíchala, ale ne dost, aby se nepotřísnila technickým olejem. Prohlédla si umaštěné prsty a obrátila se ke mně s tázavým pohledem.

„Není růže jako růže,“ řekl jsem na vysvětlenou. „Pětistá je nebezpečná svým nákladem metafor. Znamená pentagram a záležitosti, jak ji postavíš. Když na dva listy, je to Adam, člověk, obraz Boží. Když na jeden hrot...“

Zasmála se. „Je to satanáš.“

Podal jsem jí vyšívaný kapesník s monogramem RR, aby si otřela ruce. Pak jsem jí předvedl, jak růže funguje.

„Lze ji uchopit jediným možným způsobem, nechceš-li se popíchat nebo umazat. Takhle do prstů levé ruky, vidíš? Je tu pět suchých neškodných místeček. Pravý ukazovák provlékneš dole očkem, tak, a zatáhneš, co to jde. Jemně!“

Předvedl jsem jí to. Květ, poskládaný od nejmenšího plátku po největší v pěticích a pěti věncích se naráz stáhl do jediného kulatého poupěte, až to v růži cvaklo. Z dutého stonku teď čnělo naolejované ocelové lanko. Opatrně jsem vrátil růži do vázy.

„Dívej se,“ řekl jsem Kláře a pozoroval spolu s ní, jak se vytažené lanko sune zpět do stonku a poupě se pomaloučku rozvírá do plné nádhery železného květu.

„Odkud ji máš?“ chtěla vědět.

„Ze starožitnictví Unterwasser. Znáám se s majitelem. Byla drahá. Ale měl ji ve své sbírce už císař Rudolf. Najdeš ji v soupisu inventáře jeho kunstkamery. Můj dárek Sidonii k pětadvacátým narozeninám. Ty trny byly původně tupé. Když Sidi zemřela, nechal jsem je nabrousit.“

Zasáhl jsem ji. Zachvěla se. Jako pozorný džentlmen jsem jí přisunul židli. Posadila se a složila ruce v klíně. „To jsem nevěděla,“ zavrtěla hlavou.

„Už je to dávno. Ale pořád mě drží. A asi nepustí. Leda by se stal zázrak. Jsou však jisté paralely v dějinách, podobné osudy, o nichž je dobré vědět. Kromě sentimentu je v tom i kus útěchy.“

„Paralely?“

„Můj oblíbený viktorián a vyznavač krásy Dante Gabriel Rossetti se oženil s jednou ze svých modelek. Spal skoro se všemi. Říkal jim „stunners“ omračovatelky, protože každý muž, který se na ně podíval, jako by dostal obuškem. Takle se jmenovala Elizabeth Siddalová. Se svatbou dlouho otálel, mnoho let, ale nakonec na ni došlo. Situace slečny Siddalové už musela být zoufalá, pro viktoriány byla rodinná spořádanost a morální bezúhonnost vším – aspoň navenek. Zevnitř je to spalovalo tak jako každého, kdo je na sebe přísný. Chování džentlmenů ve vykřičených uličkách obvykle hraničilo s brutaliitou. Znáš Gustava Flauberta?“

„Ne.“

„Byl to spisovatel a žil pár set mil na jihovýchod od Londýna. Říkalo se o něm, že kritizuje měšťáky, a sám se chová jako oni. Podobně Rossetti dával všem najevo, jaký je bohém a jak se nenechá spoutat konvencemi, a přitom miloval oltář a kříž jako málokdo z jeho generačních soupeřů. Myslím, že svazku s Lizzie Siddalovou nikdy nelitoval a nepřestal ji milovat, ani když sváděl řadu dalších modelek... ani když Lizzie umírala. Churavěla dlouho. Došla k přesvědčení, že má rakovinu. Vypila větší dávku laudana. Jenomže ji neužíral nádor, ale anorexie, tehdy záhadná a děsivá porucha.“

„Chudák holka. Určitě se trápila kvůli němu.“

Pokřčil jsem rameny. „V tom tragickém úmrtí spatřoval malíř paralelu s osudem florentského básníka Danta Alighieriho. Dante –“

„...se zabouch do Beatrice. Tohle zná každý.“

„A to je dobře. Beatrice ho opustila mladá, ale v Dantových básních dál žije skrz lásku, která se mu stala smyslem života. Dá se říct, že ji tím udělal nesmrtelnou. Rossettiho příběh je u nás méně známý, ale malíř v podstatě provedl něco podobného. Namaloval obraz *Beata Beatrix* – blahoslavená Beatrice. Anebo zvěčnělá. Je to podobizna jeho ženy Lizzie, když umírala. V pozadí je vidět Florencie, vpravo jde Dante a dívá se vlevo na andělskou postavu, která ztělesňuje lásku. A nakonec, když mu Lizzie odešla na věčnost, dopustil se Rossetti skvostné poštilosti: než zatloukli víko rakve, vhodil mrtvé do náruče sbírku svých nevydaných veršů. Básně byly jen pro ni. Odnesla si je do hrobu.“

„Ty vole.“

„Této Medúze,“ ukázal jsem na obraz a zatáhl před ním zelený závěs, „sťal hlavu meningokok. Nejsem umělec. Neměl jsem Sidi do hrobu co dát, a tak jsem jí obětoval svůj život, který tu musím trávit bez ní. Ta růže mi připomíná, že jsem se zavázal k oběti.“

„Takže máš navěky ji a nebudeš nikdy mít žádnou jinou?“

Přikývl jsem.

Když šla na záchod, prohodila, že z vraždy Josefa Kalandry mě policie zatím neobviní. Pražský karcér však trvá dál.

Ve dveřích letmo pohlédla na můj počítač. Kousla se při tom do rtu.

*

Neměla sem tam chodit. Na tak neútulným hajzlu sem neseseděla ani na nádraží v Chrastavě. Když to tam nebylo zaflákaný, člověk si vzal igelitku, plác ji na mísu nebo na prkýnko a venkoncem hygienicky tam během hod'ky vyhulil půl paklu startek. Ale tendleten chlápek se za něco trestá. Možná tu svoji topmodelku zamordoval sám. Možná ji posadil na svůj hajzl a ona na něm zmrzla. Je vysokej, černej, celej z ledovýho mramoru a vypadá jak sokl u pomníku. Fak katafalk. A prkýnko: hranatej stříbrnej rámeček od obrazu. Když sem lezla dolů, div sem se nepřerazila. Chytla sem se stříbrnýho kroužku v hubě stříbrnýho lva a záchod se spláchnul. Přešla sem k umyvadlu. Nebylo o moc lepší. Černej hranol vraženej do zdi, uprostřed důlek s dirkou. Stříbrný kohoutky, u vany to samý. Ta byla ze všeho nejlepší. Dlouhá ode zdi ke zdi, černá hranatá kamenná, uprostřed vyhloubený ko-rejtko tak akorát na mě, když mi bylo deset. Jak se tam vejde pětatřicetiletý chlápek? Kolena až u brady. Napouštěcí rakev. Otočila sem kohoutkem a zkusila pod něj strčit Ropsův černej zubní kartáček s černejmá štětínama. Ale tekla na něj voda, ne kyselina. Umyla sem si ruce.

Měl ze mě srandu, když sem vylezla z koupelny. Ženskejm tam není příjemně, to si uvědomuje. Ale je to umělecký dílo a těch se nemáme dotýkat víc než je bezpodmínečně nutný, a ne, umění nám nemá přinášet úlevu, nýbrž jítřit naše smysly. A vrtěl hlavou: je to prej vždycky tak. Známí z branže koupelnu obdivujou, ženský nenáviděj. Rut tam dokonce namaloval akvarel. Starožitník Unterwasser to od něj chtěl celý koupit. Celá místnost je totiž exponát z přehlídky

současného umění v Ravenně. Dezajnér to pomenoval *Dantův exil*. Přeprava kolosu na výstavu vyšla tak draho, že se Ital rozhodl to prodat. Nekoupil to nikdo jiný než Rops. Do Prahy mu to odvezl nákladník. Instalace v malostranském baráku žádala stavební povolení a dvojnásobný zpevnění podlah. Do oken v druhém patře to zvedali jeřábem, ukazoval mi fotky. Řek, že to má ohromnou cenu. Jakou, zeptala se. Nevyčíslitelnou, pokrčil rameny. Takže žádnou, pokrčila se ramena já. Ubezpečil mě, že pojišťovat proti krádeži to nemusel. Což bylo jasné i policajtce.

Stejně jako je jí jasné, že až bude mít zas břicho v kalupu, bude to mít zrovna k tomuhle hajzlu strašně daleko.

Vysmátej jak svatoborská vopice. Takle veselýho sem ho ještě neviděla. Byl ještě hezčí než s tím protaženým ksichtem. Předloktí měl zahojený, co sem si všimla. Jenže takováhle chlápci strašně klamou tělem. A fak by neměli být bohatý – na to bych vypsala zákon. Nekupovali by si krystalický háčko a nekupovali by funebrácký vany, ani jiný hovadiny by nekupovali, ale vzali si půjčku a postavili domek a jezdili vojetým autem do práce a kupovali hovadiny svejmharentum. A druhéj zákon: měli by být fak jednodušší. IQ do sto deseti a víc ani ň. A hlavně žádný mrtvý milenky. Jo – třetí zákon. Třetí zákon: všimát si živejch ženských. Tak praví zákonodárnej činitel Klára B.

Jenže to sem na blbý adrese. Smrdí to tady drahým tabákem. A já už dva roky nehulim a mám na to strašnou chuť.

Na jeho stole ležela mikrokazeta, vedle ní fungl nověj diktafon. Roman čučel za závěs, do vočí svý namalovaný víly, což dělá asi tak každý dvě minuty. Tak sem mu pásku čorla a vrátila do přihrádky tu pučenou tisícovku od poslední.

*

Fulcanelli mi představil Henryka Lukomského, „trentacinque anni“, mrkl na mě, „jako vám“, mlčenlivého Poláka s mohutným knírem. Henryk se vzdal dráhy projektanta předměstských sídlišť a odešel za ním do Řezna, kde ho požádal, zda by se směl stát jeho žákem. Vystudoval moderní stavební technologie, vyznal se v armování betonu a ve stavebnicovém spojování skleněných desek a plátů perforované oceli, ale o kameni nevěděl nic. A přece mu stačil jediný prospekt o

činnosti Fulcanelliho huti, sebraný na lavici v krakovské katedrále, aby se nadchl pro gotiku, obětoval jí svou kariéru, začal znovu od píky a vypracoval se na zástupce samotného werkmistra. Dokonce se v Praze zasnoubil a teď si lámal hlavu, jak jednou přemluví ženu, aby spolu s ním táhla Evropou ve Fulcanelliho kočovné družině.

Hutní mistr mě uchopil pod paži a odvedl stranou. „Ještě něco k tamtomu, o čem jsme mluvili posledně, dottore.“ Ukázal na zdvojené fiály opěrných pilířů a pak mě jemně zatahal za rukáv. „Podobně jako já, vy jste romanticky zařízený, člověk pozná kolegu. A bratra romantika já jsem chtěl upozornit, že jako je tato stará část katedrály dílo vrcholné gotiky, je celá část nová dílo gotiky falšovaný. Ovšemže to víte, že vrcholný romantismus je sám o sobě nicovatý, ale skvostný jako zrcadlo celku. Harmonie, v tom to je. V knize, kterou píšete, by tohle mělo být velmi zdůrazněno. Proti tomu nemohu namítat. Ale si vyčítám, že jsem s vámi byl moc otevřený. Ta vražda tady v chrámu s tím myslím souvisí. Vy jste byl s názorem, že to cítíte taky. Že tehdy byl špatný den, odvezli vás na policii s tou něčí uťatou rukou a nám se zas nedařilo dílo, nechtěla zasychat malta, a přitom nepršelo. Náhoda? Ani náhodou. A vy, člověk slov, jste použil přirovnání ke krvi v Brugge, co zůstává jasná červená a jednou do roka začne v tom skleněném pouzdru proudit.“

„Přiznávám, že to nebyl vkusný žert,“ řekl jsem na omluvu.

„Vy jste žertoval? Aha. Černý zprávy jsou moc čerstvé. Já naopak jsem v desperaci. Stala se tady vražda a žerty o tom... opravdu věřte. A hlavně to nepište do vaší knihy – okultismus tam nepatří. I když tady nám začíná překážet.“

Zvedl ruku a ukázal na jeden z plochých kvádrů zasazených do stěny chóru. Podíval-li se člověk pořádně, spatřil tam jamku; vlastně to byla spíš rýha, starý oblý žlábek s pravým koncem zvednutým – jakýsi poloušměv. Ukázal o něco výš, na pilíř a dva ježaté kamenné půloblouky nad kaplí – tou arcibiskupskou. Bylo šero, ale ani tak mému oku neunikla klikatice, hrbatá čára vyrytá do kamene, ohlazená deštěm, prachem a větrem. Byla nazelenalá, uchytil se v ní nějaký lišejník.

Omluvil jsem se, sáhl do kapsy pro rekordér a popsal slovy viděné. Chtěl jsem získat čas na uklidnění, Fulcanelliho výtku mě trochu vyvedla z míry. Nebyla zrovna zdvořilá.

Zmáčkl jsem STOP a pokusil se o upřímný úsměv. „Možná jsme si opravdu podobní. Ta policistka to aspoň říká. Nevím.“

„Oči! To ano. Oči jsou stejné. Dobré, ne? Vy ani já nikdy nepotřebujeme brýle. Oba vidíme, co jiný ne. Nikdy neuvidí.“

„Mluvil jste o okultismu. Jenomže má kniha není o lidech, kteří katedrálu načali. Ti byli stejně tak pověřiví jako zbožní. Já píšu o těch, kteří chrám dostavěli ve věku rozumu. V *Kamenném hvozdu* už mají místo všichni: věřící i nevěřící, odsouzení stejně jako svatí.“

„Právě přesně. Bůh i ďábel, že? Ale to neznamená, že prvního i druhého budu pokoušet, myslím. Pojd'te kus dál, ještě něco vám ukážu, neskončil jsem, když dovolíte.“

Nechal jsem se jím dotáhnout o kus dál, až k transeptu. Poodstoupili jsme od zdiva a opřeli se o bok schodiště u Vikárky. Fulcanelli opět na něco ukázal, tentokrát se strmě zakloněnou hlavou. Bylo to ve značné výšce. Znamení v kameni, oproti předchozím dvěma docela čerstvé. Pokrčil jsem rameny: další kamenická značka.

„Tahle je ale nová, dottore. V huti mistrů Matyáše a Petra se kameny označovaly, aby se počítalo podle nich *il salario*.“

„Mzda. To vím.“

„A já snažím se takhle odměňovat své lidi, kde to jde. Dokonce sám vyrývám A a F na kytkový fiály, které jsem opracoval.“

„Dělal jste to už v Řezně.“

„Vidíte? Taková moje hra. Ale má smysl, jako všechno tady. Taková romantika, chápete? Chodím sem za romantikou, v životě, v architektuře mimo katedrál jsem ji nenašel. Skutečný účty pro nás pracuje jedna paní. Už má být na penzi, na tohle má ale živnost a baví se tím a já jí dobře platím. Šikovná. A já myslím, dottore, že takovou paní měli i novodobí stavitelé chrámu, jak Kranner, tak Mocker, tak i ten Hilbert.“

„Já bych viděl spíš účetního na vysoké stoličce, klotové rukávy na předloktí a na nose cvikr.“

„Ano. Může tak být. K čemu pak taková značka, ptám se. Hm? Podívejte si na ni pořádně, posviťte.“

Znova jsem pohlédl na to znamení. Bylo kulaté, kroužek o průměru asi patnácti centimetrů, z jehož obvodu vybíhaly na dvě strany šikmo vzhůru dvě krátké čáry. No a...?

Najednou mě to zarazilo.

Fulcanelli se usmál. „Jistě, mohl ji udělat některý zedník před sto lety, když chrám obklopovalo pevný lešení. Mohl. Jenže já o tom pochybuju. Víte proč?“

Zavrtěl jsem hlavou. Pokusil jsem se vymanit rukáv z jeho kamenného sevření, ale nešlo to.

„Protože,“ pokračoval Fulcanelli a já v jeho dechu ucítil dobromysl, „na tu značku mi upozornil můj parlerius.“

„Henryk? A co má být?“

„Co má být? Hodně moc, dottore! Když jsme tu začínali, víte, dělali jsme inspekci celé stavby. Máme lešení na kolech venku i ve vnitřku, viděl jste, a byli jsme s Henrykem důkladní, to zase ano. Prozkoumali jsme píd' po pídi, kladívkem hledali praskliny a spáry. A představte se, žádné takové kulaté značky jsme si nevšimli. Až před týdnem mě sem Henryk zavedl jako teď já vás.“

Chápal jsem ho. Ta značka nebyla pěkná: kruh s dvěma šikmými čarami. Který kostel by toužil po takové dekoraci?

Fulcanelli mě konečně pustil. „Podle vás ji tam někdo udělal nedávno,“ řekl jsem a on přisvědčil. „A v takové výšce k tomu musel použít lešení, pokud nešplhal po zdech jako kočka.“ Znovu kývl. „A to lešení patrně bylo vaše.“

„Ano. To je divný. A velká urážka. Myslel jsem, že za moje lidi můžu spolehnout. Teď se to nezdá.“

„Kdyby to udělal někdo z vašich, bral byste to osobně?“

„Strašně. Zneuctil by mou práci, kazil by mé dílo. Co by s ním asi udělal Petr, co myslíte?“

„Zazdíl by ho do soklu jižního schodiště.“

„No třeba. Značky se nikdy nedělaj do kulata. To je dost těžký. Ty normální jsou špičatý, hranatý, rozumíte? Bum bum bum a je to, žádný zdržování, pane. Kulatý nikdy. Proč pracovat zbytečně? O jeho úmyslech si netroufám hádat nic.“ Vypadal sklesle. A vylekaně. „*L'angelo delle tenebre. Madonna la secca.* Viděl jsem je tu. Jsou tady.“

„A v Řezně jste je neviděl?“

„Až tady v Praze.“

Po zádech mi přeběhl mráz. „Madonna, říkáte?“

„*La comare secca*. Kmotra. Čeština nemá?“

„Má. Ale že by si vypůjčila vaše lešení?“

„Moc divný. Když se lešení rozmontuje na dva na tři kusy, musí nejmíň dva muži tlačit, aby se kola otáčela. Než by to dotlačili a postavili, to prostě nejde jen tak provést.“

„Bez povšimnutí? Pak to ten filuta spáchal v době, kdy tu lešení stálo naposled.“

„To jsou... počkejte. Tři týdny? Ano. Tři týdny.“

„A máme to. Mistře, já bych v tom viděl člověka, který se opil v hospodě a pak kamarádům předvedl, jakou má kuráž.“

„Myslíte? Vy jste mě trochu uklidnil. Ale ne moc. Viděl jste ten plevel? To je lišejník. Jednou za dvacet let je třeba kámen očistit tlakem vody a brousit, brousit, jinak s tím nic nenaděláte. A samozřejmě se spousta pískovce vydrolí. A pak je tu ještě něco. Něco moc nepříjemného.“

„Já vím, ta černá tráva. Pohledte, zrovna tamhle na zdi. A tamhle taky.“

„Roste skrz spárami dlažby i těch kamenných bloků. Nevím, co to je. Máte pravdu, s tím bude starost jako s tou vraždou. Společný nádobí.“

„Prosím?“

„*Scusi*. Spojený? Takhle se řekne? Spojený.“

„Spojitě nádoby? Kdepak, mistře. Shoda okolností.“

„Možná jo, možná ne. Mně je ale divný, že vy vůbec netruchlíte za tím mrtvým.“

„Třeba mám jiné smutky.“

„Já vím. Tamhle to kolečko je opravdu znamení zlého a vandal moh žertovat, nebo být vážný. *Padrone nero*, který se je černý plevel, to je skutečnej důvod k smutku, opravdu věřte. Teď je důležitý, aby si nedostalo z pláště k srdci.“

„Do chrámu? Jak je ta zeď tlustá, to nejlíp víte sám.“ Zasmál jsem se, ale vyznělo to jako zakašlání.

„Ano. Já myslím, že je to takhle: Není to žert. A není to ani žádné varování. Na to už je pozdě, bohužel je. Já říkám, že je to značení zabitého území. Merkur je slabý, Jupiter magnet a Mars antimagnet. Nastává destrukce.“

„Chcete říct dobyté území.“ Zavrtěl jsem hlavou. „To jistě přeháníte.“

„Dio *me ne guardi!* Rád bych se plet. Já vás nechci strašit, dottore, to je vás trapný, mně taky. Ty sny, co se mi zdají. Víte, že kostel musí přесvětít?“

„To je samozřejmé. Stala se tu vražda. Navíc vražda kněze.“

„A spěchá si na to. To není dobré. A je špatná doba – ty bohoslužby ekumenický. Pro naši práci. Budeme ji muset zrušit přes den a pracovat v noci jako vy.“

„Vy o mně víte?“

„Jistě. Dobrý řešení. Mám tisíc pochodní, ale bez elektriky nevidíme moc a s elektrikou ještě míň. Nemám radost.“

„Ani já ne, sám mám na knihu termín. Ale ten váš strach taky nesdílím. Takže na shledanou.“

„A vy strach mějte!“ zavolal za mnou. „Ještě se ozvu.“

Zamával mi na rozloučenou, já jsem se neobtěžoval a spěchal domů. Když jsem však zahýbal za roh severozápadní věže, vzpomněl jsem si, jak pode mnou na předním triforiu katedrály uklouzl žebřík.

*

„A pokud ji brány pekelné nepřemohou,“ rozkřikoval se Urban, „jak by jí mohla ublížit vražda člověka, pravého syna, vojáka v jejích službách?“ Tady se zhluboka nadech. „Církev to v této době nemá lehké –“ dramatická pauza, „– ale každá strážník ji posílí, to ví dobře každý člen kongregace. Nic nového pod sluncem! Vždyť to začalo už minulého roku těmi nechutnými nápisy na zdech...“ mručení v obecenstvu, „...a pokračovalo letos na Tři krále, když někdo na mosazný kruh dveří u Svatováclavské kaple, přenesený sem ze Staré Boleslavi na památku zavražděného nám nejmilejšího mučedníka, zavěsil šňůru s navlečeným dvanáctem holubic.“ To mě zaujalo. „Ne, nebyl to čin pouhého vandalství, jak dodnes tvrdí pánové od policie; jednalo se o promyšlený útok na náš majestát, na naši svrchovanost. Holubice podle legendy zosobňuje Ducha svatého, jakož i ctnost, a ubrání

se v hejnu jestřábovi, avšak těchto dvanáct se přece neubránílo; a na dveřích sakristie pak namísto K + M + B stálo šestého ráno S + S + S + S + S!“ V kostele záchvaty zděšení. Jáhen jel dál: „Průhledný, ubohý výsměch, chtělo by se říci, kdybychom si neuvědomovali nebezpečnost takových činů, které měly ještě své vyvrcholení, a sice v oné hanebné události z letošního června, kdy o svátku svatého Víta byl zde, přímo na svaté půdě, zaříznut černý kohout a na oltáři rozčtvrcen!“ Omdlívání v hledišti, kříšení svěcenkou. „...Jako by se vracely staré zvyky a vítězily nad tisíciletou liturgií...“ projevy nesouhlasu, „...upravenou Druhým vatikánským koncilem – jako by Svantovít byl něčím víc než dřevěnou modlou truchlivého dávnověku. Mnohé z vás jal nad takovým tmářstvím hnus a hrůza, ale byli i posměváčci, kteří považovali obětování Svantovítovi za obohacení ekumenických bohoslužeb, jimiž se snažíme vyjít vstříc bratrským denominacím. Volali jsme o pomoc k našemu státu, ale jeho představitelé nechtěli vidět zlověst a stupňování útoků. A nyní ten šibeniční humor vyvrcholil – vyvrcholil vraždou našeho bratra v Kristu, umučeného a jako pohanská modla pohřbeného hlavou dolů přímo zde v katedrále!“ Hrobový zdrcený ticho. „Modleme se za spásu jeho duše a s očima na stopkách hlídajme společenství, neboť Nepřítel už obchází.“

Ty vole. No je to tu nově přесvěcený a velebný se cejtí na koni, řekla sem si, pupek svůj vyfantazírovaný Urbiorbie, ale stejně sem dávala spíš bacha na lidi než na něj. I když s tím kohoutem měl pravdu, bylo to v novinách a nikdo to nebonz fízlum. Jakoby nic. To sem si pamatovala.

Ted' se dozpívalo, chodilo k přijímání, já zůstala sedět, a ani Roman Rops si nešel pro sušenku, dřepěl vpředu, já skoro vzadu a přímo za nim, a když se lidi přede mnou zvedli, najednou tam nebyl a hned zas jo, pro něco se sehnul a pak si to s hlavou skloněnou prohlížel, žádný modlení, zaujatost nějakou blbostí. Koukala sem na Romana, Roman na něco ve své ruce a Urban na mě jak sup na zdechlinu. Přišlo za nim dítě a on kejvnul, nevím, jestli na děcko, nebo na mě, anebo na Fulcanelliho, co seděl přede mnou vpravo, anebo na jeho asáka, co seděl o tři řady za nim a najednou vystartoval a taky si došel. Z toho pohledu mě rozbolelo břicho. V tu chvíli

se Roman pootočil. Určitě mě zmerčil, ale dělal, že ne. Byla tam fůra turistů, v první řadě dřepěla stará prezidentová a taky si došla pro Tělo, jako by ho měla málo, a pak ještě zapálila svíčku před sochou Bohorodičky, sem nevěděla, že je tak zbožná. Možná to dělá ten Hrad, ta katedrála, co stojí uprostřed, ostatně tý ženský určitě křivdim. Tady se všichni mění. Některý k lepšímu, některý k horšímu. Já asi taky.

Když se lidi trousili ven, přešla sem dopředu k Romanovi a sedla si vedle. Pozdravil tak na půl huby, teď přej, jestli nejdu služebně, nemá čas. Řekla sem, že s nim potřebuju mluvit o možnejch suspektech, týpkách, co se furt motaj kolem katedrály a zrovna teď budou tady. Ale jako hodná holčička sem dodala, že to může počkat, ty jo, sama sebe sem koplá do prdele. Fajn, on na to, mrk na hodinky a vstal, najednou děsně zaneprázdněnej. Na mě se už vůbec nepodíval. Do kapsy saka sem mu šoupla tu jeho mikrokazetu, přetočenou tak, jak byla na jeho stole, a nevěšim si toho, jak by taky mohl.

Řekla bych, že čekal na Urbana. Ten byl v zákristii. Ohlídla sem se po Taliánovi, ale už se zdejch. Pořád tam hřadoval ten kníratej Polák. To bylo divný, protože jindy se od stavitele nehne. Klečel v lavici a se zavřenejma očima se modlil. Vzadu za jeho záda se jak šibenice hrbilo dřevěný lešení.

Urbana už sem měla na dlani. Tu pásku měl v pazourách a něco tam Romanovi nahrál. Namluvil to za ty jeho poznámky o kamennejch hlavách na galerii. Stočila sem si to a přehrála čtyřikrát.

„Synu, zdravím tě z kanceláře a vracím kazetu; jsem velmi rád, že se fatálně nepoškodila. Také mě těší, že sem stále docházíš, byť tě sem vedou jen světské zájmy. Nic proti tomu. Farnost chudne, ubývá duší, je nás méně a méně. Víš dobře, že bojuji o jednoho každého, že jeden každý z kongregace je pro mě stejně cenný jako členové úzkého okruhu, a udělám vše, abych ho udržel. Ten boj nevzdám, dokud mě nepovolá Pán, to snad víš. Proto na tebe znovu apeluji, přijď za mnou. Promluvíme si o tom, co se stalo nedávno, i tom, co se stalo před lety. Přijď co nejdřív, nemáme času nazbyt. Ber to jako prosbu, nikoli výzvu – nic neporoučím ani nepřikazuji. Ale přesvědčit tě musím stůj co stůj. Proto mi nezbývá než dodat to, co ti nebude příjemné. Mrzí mě, že tě potkala ta tragédie. Teď se však tvá situace ještě

zhoršila a začala zasahovat do životů zdejších lidí. Stala se nebezpečím pro naši obec. Přijď za mnou v kteroukoli denní či noční hodinu, pro tebe si najdu čas vždycky, tak jako otec si nachází čas pro syna i na smrtelném loži. Tohle musíme vyřešit spolu. Doufám, že tvá kniha o domě Páně zdárně pokračuje. Pomáhej ti v tom Bůh.“

A hustý horký kafe. To taky.

Urban si posledně nevymejšlel. To, co mi napovídal o Romanovi, nebyly svatoušský kecý, protože se to shoduje s nahrávkou. Jenže tady je něco navíc. Něco po Romanovi chce. Sou oba strašně napjatý. Roman se mu vyhejbá. Ale něco spolu mají.

Požádala sem bosse o asistenta. Dal mi poručíka Mravence, mladý ucho z venkova. Uložila sem mu zjistit, co přesně má v kostele na práci Maler, kdo je ten mnich, co se tam ochomejtá, a kde konkrétně leží nebožka Bornová. Doufám, že to vyhoň zvládne.

Tim pádem sem neměla nikoho na sledovačku. A tak sem vyšla za Romanem z kostela sama. Už se neohlížel. Nekryla sem se, kdyby si mě všim, zahla bych za roh a nechala ho jít. Kdyby na mě zavolal, šla bych pryč. Jenže dělal rozvláčný kroky, a přitom postupoval děsně rychle, musela sem klusat, kabát za nim plápolal jak pirátská vlajka. Nepotkal nikoho, koho bych znala. Ale pod Černou věží vočumoval kapucín, co stál posledně u hřbitova. I tentokrát mi přišlo, že hlídá, připravenej jak zajíc, kdyby se ozvalo nebezpečí. Ale komu by tu zprávu pak nes?

Roman zdusal po Starejch zámeckejch na Klárov a potom přes Mánesák, potila sem se tak třicet metrů za nim a odolávala chuti podepřít se krabičkou amerík. Romana asi nenapadlo, že by ho mohl někdo špehovat, a pokud ho to napadlo, bylo mu to jedno. Ale spíš o mně nevěděl a duchem byl kdovíkde, protože v Kaprovce se najednou otočil a štrádoval po chodníku přímo proti mně a kouk na mě a současně skrze mě, prostě bez reakce, a tak mě tím vyved z míry, že sem na sebe cíhla do výlohy antikvariátu, ale byla sem tam, takže dobrý. Teda se mnou. S Romanem... – Škrábal si střídavě jedno i druhý předloktí a čelo měl rozčísly dvěma dlouhejma svislicema, jako by se mu už dlouho chtělo na hajzl. Zazvonil u jedněch dveří, nevím na kterej zvonek, ale zmemorovala sem si číslo baráku. Něco řek do mluvítka, otevřeli mu bzučákem a on zmizel ve dveřích. Já si

sedla naproti v Džejeffej, vlastně Kejejsí, dala si čipsy s kečupem a oranžádu, bylo to teda slizký, ale aspoň mě přešla chuť na El a Em.

Rops vyšel z baráku přesně po dvaceti osmi minutách. Seděla sem za sklem a on se zadíval přímo na mě a zasklil mě ještě jednou, pak odvrátil světla a hasil si to ke Staromáku. Vrásky mu z čela zmizely, v ksichtě měl jen tu obvyklou nádheru, tentokrát s vorasplovanějma hranama.

Lítla sem za nim do půlky Václaváku, kde zahrnul do pasáže Lucerny, prošel do pasáže paláce U Nováků a tam zaplul do Cafébaru SAMSA, kde se kromě chlastu taky prodávaly knížky a kde kolem malinkejch hranatejch mozaikovejch stolků seděli samí anarchisti, nebo tak aspoň vypadali. Výkladní skříní sem u jednoho stolku viděla unavenýho zrzouna, jak se na Romana unaveně směje, jak mu podává tlapu posetou oranžovejma pihami, a stín, kterej ta ruka vrhala, byl živější než ta ruka. Roman si přised a vyčaroval z kapsy tenoučký doutníky, ten druhej si u blondýny za barem něco objednal jen tak prstama, unavenej štamgast, co má svý jistý a po ničem jinym netouží.

Zapadla sem tam taky a sedla si na druhou stranu lokálu, Roman ke mně seděl zády, což bylo stejně fuk, když sem byla neviditelná, a zrzouna sem měla z anfasu. Neznal mě a ani si mě nevšímal, pozornost věnoval tvrdejším deskám vytaženejm zpod stolku, který si teď rozložil na klíně a začal z nich vyndávat starý tisky na zežloutlým papíře. Posílal to Romanovi a ten mu to po prohlídnutí zas vracel, vypadalo to, že si vybírá, až pak namísto jedný podal zpátky v prstech stočenou tisícovku. Teprve teď si začali povídat, ale nebylo je slyšet, protože u baru si zalezval suchý srdce nějakěj plešoun. Zvedla sem si k nosu bombajskej džintonik a prohlížela si překupníka s nedaněným uměním přes okraj skleničky. Pil kafe a hustě kouřil, a taková ta jeho zrzavá ochablost ožívala jenom nad těma tiskama, to hned mával rukama a o něco se hádal, očička zamžené jak pečená ryba. Do velký hlavy měl vešroubovanej malinkatej obličej, pidigolemek ve velkym golemovi, jinak štyrycítka v dohledu a diagnostikovanéj únaváč. Jestli tohle není Rút, tak sem svatá Klára.

Teď držel nějakěj žlutozelenej střep a prohlížel si ho proti světlu. Asi ho měl od Romana. Komentovali ho. Pak Roman střep strčil

do kapsy, zabalenej do bílýho kapesníku. Dopil svoji dvoudecku, sroloval obrázek a šel.

Vstala sem od stolku a přisedla k zrzounovi. Nebyl překvapenej, jen nadzved obočí a unaveně se usmál.

„Jdete si koupit grafiku. Mám tady pár kousků z edice Veraikon. Rozpadlý kostely, uličky v zaniklejch městech, to by se vám líbilo.“

„Romanovi se to líbí?“

„Vy se znáte?“

„Klára Brochová, kriminálka.“

„Jo kvůli tamtomu.“

„Jo. Ale teďka mám volno. Vy malujete.“ Potrásli sme si rukou. Dlaň měl jak polštář, veškerej stisk nechal na mně.

„Já teď moc nedělám.“ Típnul luckystrike a vytáh z paklu další. Fak se mu trásly ruce. „A taky už nepiju.“

„Nuda, co?“

„Proč? Deset kafí s váma udělá víc než třikrát Čtyři růže. Zkuste si to.“

„Dík za tip. To je blbý, že ste to pověsil. Romanovi ste tu jeho namalovat stih.“

„Největší faka p mýho života,“ vzdychnul a škrtnul. „Už je to dávno.“

„Je to krásnej portrét, ne? To ste někdy udělal ještě něco lepšího?“

Zasmál se. „Ten olej se mi poved až moc. Totem a memento, slečno. Ikona pro Romana a pro mě připomínka, že už nikdy nic lepšího neudělám. S tím se žije dost blbě, víte? S chutí bych ho rozstříhal, ale Roman mi zakázal se na něj podívat. Vy za ním chodíte? Zkuste ten cajk spálit, prosím vás o to. Dostanete ode mě grafiku.“

„Ukažte mi je.“

„Nate. To mi Roman neřek, že chodí s policajtkou. No to je dobře. Sidonie je barevnej střep uprostřed jeho chlupatý hrudi, a vy mu ho odtamtud vytáhnete.“

„Tudle.“

„Dejte na mě. Jeho krev je strašně hustá. Ta tu mrchu jen tak nevyplaví.“ Uchechnul se, dopil kafe a potáh z cigarety. „Pardon, jo? Nechcete si zapálit?“

Zavrtěla sem hlavou. „Kolik stojí tohle?“ Vytáhla sem ze štosu obrázků, na kterým na kameni stála před špičatým klášterem holka v dlouhejch šatech a držela malinkatou dlaň na hlavě rytíře, co před ní klečel se sepnutejma rukama a zavřenejma očima. Všude kolem se svíjelo trní a mezi nim vykukovaly lilie.

Otočil si list k sobě. „Tohle? Dřevoryt, jenom dvě barvy, ujelo jim to dožluta, ale to neva. Pro vás za sedm stovek. Je to pěkněj kousek, sto roků starej, sám bych si to doma pověsil, kdybych měl místo.“

Dala sem mu peníze a málem obrázek přeložila. „Co vám to Roman ukazoval?“

„Kousek skla, co našel v katedrále,“ usmál se a byl to nečekaně tvrděj úsměv. Ukázal na grafiku a řek: „To je vaše patronka, Klára z Assisi. Máte dobrej vkus. A Roman taky.“

„Snad ste se taky nezabouch do tamtý.“

Přikýv. „Jenomže na rozdíl od Romana sem nikdy neměl tu pravou, jen tu namalovanou, a to jenom chvilku. Dodneška mi nedávaj pokoj. Maloval bych ji furt znova, a to nechci, je to jedovatej námět.“

„Vy víte, na co přesně umřela?“

Rut se rozchechtal. Zavrtěl hlavou. „Ne. Ale povím vám, na co umřela jejich láska. Chcete to vědět?“

„Jasně.“

Naklonil se přes stůl. „Tak poslouchejte. Ta velká láska,“ řek špiónsky tichým hlasem, „umřela na jednu vleklou zhoubu, kterou si nepřejte dostat. Má to latinskěj název, ten si nepamatuju, ale v podstatě je to rozedma srdce. Zvlášť nebezpečná pro Merkura, kterej má v žilách rtuť. Romanovi ta rtuť zlýma kouzlem zhoustla.“

„Co?“

„Všimněte si, co z něj pocřít, až si zas bude hrát s tou růží. Kdy si jsem si míchal barvy podle alchymickejch vzorců. Dneska sbírám grafiku. Nekoupíte ještě jednu? Pro vás za hubičku.“

*

U domu jsem se zastavil a vzhlédl ke svým oknům. V malých tabulkách se odrážela bílá a zelená světelná tříšť z reflektorů namířených na katedrálu. Kolem kostela zářila aura tak silná, že svým svitem znečišťovala noc; co má být černé, ať je černé, ale tady se všechna

tma stáhla z veřejných prostor do jedné soukromé: za okna malostranského bytu Romana Ropse.

Bývá to tak: Vejde domů a nerozsvítí, přejde k oknu a natáhne mechanickou růži, jediným trhnutím z ní udělá poupě a potmě se zaposlouchá do jemného skřípání okvětních plátků, mučivě pomalu rozvíraných. Pak se s ní polaská, pohoupe na předloktích a donese přivonět ženě z obrazu, dá olej k oleji, kov ke kovu a vodu k vodě. Plátno mu chladí tvář.

Ráno se probudí na parketách pod obrazem, s rozkvetlým železem u hlavy.

Takhle to bylo mnohokrát. Dnes ne. Nešel jsem domů. Táhl mě to ke katedrále, k její severní, odvrácené straně plné otázek. Kdo zabíjí Kalandru a proč? Proč tímhle způsobem? Byl to týž člověk, který pokoušel neštěstí s mým skládacím žebříkem? To on vyryl do zdi katedrály rohaté kolečko? Snažil se někdo někoho zastrašit?

Stanul jsem před příčnou severní lodí chrámu. V uličce bylo víc světla než ve dne, jednak ze žlutých svítílen, a pak z reflektorů umístěných na střeše Vikárky, namířených na horní řadu oken, vysoký krov, severozápadní věž a jehlu sanktusníku. Avšak v rozích transeptu, kde se ve zdech vinou vnitřní šneková schodiště a nad nimi se kroutí arkádová schodiště vnější, v patnáctimetrové výši, té zóně nikoho na vnějším triforiu, kam nemíří běžný pohled ani reflektor, přes všechnu moc elektřiny přece jen zůstává stín.

Přešel jsem ke Staré arcibiskupské kapli, druhému z mnohabokých výklenků severovýchodního lomení presbyteria, kde mi signor Fulcanelli ukazoval staré kamenické značky. Určil jsem vnější pilíř s dvěma podpůrnými půloblouky, kritické místo, kam se dle mistrovských slov přenáší tlak klenby vysokého chóru. Našel jsem i ten starobylý podpis, jeden z mnoha, jež tak pečlivě ochraňují Fulcanelliho dělání. Ale hledal jsem něco jiného, jiný podpis; hledala ho má intuice a také ho našla. V bodě ze všech nejnamáhanejším, kam důmyslně otvarovaný, precizně navržený kámen svádí veškerou tíhu klenb a krovů, zela prasklina. Vypadala nenápadně, jako pokračování klikaté signatury dávno mrtvého kameníka. Denní světlo ji nezachytilo, zůstávala jím nedotčena, ale silný elektrický reflektor teď strkal do černé škvíry svůj usvědčující, varující prst. Byla rovná a směřova-

la šikmo vzhůru. Druhá mířila opačně. Obě vycházely z ledabyly vtesaného kroužku.

Vrátil jsem se k místu, kde se v pravém úhlu pronikala nová stavba se starou, křížová **lod'** se středověkým chórem, a upnul svou pozornost na temné triforium. Sáhl jsem do kapsy pro nový diktafon a zapnul hlasové nahrávání. **Mělo** nové heslo.

„Kláro: nemýlím-li se, je to v oblasti významné ostatkové kaple, při pohledu na východ je první oddělenou částí presbyteria právě tato svatyně spadající pod patronát Černínů a zasvěcená svatému Zikmundovi; je přímo naproti kapli svatého Václava na jižním boku. V severní, vnější stěně tohoto výklenku je točité schodiště. Západní stěna vnitřní byla až do devatenáctého století součástí průčelí chrámu, ozdobeného obrovskou freskou. Teď kostel pokračuje příčnou lodí a kůrovou **kaplí** v severním rameni, Wohlmuthova kruchta nese varhany. Naproti končí jižní rameno transcepu Zlatou bránou, tady ztrácí kostel symetrii, ale hmota zůstává nahoře – nebortí se jako v chóru pod novotvarem královské oratoře. I sem zasahuje světská moc jako zhouba. Zlatou bránu vsadil Parlér mezi Svatováclavskou kapli a velkou věž a v severní části ji nevyvážil ničím. Mocker to považoval za chybu a chtěl mistra opravit. Nebylo mu to dovoleno. Zmínit ve třetí kapitole, doplnit odstavec o obětované Vojtěchově kapli a dalších drobných stavbách. Vyzdvihnout dostavbu – až ta dala kostelu harmonii. Symetrie se však nesnáší s monumentalitou. **Mockerovo** průčelí je příliš ploché, těžké, fádní, a zastiňuje nevelké nádvoří –“

V tu chvíli vypadl proud. Okolí katedrály se zřítilo do tmy a současně do ticha, v němž tichouče šuměla páska mikrokazety.

V temnotě nade mnou, zhruba tam, kde **Fulcanelli** s **Henrykem** objevili rohaté kolečko, u paty točitého schodiště, kde se za jasných dnů dá z **Vikářské** uličky spatřit znetvořená podobizna kameníka, se zažehly dva nejasné, nestálé červené body. Doutnaly. Ze zdi kolem nich začal stoupat kouř, osvětlující spáry mezi kamennými kvádry. Pak rudé body zmizely a opět se vynořily, pomalu, jako by pod nimi zívala neviditelná ústa. A souběžně s tím někdo promluvil. Krátce a šeptem, velice blízko mé hlavy. Jen několik slov, jimž jsem nerozuměl, ale poznal jsem, že hovoří mou řečí.

Pak světla zmizela a s nimi i kouř.

Šel jsem domů. Výpadek proudu trval. Posadil jsem se do křesla s číší merlotu. Zdřímkl jsem si. Když jsem se probudil, chladnička už předla. Přetočil jsem kazetu v diktafonu na začátek a usedl k rozepsané knize. Zmáčkkl jsem PLAY a čekal na slovo, které mě donutí dotknout se klávesnice. Nechtělo přijít. Pohlédl jsem na Sidonii, zvedl se od stolu a s němou omluvou zatáhl před obrazem závěs. Potom jsem sáhl do svrchníku, nahmatal zelenavý střípek, nalezený po mši v kostele, a ve světle lampy si ho prohlédl. Netušil jsem, jestli je ten kousek vzácný. Růž ho odpoledne nepoznal, hádal na světlý rubín anebo zirkon. Nevěděl, kde se kámen vzal ve Svatém Vítu. Doporučil mi Maxe Unterwassera, starožitníka v Křižovnické. Bývali jsme přáteli. Kdysi.

Uložil jsem kámen do zásuvky pracovního stolu. Z diktafonu dozněla poslední poznámka.

A promluvil někdo další. Šeptem, jasně, zřetelně.

„Červi už čekají,“ zněla první věta.

Druhá následovala po odmlce. „Maso ti sládne.“

Podíval jsem se na zelený závěs před portrétem. Jako bych slyšel hlas Sidonie. Za nic na světě bych teď tu plentu nerozhnul.

Šel jsem k oknu. Vzal jsem do rukou železnou růži a natáhl ji; ten strojkový šelest mě pokaždé uklidní.

Olej mi potřísnil triko i kalhoty. Usnul jsem pozdě, spíše až k ránu.

*

Do prdele ten Mravenec se tu mluje. Boss na poradě pochválil mě, ale zasloužil si to Ferda. Dřepěla sem a kušovala. Když mě drbou za ušima, držím jak čokl. Dokud si někdo nekopne.

Ale to se stane, pokavad to neukočíruju. Pokavad budu blbá. Dneska teda na Ropse nemyslim. A vlastně už vůbec. Nezaslouží si to.

Ten Mravenec je dobrej. Nemá cenu kecat si, že není. Trapnej strach z konkurence. Je schopnej, možná lepší než já. Mohla bych mu nasypat do aktovky bílej prach, pár zrněk, pak na něj anonymem poštvat protiděčko. Jo. Ale to bych si neodpustila.

Začal Malerem a skončil Bornovou. A zjistil víc, než mý ouška snesly. A byl u toho boss. Au.

Maler má na starosti tu ekumenickou akci. Zajišťuje účast delegátů z různých církví. A musí tam mít i ty, co se k žádný nehlásej. Chtěl i jehovisty, ale to mu katolíci zatrhli: do jejich katedrály Svědkové nepáchnou. Tak se prej nasral. Jejich katedrály? Naší katedrály! Napsal článek do Lidovek. Ekumena důležitější než Druhej vatikánskej, a voni by vo majetek. Pak to dementoval úřad arcibiskupa, takhle to rozhodně nebylo míněno. Urban řek, že to pan Maler dobře ví, jak to mysleli, ale co by neudělal pro zviditelnění? Vyšlo to na internetu. Dokonce Malerovi někdo vyhrožoval, pak zas jinej Urbanovi. Odpor povzbuzuje. Maler nasadil Masaryka, Urban svatýho fotra. Lidem to bylo jedno.

Mravenec mluvil dál. Maler chodí zvonit do velký věže. Ostatní zvoníci ho nemaj rádi. A maj z něj vítr. Když neni nablízku, říkaj mu Quasimodo. Ten film sem viděla, přezdívká sedí.

Zvonit chodí i mladěj mnich z kláštera na Loretánským náměstí. Řádový méno Benon, občanský Michal Pešina, narozenej v díře u Hradce. Dvaadvacet roků, kapucu přetáh nedávno. Několikrát navštívil Fulcanelliho. Vysedává tam, i když stavitel nemá čas. Mravenec ho vídá často. Hábiták nosí tašku, to mniši nedělaj. V tý tašce má nějakou knihu. Mravenec s nim dal řeč, ale kluk poznal poldu a pakoval se. Dávat na něj bacha. Zjistit, proč leze za Italem a co je s tou bichlí. Prdli sou teda oba. Mravenec slyšel Fulcanelliho, jak říká tím srandovnim dialektem: „Vidím slaběho mladěho muže. Ta kniha je vám těžká těžká.“ A mnich knížku vyhodil s taškou do vzduchu a zas ji chytil. Smáli se jako koně.

Informace o Sidonii stojej víc za to. Málem to se mnou seklo. Eště teďka chytám dech.

Sidonie není pohřbená na žádným pražským hřbitově, ani na českým, a nepřesejpá se ani v žádný urně uložený v obejváku ve skříni. Ani ji nezakopali, ani nespálili. Jestli je pod zemí, tak snad někde v lese. Vzpomněla sem si na barák v Nerudovce: má vzadu vydlážděnej dvorek.

„Zahrádka se zrytými záhonky by byla horší,“ poznamenal boss.

„Jo, jeden záhonek tam opravdu je, ale vešlo by se do něj leda děcko. Jenže vedle stojí pumpa. A kde je pumpa, tam je studna. Takhle se dávno nepoužívá.“

Hm. Poslala sem tam Mravence s vercajkem technickéjch služeb, ať se v tom poráchá, když je tak pilnej.

A von mě dorazil poslední informací. „Sidonie Bornová se před lety vdala.“

„Kecáš.“

„Nekecám. Přímo v katedrále, v jedný z těch černejch kaplí. A chceš vědět, koho si vzala?“

„Ne,“ řekla sem.

„Samozřejmě, že to chce vědět,“ řek boss.

Zacpala sem si uši. Jenže už sem to vytušila předem. Nevzal si ji nikdo jinej než pohlednej povaleč Roman Rops.

Řekla sem, že si pro něj dojdu sama.

*

Snad za to mohla chvilková slabost, že jsem ji ve výklenku na horním ochozu chrámového chóru políbil. Ze všech čtyř Karlových chotí se mi vždycky líbila nejvíc. Anna Svídnická dodnes ztělesňuje na triforiu katedrály ideál krásy spojené s oduševnělostí. Mám za to, že její podobiznu vytesal samotný Petr Parlér, zatímco ostatní ženy přenechal najatým sochařům. Anna se podobá mé Sidonii rysy i stavbou hlavy, stejně jako držení šíje při vyklonění z niky.

Sidonie mi naslouchala pozorně – v počátcích našeho vztahu.

Za císaře se Anna Svídnická vdala ve čtrnácti letech, byla jeho třetí ženou. Přivedla na svět Václava. Zemřela ve triadvaceti.

Vytáhl jsem se na špičky a políbil ji na botticelliovskou bradu.

Dotyk se rovnal dotyku ledu. Tak mi to vyhovuje.

Za mými zády si někdo odkašlal. Otočil jsem se. Stála tam Klára. I ona měla pootevřená ústa, jež nic neříkala. Usmál jsem se na ni. Kývla na pozdrav.

Cestou do města nepromluvila. Začal jsem tedy já. „Něco ti povím, Kláro. Mýtus. Edward Burne-Jones maloval od roku osmnáct set šedesát osm svého *Pygmaliona*. Právě tehdy zveřejnil Josef Kranner návrhy na dostavbu pražské katedrály; jednota k tomu určená pracovala už jedenáct let. Chyběly čtyři roky, než bude druhým stavitelem jmenován Josef Mocker. Anglický malíř se narodil o pouhé dva roky dřív než český stavitel: v roce osmnáct set třicet tři. Burne-Jonesův pygmalionský cyklus má čtyři části, jsou to oleje na plát-

nech metr krát tři čtvrtě. Číslo jedna ukazuje Pygmaliona před soškami tří grácií. Je to mladík s žensky jemnou tváří. Světlo přichází zleva i zprava, ale v komnatě je šero. Arkádou vlevo je vidět do ulice; kolem procházejí dvě dívky, dívají se na sochaře a něco si šeptají. A smějí se. Číslo dvě předvádí sochařskou dílnu naplněnou zapadajícím sluncem. Umělec upustil perlík a dláto, zcela vyčerpán prací. Opřen o parapet užasle hledí na dokončené dílo. Právě se zamiloval. Jeho vyvolená je nahá a krásná a svůdná, celá z mramoru. Na čísle tři světlo slábne. Nastala noc, Pygmalion je v chrámu a do dílny vstupuje bohyně lásky, u nohou holubice a růžové květy. Afrodita se dotkne kamenné sochy a dívka sestoupí z podstavce, je to Galatea, vyděšená jako novorozeně. Číslo čtyři představuje člověka, jemuž se uskutečnil sen. Je ráno. Pygmalion klečí před Galateou a líbá ruce, v nichž zásahem bohů proudí krev.“

„Pohádka,“ řekla Klára suše.

„Ne – mýtus. Mýty si žádají druhé čtení. Na čtvrtém obraze visí vedle dveří zrcadlo. Edward Burne-Jones zpodobnil v Pygmalionovi sám sebe. Namaloval muže, který hodil za hlavu důstojnost a podlehl čisté kráse. Krása mu zastřela rozum. Vrátím-li se k prvnímu obrazu cyklu, vidím, jak se mu lidé smějí. Ale ten muž se potřeboval zamilovat – tu potřebu mu vnukli bohové. Jenomže neznal ženu, která by za to stála, a tak si ji vysnil. Kdo by ho soudil?“

Otázka si nežádala odpověď, a taky ji nedostala.

V Kláříně kanceláři jsem dostal spoustu otázek.

*

Magnetofon mu nevadil, byl zvyklej na mikrofon nahrávače. Mluvil jak kniha.

„Viděl jsem ji poprvé jako devítiletou, mně bylo o málo víc. Bylo to při mši ve svatovítské katedrále, ministroval jsem otci Josefovi, při pozdvihování jsem měl za úkol zazvonit. Jenomže jsem nezazvonil. Hleděl jsem do třetí lavice, kde sedělo děvčátko se sepjatýma rukama, v narezle červených šatech s bohatě našasenými rukávy. Dlouhé tmavé vlasy měla spletené do copů, u uší stočených do precliků. Oči mi přišly až příliš veliké, chvíli zelené a chvíli fialové, podle toho, byla-li hlava ve stínu, nebo si ji nalezlo slunce. Upírala ty oči na mě. A usmívala se. V takovém oblečení ani účesu nikdo do

kostela nechodil, dobře si vzpomínám, jak mě tím uchvátila. Jistě, byl jsem malý kluk. Ale výjimečná krása mě už tehdy dokázala ochromit na mnoho měsíců a právě to se mi stalo. A tak jsem neza-
zvonil. Koncelebrant mě odvedl do sakristie, kde jsem upadl na zem
a nemohl vstát. Naříkal jsem, kopal a bil kolem sebe. Přišli za mnou,
prý mi nebylo rozumět. Nechali mě odvézt na ambulanci. Těžký ner-
vový otřes. První srozumitelnou větu jsem dokázal vyslovit za týden.
,V lavici sedí anděl.'

Vzpomínal jsem na ni devět dalších let. Celou tu dobu jsem na
ni čekal. Chodil jsem do chrámu každý den, v celé Praze nebylo
zbožnějšího farníčka. Na gymnáziu jsem byl nejlepší ve třídě, Romá-
nek premiant. Zůstal jsem jím do maturity. A celou dobu jsem myslel
na ni. Myslel jsem, že když budu vynikat, magickým způsobem ji to
přiláká. Až mnohem později jsem se dozvěděl, proč za tu dobu je-
dinkrát nepřišla do kostela. Bylo to prosté – nebyla z Prahy. Ráno co
ráno jsem vstával s nadějí, večer co večer jsem uléhal zklamán.

Bylo mi osmnáct a prvním rokem jsem studoval na univerzitě
estetiku, když se Praha začala chystat na příjezd papeže. Měla se
konat mimořádná mše na Letenské pláni. Všichni se těšili a očekáva-
lo se samosebou, že ze všech farností se budou hlásit dobrovolníci. Já
jsem se nepřihlásil. Když za mnou přišli, odmítl jsem. Ptali se proč.
Protože se mi nevrátila, odpovídal jsem tak, aby to neslyšeli. S ni-
kým jsem nemluvil, ani s rodiči, ani s učiteli. Chtěl jsem na ni zapo-
menout.

Na Letnou jsem přece jen šel. Vzal jsem si fotoaparát a zaměřo-
val ho na početné polské rodiny proudící z autobusů, na bocích ozna-
čených papežským symbolem, jeptišky na rybářských stoličkách,
trpělivě čekající na pontifa od časného rána, stánky s růženci, svíč-
kami a porcelánovými hrnky s rozesmátým neomylným, nekonečnou
řadu modrých chemických záchodků a fronty před budkami, taky na
své známé, důležité teenagery s páskou ,pořadatel' na paži, a taky na
sanitky a vojenské stany, provizorní ošetřovny. K jednomu zelenému
stanu jsem se nachomýtl ve chvíli, kdy pod bílým lešením a bledě-
modrým baldachýnem daleko vpředu zahájil pontifex maximus mši.
Rockový koncert pod širým nebem – tak mi to připadalo. A já rocko-
vé koncerty nesnáším.

Dav před stanem se rozestoupil, blížily se čtyři dospělé dívky s nosítky. Ležel na nich asi dvanáctiletý kluk. Vedle šla jeho matka a držela ho za ruku; omdlel a právě se probíral. Dívky, co ho nesly, měly na sobě černé pláště s červeným křížem – byly to malteziánky, adeptky pomocného laického řádu. Chlapec měl doširoka rozevřené oči, nedíval se na matku, ale na jednu z nich. Já sám jsem jí do tváře neviděl. Náhle mi fotoaparát vyklouzl z prstů. Instinktivně jsem mu nastavil do cesty nárt, abych zmírnil dopad, ale když jsem přístroj zvedl a očistil, přes čočku se táhla šikmá puklina. Zvedl jsem hlavu. Skupina s nosítky byla ve zdravotnickém stanu. Potom se chlapec s matkou objevili před vchodem. Vyprovodil je doktor v bílé košili. Nevšímal si však jich, ale dívky, která vyšla ven s ním.

Byla to jedna ze zdravotnic, jež přišly s nosítky. Flirtoval s ní, aby ne. Byla překrásná, když mávala klukovi na rozloučenou. Vlnité vlasy jí zářily víc než kříž na jejím plášti a tvář měla jasnější než noční i denní hvězdy. Byla to ona.

Když se s lékařem vracela, zavadila pohledem o můj pohled, nevěřícný a vytřeštěný. Zastavila se, jako by se jí hlavě mihla vzpomínka, a pak vešla do stanu.

Vstoupit za ní jsem se neodvážil, rozhodnutý počkat, až opět vyjde ven. Nečekal jsem dlouho. Šla s dvěma družkami, nyní v delších bílých šatech a bez pláště. Nezdála se překvapená, že mě zase vidí, a zatímco jsem se ve zmatku rozhodoval, jak se k ní vlastně znát, ona to vyřešila pokývnutím hlavy. Začal jsem horlivě přikyvovat a ona se vlídně usmála – tím úsměvem, na který jsem nedokázal zapomenout devět let. Dívky se vpletly do davu a ztratily se mi z očí. Nepronásledoval jsem je. Byl jsem v nebi, o jakém se svatému otci nikdy nesnilo.

Týden nato jsem se s doporučením patera Kalandry přihlásil v pražském centru maltézských rytířů a začal konat dobré skutky, prozatím na zkoušku; černý plášť si musíte zasloužit. Matka měla radost, že jsem přestal vzdorovat, a taky otec se vzmohl na pochvalu. Arcidiákon mě přivítal v kongregaci s nadšením, jako napraveného hříšníka a dlouho postrádaného syna. Jenomže já jsem chodil pomáhat starým lidem jen kvůli ní, pohled na bezmocné mě trýznil, jejich pach a fyzický kontakt se mi ošklivily. Jedna stará žena byla upoutá-

na na lůžko. Chodíval jsem jí číst. Chtěla Němcovou a Raise, ale já trval na Erbenovi a Meyrinkovi. I s tím byla spokojená. Jednou z ničeho nic natáhla z postele ruku a pohládila mě po zápěstí. Nebyl jsem bez citu. Ruce jsem si šel umýt až po čtení.

Setkat se s tou, kvůli níž jsem se pokoušel dát k malteziánům, se mi během týdnů předstírání nepodařilo. Mé zoufalství vrcholilo. Někteří druzi si začali všimát mého chování. Jeden brýlatý, vcelku sympatický mladík mi naznačil, že mě nikdo nenutí, abych u nich zůstal. Sundal jsem mu brýle z nosu a zlomil je vejplůl. Řekl jsem, ať si hledí svého.

Hned příštího dne jsem ji potkal v kině. Šla s třemi kamarádkami, viděla mě ve frontě u pokladny, ale když jsem ji pozdravil, odvrátila hlavu. Musela se dozvědět o mých chatrných pokusech o charitu, což mi ostatně potvrdila jedna z dívek, které byly s ní. Možná ji dojalo, jak sklíčeně jsem vystoupil z fronty a odcházel, najednou bez chuti ještě něco vidět nebo slyšet, když Ona mě chová v nemilosti. Ta dobrá duše s tuctovou tváří mě dohonila v pasáži, když ostatní zmizely ve vestibulu kina.

Přišla mi říct, že Sidi ví, že jsem se na někoho jí podobného u malteziánů ptal, a pokud prý jde skutečně o ni, takové slídění se jí nelíbí. Zalhal jsem, že o ničem nevím, a v duchu jsem zajásal, že konečně znám jméno oživlé Krásky. Její přítelkyně mi navíc prozradila, že příjmení mé vyvolené zní Bornová, je ze severu, studuje na univerzitě a bydlí na koleji Hvězda.

Po týdnu jsem Sidi překvapil návštěvou, a ona překvapila zase mne, když mě nevyhodila a přijala pozvání na procházku k nedalekému letohrádku. Věděl jsem, že se jí líbím. Ale nevěděl jsem, že u nich doma na severu někoho má. Nevodila mě za nos. Řekla mi to hned při prvním špacíru oborou.

Pět let jsem ji miloval, aniž by mi věnovala víc než dvě tři hodiny týdně, kdy mi dovolila vzít ji večer ven, ale na snahu políbit ji reagovala chladem a nehybností. Koneckonců byla spokojená, lásku si šetřila pro svého milence, za nímž odjížděla každý týden na sobotu a neděli.

Byli jsme oba v posledním ročníku, když se dozvěděla, že jiná žena s ním čeká dítě. Na listopadové divadelní premiéře, v první řadě

prvního balkonu, byl to Dorstův *Merlin*, mě zcela jako Merlinova kouzelnice Vivien znenadání políbila ze strany na krk. Utekli jsme z představení ještě před přestávkou, a představení ještě nebylo u konce, když jsme ulehli na úzkou postel kolejního pokoje.

Vzali jsme se pár let nato. Bydleli jsme v najatém bytě, pak v Nerudovce. Bylo to nejhezčí údobí mého života.

Pak Sidonie odešla. Nevím, kde je ani jestli ještě žije. Pokud ji chcete vidět, musíte si ji najít. Já vím jen to, že zemřela. Aspoň pro mě je už celé roky mrtvá.“

*

Přede mnou dělal dobrého komisaře stojícího za svými lidmi, ale později přiznala, že ji seřval. Boss, jak mu říká. Pohrozil, že ji přefradí zpátky na drogy, tohle jí prý nejde. A ona prý nesnáší odmítnutí. O tom bychom si mohli vyprávět.

Omluvila se mi. Nechápe, kde se v ní vzalo takové přesvědčení, že jsem Sidonii zabil. Pustila mě téhož večera. Byla sklíčená. Pozval jsem ji na večeři. Prý se to nesmí. Aby nedošlo k přenosu. Navíc pořád zvažuje, že mě pro jistotu nechá zavřít.

My vždycky nastavíme i druhou tvář, prohodil jsem, vzal ji za paži a odváděl podobně jako ráno ona mě. Vytrhla se mi; Sidonii jsem možná nezabil, ale Kalandru někdo chladnokrevně odrovnal a hlavou dolů pohřbil v základech katedrály.

Řekl jsem, že už zítra, už dnes v noci se něco podobného může přihodit nám. To ji přesvědčilo.

Zvolil jsem restauraci *U Jupitera*, přestože jsem ji znal jako oblíbené večeraadlo arcidiákona Urbana. Byl jsem si jist, že v těchto pohnutých dnech tady nikdo z kapituly vysedávat nebude.

Klára jedla málo, já jsem měl hlad. Ona pila tokajské, chtěla co nejsladší víno, já si dal třetinku amontilladského. Mluvila ona, já jsem poslouchal.

„Každý má historku, nikdo není bez. Tenkrát jsme zapálili popelnice někde dole na Žižkově, myslím na Koněvce. Já a cigoš s melírem, znala sem ho asi dvě hodiny. Říkalo se tomu bengálský ohně, hezky to vypadá, zvlášť potmě, a většinou to neublíží, viděli sme to v nějakym filmu. Přijeli policajti, pak teprv hasiči, pak ještě dvě auta s houkačkama, jak je volali lidi z okolních baráků. Dva kluci o dva

bloky dál zatím vybírali apatyku. Zdrhla sem s cigošem do plesnivýho sklepa, kterej nikdo nepoužíval. Otevřeli sme si univerzálem fabkou a zamkli se na dva. Policajti nemohli nic poznat, ale šmejdili kolem a svítili do okýnka pod stropem, jenže to bylo samej mour a pavučiny netknuté. Zdi byly nacucaný, na zemi pátý přes devátý, polámaný garnýže a nahnilej papundekl. A válela se tam taky zrezavělá karma. Černej blondák to měl vykoumaný. Hned mě čap za krk, přeh přes tu karmu a stáh mi kalhoty. Kopala sem a kousala, ty jo a jak, ale křičet sem nemohla a ten hajzl s tím počítal. Nevím, že se mu do toho chtělo, mně teda ani náhodou, ale zločin ho možná vzrušoval. Trvalo to fak krátce, třikrát ho do mě šťouch a bylo – všechno ve mně. Myslela sem jen na to, že za devět měsíců porodim černý dítě a dám ho do kojeňáku, kam kdysi šoupli mě, bylo to prostě ložený. Tos ho nemoh vytáhnout dřív, ty debile, řvala sem šeptem, a von mě praštil pěstí pod voko. Jenže už byl uraženej, a tak odemk a vypad, kdo by se taky chtěl koukat na holku s rozseklou tváří a břichem narvaným nežádaným vitamínem. A tak ho drapli. Dokonce se s nima rval, dyliňák. Čekala sem, až si přídou i pro mě, ale neprásknul mě, takže sem mu byla ještě vděčná. No břicho se nenafouklo a nechytla sem ani tripla, možná mi to všechno vykapalo z vočí, záchvaty řvaní jsem měla tak rok. Kastráční amok, říkal pak doktor. Doporučoval změnit zaměstnání. No tak sem poslechla a dala se na stranu zákona. Rejstřík sem měla čistej. Nějakou dobu to bylo dobrý, ale nemohla sem se do nikoho zabouchnout. Až potom, jednou, skoro. Do obyčejnýho policajta, aspoň dělal ten dojem. Byl to učitel sebeobraný na akádě. Líbil se všem tamním buzíkum no a taky mně. Chodila sem s ním čtvrt roku. Pak sem ho viděla s jinou a někdo další mi to potvrdil. Ne že by mě to nechalo v klidu, jenže na úplný zklamání jsem měla trochu imunitu. Volal mi, já to nezvedala. Byl úpornej, tak sem mu dovolila se vyjádřit. Řek, že mě miluje. Beze srandy. O to víc sem se chechtala a zeptala se na tu druhou. No a on řek, že milovat někoho ještě neznamená nemrdat deset jinejch. Tím to mezi náma zhaslo. Mám ráda jen svoji práci.“

Svým příběhem mě nedojala. Nechávám se dojímat jen uměním. Nevím, jestli si myslela, že u mě přespí, nechal jsem jí zavolat taxi.

*

Na druhý den bylo hezky. Stála sem v bundě na Třetím nádvoří a nechala se lechtat sluncem. Sledovala sem je nahore na ochozu, Roman tam mezi těma Fulcanelliho pestrejma permoníkama jedinej pobíhal v dlouhým černým hubertáku. Měla sem na něj vztek, když se mnou v noci tak vytrapoval, jenže teďka byl dočista zoufalej. Někd mu potřískal hlavy svatejch.

Vevnitř v katedrále, vpředu i vzadu, sou většinou světský. Ty zůstaly celý. Na vnějším ochozu byli ty svatější a právě oni se stali podruhý mučedníkama, když jim fantom s palicí roztrískal pískovcový ciferníky. Spolu s Romanem byl nahore Mravenec a hlásil mi mobilem, který to odnesli nejhůř – Ježíš přečkal bez škrábnutí, ale svatej Vít přišel o bradu, Zikmund o korunu – „číhni, jak je podobnej jáhnovi“, upozorňoval Mravenec, ale zbytečně, protože zespoda nejsou busty vidět – Cyril o levý a Metoděj o pravý ucho, Václav o voči, Prokop o frňák a Vojtěchovi upajcli čelist. Bestiím a chimérám vandal neublížil, Lvovi s korunou nezkřivil na hřívě chlup, možná se bál, hádal Mravenec, možná byl pověřivej. Procházela sem mezi čumilama a poslouchala, co si říkaj. Nějaký venkovani se divili mozaice nad Zlatou bránou – že prej je najednou přičmoudlá. Dala sem se s nima do řeči, byli fak nasraný, to slavný čištění mozaiky stálo děsný prachy a dělali to odborníci z ciziny a oni to viděli v televizi, a tak málo to vydrželo, se podívejte, že je to celý zašlý a že se sype lidem na hlavu zlatej prach. Tak sem tam koukala s nima a docela jasně přečetla poslední soud s čertama a andělama, ale že by to vypadalo jako po restauraci, to ne, spíš jako by to někdo celou noc rajboval železným kartáčem a dostal se přes barevný kamínky na černovou omítku.

Roman slez k mozaice a do diktafonu sumíroval škody, a já ho nechtěla takhle vidět, voči mu plavaly jak čerstvý vdově a to je na mě moc, tak sem se vmáčkla do davu vytočenejch vlastenců a zasllechla nějakej řev, a pak sem uviděla Quasimoda nepřítelnyho vzteky, jak pod prezidentským balkónem huláká na ledově klidnýho Urbana, že je to jeho jenajenjevovina, už sem myslela, že se mu zas vrhne po šlechticky dlouhým krku, a koukla sem nahoru na kostel a nic kromě zmatenejch lidiček na ochoze a na lešení sem v tý vejšce neviděla, no moc by mě zajímalo, jak se o tý spouští dědkové dově-

děli, ale davem se mihnul ten zakuklenej třasořítka, masovku s knihou teď neměl, ale výraz agenta Mosadu, tak sem šla za nim a samozřejmě mě dovedl k Fulcanellimu, komu jinýmu.

Nemohla sem až k nim, ale Benon rozčilenýmu staviteli něco vysvětloval a ten se s tím nehodlal smířit, valil do mnicha něco v cizí řeči a sypal k lešení, vyšmejdil nahoru, doskákával k Ropsovi přes díry v podlážkách a vobul se pro změnu do něj. Jenže kvůli čemu? Mníšek přihlížel zespoda a jemně se usmíval, nenápadnej jak uhry na bradě, a já si zapsala za uši, že mu Mravenec musí štípnout tu knihu.

Najednou se v davu černě zablesklo, zjevil se chlápek zachmuřenej jak divadelní mstitel, Roman Rops, co se právě spustil z Fulcanelliho lešení na laně, prosvíštěl kolem mě a sedmimílovějma krokama dokráčel do průchodu na Druhý nádvoří.

Byl podzim a Roman měl na nohách vycházkový boty z hladký černý kůže na mírně ztraktorovaný podrážce. Do toho vzorku, když se posledně na návštěvě u nás musel zout a předvést, že nemá v polobotce pilník na mříže nebo jedovatou tabletku nebo něco podobně pitomýho, sem mu vmáčkla štěnici. Což byl jeden z důvodů, proč tam se mnou musel. A teď sem si zapla trekr a Roman mi začal červeně světylkovat, já na hájtek nevěřím, ale někdy funguje. Přehrála sem ho na Mravence, ktorej ho dostih na Karlovym mostě a zavěsil se za něj, trasa jen o něco jinačejší než posledně, vsadila sem se s Mravencem, že de do Kaprovky a fak že jo – na stejnou adresu jako minule.

Teďka sme byli redy. Mravenec posledně zjistil, že v tom baráku v druhym patře se střídaj holky, je jich celkem šest, ale hlídku držej po dvou vždycky čtyřiadvacet hodin. Jedna z nich byla Ukrajinka, nebylo těžký na ni zatlačit, aby pootevřela žaluzie, až přijde pan Jistej. Takže Roman zapad k těm holkám a Mravenec vyběh po schodech baráku naproti. Stihnul to akorát. Pan Jistej se začernal za rozchlípeninou v žaluziích a Mravenec ho přes ulici našestnáctkrát vyblejsk.

Je to takovej seriál. De do druhýho pokoje, srážka ve dveřích s jinym chlapem. Pak ženská, věší se Jistýmu na krk. Veme ji kolem ramen, anebo za vlasy, vede ji před sebou do pokoje a zmizí ze záběru. Další fotka je rozmazaná. Pak ženská leží na stole, on má její no-

hy přes ramena, ona s vyhrnutým kombiné, jedno chodidlo obutý. Tlustý prsa netknutý, on se ani nesvlík. Málo světla, ale dobře vidět její hlava, ta nemá obličej, přehodil přes něj bílej kapesník. Pak je tam na třech snímkách sama, bez ksichtu, bez hnutí. Ale mrtvá není. Na dalším, když už kunčoft vyšel z domu, si holka sundává z hlavy lajntuch a utírá se s ním mezi nohama.

Ty vole... Líp sem si fak vybrat nemohla. Ty fotky sem si na Mravencovi vyžádala i s filmem. Doma sem to spálila ve vaně. Sem na šrot. A na vyhazov.

*

Roztrískal podobizny svatých. Proč nechal na pokoji hlavy na vnitřním ochozu? Byly přece poškozené už dřív, málokterou zanechala staletí neporušenou. Anebo se to mělo vyrovnat?

Takové počínání mě ničí. Hra s růží nepomáhá, hra na slepou bábu s Tatjanou taky ne. Platím tři tisíce za seanci, mé peníze ji udržují v poslušnosti, ví, že v mé přítomnosti nesmí ceknout, ani o mně mluvit, kdyby ji zpovídala policie. Bude mlčet, pokud mne nechce ztratit. Nejsem náročný. Chci vždycky totéž. Vedle tváře zakryté kapesníkem pokládám Sidinu portrétu. Poté si ji opět odnesu v peněženke. Ty dvě se nikdy neviděly.

Své děvce jsem věrný. Když měla angínu, nechal jsem si zajít chuť. Jinak to pomáhalo víc než kolébání železné růže. Stres se dá odbourávat různě. Kupovat si ženu bez tváře je lepší než decimovat sochy. Anebo vraždit lidi.

○ katastrofě na triforiu se mluvilo na rychle svolané schůzce svatovítské kapituly a Správy Pražského hradu. Byla ustavena komise. Fulcanelli s Henrykem vypracovali plán oprav během tří dnů. K jejich okamžitému provedení dostal mistr volnou ruku a prostředky z rezervního fondu. Přispěl i magistrát města a kancelář prezidenta.

Julius Maler chtěl vyhlásit celonárodní sbírku, ale návrh nedostal souhlas. Kiliána Urbana odvezli do nemocnice s podezřením na infarkt myokardu. Po dobu jeho nepřítomnosti ho zastupoval sekretář; monsignore Zelenka. Moc jsem toho mladého, prý velmi ambiciózního preláta neznal. Říkalo se o něm, že je informační spojkou mezi pražskou diecézí a papežským stolcem ve Vatikánu, ale nikdo nic nevěděl jistě. Hned první den v úřadu se Zelenka uvedl tím, že

vyhodil z kanceláře Malera s nápadem vytvořit katedrální domobranu z členů všech zaregistrovaných církví. Maler pak v televizním šotu o vandalství na Hradčanech nazval Zelenku okupantem katedrály. Pohrozil obléhacími manévry nových husitských gard.

Byl jsem za Tatjanou tři dny za sebou, dokonce jsem u ní strávil noc, ač jsem to nikdy předtím neudělal. Bylo to drahé, ale nelitoval jsem. A musel jsem obdivovat, že vydržela tolik hodin s kapesníkem na obličej. Když jsem se položil mezi její měkká stehna naposledy, podařilo se mi udržet oči zavřené a ani jednou nepopadnout na fotografii Sidonie Bornové. Člověk na sobě nesmí přestat pracovat. A musí si prohlédnout boty, když přijde z veřejného domu. Někdy jsou na vyhození – třeba vinou štěnic.

*

Zastavili jsme se před starožitnictvím v Křižovnický. Na štítě oprejskával nápis UNTER – WASSER. Ve výloze seděla dřevěná panna v krásnejch světlemodrejch šatech s volánama, křehkejch jak japonskej papír a omšelejch jak fáce na mumích. Na hlavě měla stříbrnou paruku a pod ní, po každý straně bambulatýho nosu, dva černý důlky. Na krku jí visely korále ze samejch malinkejch voíčků, modrejch zelenejch hnědejch žlutejch fialovejch, vyrobenejch někde v invalidně pro mrkací panny. Za sklem byl i starej gramec s plechovou troubou, titěrnej psací stroj Remington, talíře pomalovaný mlejnama a rákosím, broušený dózy na bonbóny, na stojánku pět začouzenejch dýmek, všechny se stříbrnym kroužkem. Panna byla srandově naaranžovaná. V přidráťovanéjch rukách svírala skládací námořnickej dalekohled, kterýho tlustym koncem si mířila pod našasenou sukni.

Šli sme do krámu, napřed Rut, pak já, protože mi Roman podržel dveře, nakonec on sám. Podle toho, jak se tvářil, tam vcházel s největším sebezapřením. Nad hlavou nám zacinkal mosaznej zvoneček, až sme nadletěli.

„Jaká čest! Jaká čest!“ vyrazil proti nám plešatej tlustoprď s napražnou pazourou. Nebyl větší než já, a určitě dvakrát těžší. Na očích měl černý slepecký brejle, ale něco vidět musel, podala sem mu ruku a on ji docela jistě chyt do svý dlaňovitý mokroty a hned zas pustil, utřel se do mě. Rozhlídla sem se, do čeho bych se tak zbavila jeho potu a zrak mi pad na brokátovej závěs a spoustu krajkovéjch

záclon s dírama vod molů. Zajela sem do nich rukou až po zápěstí a oka se mi pod prstama jedno po druhým rozpadly.

„Klára Brochová, P. P. S., oddělení vražd,“ zahučela sem co nejnižším hlasem.

„Max Unterwasser,“ zaskřehotal skřet a vyzubil opičí chrup. „S pány se už znám, pan Rut je pravidelný host, pan doktor Rops velmi nepravidelný, už se tu neukázal víc než rok, ale známe se dávno. Apropos, ještě máte tu růži, doktore? Kdyby vás omrzela, koupím ji zpět. Ovšem s vámi, slečno, setkání s vámi mne obzvlášť těší, děvčátka za mnou vůbec nechodí.“

Rut a Roman pokejvali hlavama, Rut celkem chápavě, Roman koženě. Vypadalo to, že by se nejrači votočil a šel, aby se na Unterwassera nemusel dívat. A aby nemusel čuchat ten smrádek v krámě.

Šáh do kapsy, vytáh smotaný bílej kapesník a rozbalil ho na dlani. Ležel v něm průhlednej kamínek, co sem ho posledně chtěla zabavit, ale rozmyslela sem si to. Kvůli tomu zvláštnímu kousku sme přišli.

„Ano, pan Rut mi o tom říkal do telefonu,“ kejvnul Unterwasser. „Ale kam ten spěch, pánové? Prosím posad'te se, to jste mě potěšil, pane doktore, a vaše dáma je skutečně navýsost vítána. Víte, mívál jsem podobnou,“ šáhnul si na brejle, spustil ruku, ale najednou ji zase vyšvih nahoru a brejle si nečekaně sundal. „Byla z Běloruska... a tohle mi po ní zůstalo.“

Děs a bída. Oči jak puklý pimpongáče, žlutavě bílý, uprostřed překřížený hnědorudou čarou. V levým mu duhovka zůstala, z pravýho byla vytáta, mezi chybělo kus nosu.

„Co byste řekl, pane doktore – když se postavím takto z profilu, koho vám připomínám?“

„Prosím vás, nechte toho.“

„Malá nápověda: Florencie.“

Roman na něj koukal fakt znechuceně, a pak se malinko zlomyslně pousmál. „Federico da Montefeltro, vévoda z Urbina, práce na dřevě od Piera della Francesca, visí v Uffiziích.“

„Bravo!“ zachechtal se Unterwasser. „S Federicem mám podobný osud,“ ukázal si na nos, „s Pierem zase zálibu v loutkách. Skuteč-

ne pracoval podle nich, živých lidí se bál. Jak báječně nehybně strnulé jsou loutky, že? Docela jako tady pan doktor, dokud se zase do někoho nezamiluje... promiňte, a víte, že Piero stejně jako já k stáru oslepl? Dojemné. Ovšem já pro tu Bělorusku ztratil oči hned dvakrát – poprvé, když jsem se do ní zamiloval, a podruhé, když jsem o ni přišel.“ Zase si brejle nasadil a ukázal na stěnu, kde mezi obrazama lampičkama vějířema parohama dýkama bambitkama pendlovkama barometrama a karnevalovejma maskama visel velkej katovskej meč. V jednom místě uprostřed zřetelně ztupeněj.

„Nemáme moc času,“ řek Roman, jako by ho Unterwasserovy žvásty k smrti nudily. „Mohl byste nám říct, jestli ten exponát či sklo má nějakou cenu?“

„Snad byste už neutíkal?“ zavyl starožitník zoufale, ale v jeho tónu řezala i zlost. „Mám tady věci, jež by vás zajímaly. Prosím, přijměte místo v křesílkách.“

Odběh do kvelbu za starodávnou pokladnou a přitáh odtamtad tři obrazy. Jeden po druhým je strkal Romanovi pod nos.

„Pan Rut může samozřejmě přiřazovat. Copak je tohle?“

„To bude Urban,“ řek Rut s vlažným zájmem.

Koukli sme na obrázek všichni čtyry. Byla na něm nahá ženská v pustině, nic moc krasavice, a přes hlavu měla průhlednej závoj. Kolem ní svítil nějakej kruh, nejvíc jí zářil nad hlavou, ale pod nohama se propadal do země. Vzadu za ní vystupoval nad obzor obrovskej rudej měsíc. V pravý ruce držela jabko, v levý tři makovice.

„To maloval Urban, jo?“ zeptala sem se fak inteligentně. Unterwasser se zachechtal, Rut usmál, Roman zachoval kamennej ksicht.

„Lidí tolik, a jmen pomálu,“ posmíval se plešatec. „Fabulózní symbolista přelomu věku, slečinko. Už sto let hnije v hrobě.“

„František Urban byl mistrem oltářních obrazů a chrámovejch oken,“ dodal Rut. „Tohle je *Osud ženy* z roku devatenáct set, dílko pro Urbana dost netypický. Takhle malovánky na fasádě Živnobanky nebo vitráže u Ludmily – to je Urban.“

„Svůdkyně i těšitelka,“ zašeptal Roman s výrazem, jako by chtěl udělat do obrazu díru. „To ale nebude originál, že?“

„Tak tak,“ zavzdychal skřet, „nejdřív v roznítí, potom uspí. Je to pochopitelně kopie, ale pohleďte, jak zdařilá. To monochromně fialové ladění, ta potlačená individualizace a naturalistická kresba. Úplně vás to oblafllo.“

„Dobrá práce,“ zabručel Rut. „Smrdí to kriminálem.“

„Ale je krásná,“ pánové, a krásné falzum má taky svou cenu. Pan doktor nabídne telefonicky, ano? Až si to promyslí. A co říkáte tomuhle? Studie k Maškovu *Zvěstování*, ovlivněná anglickými prerafaelity jako žádný jiný český obraz. Co soudíte o té besídce, není rozkošně symetrická – rám v rámu, chrám v chrámu? No? Jak to, že neplesáte? Ty zlaté svatozáře! Modř andělových křídel! Ty popínavé růže v loubí! Rossettiovské holubice! Ach!“

Unterwasser nás poprskal. Ale Roman vypadal zaujatě. Řek, že do tejdne zavolá, a sám vzal do rukou třetí plátno. Byl na něm krchov u moře.

„Kdo jiný než Adolf Kosárek,“ culil se Unterwasser tak přítulně, že mu chyběly jenom rohy, „mám ho tu schovaného výhradně pro vás, pane doktore, znám váš vkus. Nuže, tohle není studie vlastněná Národní galerií, nýbrž ztracený originál, ano, právě on, který jsem vypátral u jednoho vídeňského sběratele. Cena půjde do stovek tisíc, ale i kdybyste na to měl obětovat svou pověstnou koupelnu, tu koupí bych doporučil – ten obraz vám zezlátne před očima.“

Roman s Ruteu civěli na vlny tříštící se o skálu, na který se křivily křížky, a tvářili se dost nevěřičně. „S tím nechci nic mít,“ zavrtěl nakonec hlavou Roman a jeho kamarád dodal, že on teda taky ne.

A Unterwasser jim plátno vydráp a spolu s ostatními je odnes do kvelbu. Když se zas objevil, držel v ruce nějakou lesklou látku.

„Tohle je pro slečnu. Prosím neodmítejte mě, jinak vám s tím vaším problémem nepomůžu. Oblékněte si to, děvenko, jen račte tudy, dozadu, a pak se nám přijďte předvést. Ne, žádné protesty, prosím, takovou příležitost už nikdy nedostanu. Milost!“

Bylo to nějaký bolerko. Zamával mi s tím před očima, tak sem mu to vyšklubla a hodila mu to k nohám. Ale sehnul se pro to a teď se obrátil k Romanovi.

„Řekněte něco, pane doktore, vy na ni máte vliv. I slepec vidí, jak k vám ta děvenka vzhlíží. Nechcete vidět? Tak pardon. Ale tolik

mi připomíná mou ztracenou Bělorusku, a vy sám patrně víte, co je to přijít o životní lásku.“

„Neuvědomujete si, že je od policie?“ zeptal se Roman, na svůj vkus teda dost rezignovaně.

„Co je mi po tom?“ zaskříp ten dědek. „Je to žena? Je. A je skvostně mladá? A ke mně dnes chodí tak málo žen! Nežádám nic, jen aby se ukázala ve vestičce, jež prosím patřila Maruše Králové, modelce Alfonse Muchy. Příležitost, pánové, se nesmí nechat utéct. Nikdy bychom si neodpustili.“

Kluci koukali do země. A pak, bylo to neuvěřitelný, na mě Roman udělal bernardýnový voči a už byl připravený vstát, že pudem, tak sem tu veteš drapla a odnesla za plentu. Nemít bobky z ničeho, o to de.

„Prosím nenechávejte si pod tím ani nitku,“ volal ten starý sliz, „jenom svou vonnou kůži. Ty flitry jsem na korzetku přišíval sám, polovina byla opadaných.“

„Kalhoty nesundám!“ ubezpečila sem ho, a von fák ledově zhrdavě jedovatě odpověděla: „To po vás nikdo nežádá.“

No co, tak sem se jim ukázala polosvlečená do texasek a tenisek, jenom s tím oflitrovaným hadrem kolem hrudníku, dost mi to stahovalo kozy. Rut rudnul a koukal jinam, Unterwasser si sušil hubu kostkovaným kapesníkem a furt do něj ukašlával a Roman se na mě díval jak na dobytek. Najednou bylo v tom černým krámečku k zaklnutí.

Převlíkla sem se zpátky a vrátila se k těm třem. Unterwasser vysvětloval, že to, co jsme přinesli, opravdu není žádnéj drahokam a dokonce ani polo, ale že je to uranový sklo, který za jinejch okolností vypadá náramně drazo a dokonce se dřív používalo pro výrobu okeních skel a stolního nádobí. Co ale dělal střep uranovýho skla v katedrále, to si starožitník nebyl jistej. Leda že by se vysypal z některý vitráže, napadlo Romana, a dědek na to, že to asi tak bude, a jestli se u Víta sypaj vokna, maj to katolíci vážně nahnutý.

Konečně jsme vypadli. Venku Rut horoval pro toho Urbana, že bude něco ilustrovat a že mu ta Urbanova ženská s jabkem a mákama vrací ztracenou pevnost malířský ruky. Roman pokrčil ramenem a poznamenal, že on si koupí toho Maška a přiřadí ho ke svý sbírce

Rossettiho grafik. Ani jeden se mi nepodíval do očí. A já sem ty svý měla přilíplý k chodníku a znova si přehrávala Romanův výraz, když sem prováděla ten striptýz. V očích měl smítko zájmu, to mi nikdo nevymluví.

Snažila sem se nedrbat, i když mě kůže vpředu i vzadu svědila a pálila. Po svlíknutí tý hazuky sem zjistila, že některý flitry sou přišíty ne nití, ale tenounkym drátkem, a že ten drátek ani nemá pořádněj uzlík a je jenom zakroucenej dovnitř, dost nedbale, anebo dost dbale. Když sem si totiž natáhla svoji košilku, vykvetly na bílý bavlnce červený fleky. Klára v Turínskym plátně.

*

Nebyl jsem si jist, zda pro mne nadále platí zákaz opustit město, ale i kdybych chtěl před něčím utíkat, nedokázal bych to. Trapná návštěva Unterwasserova krámu, přestože nám poskytla to, za čím jsme přišli, mě znovu přesvědčila o těžkosti, ba téměř nemožnosti opustit Hradčany, pokud si na ně člověk jednou zvykne a sroste s nimi. Samozřejmě jsem co nejdřív chvátal domů. Také na Kláře bylo patrné, jak je v poslední době nesvá a jak často obrací zrak ke katedrále, jako by povinnosti v nudných nížinách na pravém břehu Vltavy chtěla mít za sebou a toužila vrátit se na kouzelný vrch.

Kamenné busty na chrámovém triforiu nebyly poničeny poprvé. V chóru se kdysi činili jinověrci, na vnějším ochozu hlavám ublížilo počasí. Hlavní loď je dílem osvěceného věku, ale Julius Maler měl pravdu, když se snažil prosadit, aby se všechny sochařské práce včetně podobizen pozdních stavitelů chránily před fanatiky. Náboženský motiv činu se ostatně nepotvrdil. Spíš to vypadalo, že rozbíječ se prostě nedostal dovnitř. Na průčelním ochozu pod velkou rozetou kameníci našli železné kladivo. Henryk je hned poznal – patřilo do dílny stavební huti. Bylo zaprášené od světlého kamene.

Teď bylo nutné světce co nejlépe opravit. V Angela Fulcanelliho jsem měl naprostou důvěru, a pater Urban mě potěšil, když mou přímluvu, aby sochařské rekonstrukce světil právě jeho tradičním metodám, nenechal neoslyšenou a v kapitule ji podpořil. Monsignore Zelenka vystoupil s poznámkou, že kvůli prodloužení zakázky mistr může nutit dělníky, aby katedrálu tajně otloukávali sami, avšak rada

toto podezření odmítla jako nepodložené. Zelenka její rozhodnutí respektoval.

Na věčný opravy byla katedrála zvyklá. Když Josef Kranner nechával obnovit opěrné pilíře chóru, dal k tomu zřídit dočasnou stavební huť podobnou té, již na Jiřském náměstí vybudoval signor Fulcanelli. Dílna přímo u katedrály byla nezbytná, neboť stavba byla ve čtrnáctém století koncipována podle vzorů v Remeši a v Kolíně nad Rýnem, ale založena mělce, takže zdívo se po pár stovkách let pod tlakem klenby rozpadalo. Za Kranneru se unavené katedrále nebezpečně rozjely nohy a nejvíc jí hrozilo zřícení. Dnes je problém oslabení zdola překonán. Stavba je ohrožována ve svém středu.

Nevím, kde to Fulcanelli vyčetl, ale jednoho večera přišel ke mně domů s touto historkou: „Rohaté kolečko se v době Krannerovo objevilo poprvý. Můžu vám ujistit, že stavitel věděl, co znamená, a možná proto pobýval víc ve Vídni než v Praze. Tehdy moc umírali kameníci. Na plicní chorobu, plíce plný cementu a kamenného prachu. Jenomže Kranner měl strach z těch rohů u kolečka, byl pověřivý, hotovej *pagano*, rozumíte? Také proto favorizoval Vídní před Prahou. A stavebníci prozatím chcípali jak mušky. Organizace ovšem fungovala dobře. Jednota pro dostavbu domu založila pokladnu a ty nemocný bídíky podporovala, jenže byli i vdovy a sirotci, na ty už nestačila. Stavitel si lámal hlavu a pak se mu to povedlo. Konečně se vzmužil. Přijel do Prahy a dal nové příkazy. Museli pracovat jen venku, aby je nedusil jemný prach, a stavitel si vyhlídl nový lokál pro těžbu. Ukázalo se, že české pískovce je *grano duro*, samý hrubý zrní, víte? No a protože jeho prach je těžký, nelítal už kolem hlav opracovatelů a do jejich plicí, ale padal k zemi, kde vadil leda krysám. A tenhle postoj se ukázal být nejlepší. Kranner nechal doplnit na triforium všechny chybějící hlavy a poprsí a opravil ty rozbitý, a rohatý kolečko osobně vybrousil z povrchu kamene. Odvaha a pevná vůle zvítězily. Pak byl přes stovku let klid. Teď se kolečko objevilo znova. A máme zas usekaný brady a nosy. Nezdá se vám divný?“

„A dokonce jednu useknutou ruku. Umím si představit dva motivy pachatele: buď nějaký zisk, anebo šílenství. A možná bych se zmohl ještě na jeden: ty zločiny slouží jen jako zástěrka.“

„Chovám obavu, že v tom chcete vidět spíš rozum, logiku. Bojíte se sám sebe. Vzpomeňte na Krannera, kolik lidí ztratilo život, když se bál. Co kdybyste se ptal spíše srdce než hlavy? Vy můžete vyluštit to, co policie nedokáže. Jen kdybyste nebyl petrifikovaný. Ta dívka se snaží, ale nedostane si dál, když ji vy nepovedete. Já ostatně myslím, že je velmi hezká.“

„Proč zrovna já bych měl umět pomoci? Nemýlíte se ve mně?“

„Temnota duše, dottore. Víte, pořád se nejsem jistej, jestli vás padre Kalandra něčím nerozlítíl.“

„Mě? To je absurdní. Navíc mě někdo podaroval tím dopisem, jinak bych v katedrále nebyl. Policie má aspoň někoho – mě.“

„Ano, absurdní. Co jste si udělali s tím knězem? Takoví přátelé – a nevytlil jste slzu. Ani slzičku.“

„To ještě neznamená...“

„Jenomže, prosím neurážejte se. Nechci z vás tahat tajemství, to já vím, že je chyba. Jenom se myslím, že byste jiná tajemství dokázal řešit. Je potřeba impuls. Mám tady tu knihu, která je jako klíč, a možná taky ne. Nelekejte se autora.“

Vytáhl starý svazek ve žlutohnědých deskách. Titul byl vyražen červeným písmem: *Tajemství katedrál*, a menší černé litery ho doplňovaly: *Esoterický výklad Velkého Díla*. Autorovo jméno obsahovalo jediné slovo: Fulcanelli.

Zvedl jsem k němu oči, a on s úsměvem zavrtěl hlavou. „Ne, nenapsal. Já ne. Mé jméno je pravé, tohle smyšlené. Stejná jsou jen náhodou.“

„Není to kniha, kterou s sebou nosí Benon?“

„Je, ale on má jeho vlastní. On mě skutečně považuje za autora, nemůžu ho vymluvit. Já ten text znám, dobrý, ale on je dočista *affascinato*, víte? Obávám si, že zanedbává své povinnosti v klášteře.“

„Mám si ji přečíst?“

„Jestli chcete. Možná vás něco napadne. Nebo ne. A v noci nechodíte pod severní stěnou katedrály.“ Usmál se.

„Proč?“

„Ještě netušíte? Já myslím, že trochu ano. Když říkám, abyste nechodil, vím, že půjdete. Na vás je milý, že neuhýbáte, a špatný, že stojíte pasivně. Jednou se to změní, a pozor v tu chvíli: nedopadne to

vůbec dobře, vůbec ne. Zatím je čas. Kvůli ženě, která vás urazila, nevidíte jiný. Nevidíte zatím nic. Začtete si. Možná vás to trochu probudí. Tak na shledanou.“

Když odešel, nechal jsem *Tajemství katedrál* ležet na stole a vrátil se ke svému *Kamennému hvozd*u. Ale už jsem neměl klid, Fulcanelliho kniha, byť zavřená, mi ukrádala pozornost. Nakonec jsem to nevydržel a namátkou ji otevřel. Zrak mi padl na tuto větu: „Ústní poučení udělovaná mistrem žáku jsou někdy cennější než písmo.“

Otočil jsem list a tam stálo, nahoře na liché straně: „Neštěstí smazává rozdíly.“

Neštěstí smazává rozdíly. V tu chvíli se mi vybavila tvář ze sna, který se mi zdál nedávno, ale na nějž jsem doted' zapomněl. Byla to ženská tvář. Dlouhé vlnité vlasy, vysoké čelo a vykrojené rty patřily Sidonii. Protáhlé oči, široké lícni kosti a zploštělý nos patřily Kláře. Ta tvář byla ošklivá.

Obraz mé pýchy. Varování před pádem.

*

Pučil mi náhradní klíče od bytu. Ustlal mi na divanu. Abych nemusela večer přes Prahu a ráno zas alou na Hradčany. Abych měla pelech blízko katedrál. A kdoví proč eště, myslela jsem si, a on mě vyvedl z omylu, možná že mu jde o krk. Aspoň si svůj černý princátko ohlídám. A kouknu mu do elektronický pošty. A otevřu jednu z těch anglickejch zpráv. A přečtu si ji a pak ji vydylítuju. Ničeho si nevšímne. Počkala sem, až nebude doma. Rozsvítila sem. Za oknem padalo vodorovný listí, muselo sem zalítnout až z Úvozu nebo z Petřín-skejch sadů. Pršelo celou předchozí noc, pak chodník vysušil studenej fén. Tma padla brzo. Přilípla na okno sinavý srce.

Rozsvítila sem lampu a sedla k vědátorskýmu stolu. Počítač spal, pod monitorem svítilo zelený světýlko. Tentokrát tu měl pořádek. Že by uklidil kvůli mně, to těžko. Ležela tam kniha. Na obalu jméno Fulcanelli. Čuměla sem. Ale kravku už sem ze sebe neudělala. Nalistovala sem předmluvu, byla datovaná devatenáctvacet. Kdepak Talián. Nanejvětš jeho praděda.

Šáhla sem do kapsy a vytáhla řetízek. Odpoledne mi ho dal. Se vybarvuje, stavitel. Myslí si, že je někde v Bibione. V krabičce s mašlí. Byl v rozpacích. Já teda taky. A udělala sem chybu, že sem tu

včičku vzala do dlaně. Když byla tak krásná. Řetízek krátkej a není z oček, ale z bronzovejch propletenejch větviček, který maj malinký trny, co se našťestí neobracej proti kůži, to sem hned zkusila bříškem prstu. Na větvíčkách rostou květy a poupata, na obě strany. To sem nikdy neviděla. Květy sou červený, s kulatejma středama z malinkatejch zrcátek, v kterejch se odrážej oči, a poupata růžový, ty sou zavínutý a neodrážej nic. Prej granáty a růženíny. Proč mi to dává, sekla sem do něj. Byl pro něco u Unterwassera a ten náramek mu padnul do oka. Dědek mu ho prodal levně, za pětadvacet tisíc, prej okase. Ať si ho prosím nechám. To zrovna, když prozradil cenu. Natáhla sem s tím k němu ruku, ale on svoje schoval za záda a začal se na těch kuželkovitejch nožkách klidit. Tak nevím, jestli mě balí. Je asi dvakrát tak starej co já. Středomořskej temperament asi. Ale první, kdo mi dal něco takovýho. Tak sem to strčila do kapsy. Profesionálka fak že jo.

Prohlídla sem si zrcátka ve světle lampy, byly malinko zašlý. Ale moje mongoloidní studně se tam nalily docela v pohodě. Pak sem si otevřela *Tajemství katedrál*. Překvápko. Byla o katedrálách. Některý stránky měl Roman založený. Často si podtrhával v textu. Koukla sem na hodinky. Půl devátý.

„V katedrále,“ četla sem, „místě studeném a tmavém, zakouší adept podivný pocit vnucený tichem. Pocit mocné jednoty temnot.“ Zvedla sem hlavu k oknu. Lipovej list byl fuč. Odráželo se tam světlo lampy a muj zjevenej ksicht. Četla sem dál.

„Síla a moc se rozvíjí nikoli ve světle, ale ve stínu. Charakter rostliny je určen v zemi. Skutečná síla je skrytá.“

Znova sem koukla do okna. Obličej ježatý holky byl najednou klidnej. Vypláznul na mě jazyk.

„Zrcadlo je symbolem poznání, posléze moudrosti. Může být stříbrné a může být černé. Stříbrné potřebuje světlo a odráží tvář. Černé zrcadlo světlo nepotřebuje a odráží to, co je za tváří. Provedme důkaz pokusem: vyčkejme tmy a zhasněme světlo. Co se stane? Přestaneme vidět povrch věcí a nahlédneme do temnoty, začneme zbadat hloubku. Nakonec pokaždé spatříme sebe.“

Ulicí projelo auto. Modrobílý halogeny přebily světlo lampy a na strop pokoje vrhly obrovské stín toho, co stálo ve váze mezi dvojitým oknem. Romanova růže na péro.

Všimla sem si záložky asi v polovičce knihy. Nebyl to zelený nalepovací papírek. Byl to nejdřív zmačkanej, potom vyhlazenej dopis. Dopis nepodepsanej, písmem podobnej tomu prvnímu. Písmem, co nejde předhodit grafologovi, napsaným červeněma a oranžověma vodovkami. A výzva ke spěchu: nahoře na něj čeká ta, na niž tak dlouho čekal.

Kurvakrucinál. Zabouchla sem dveře a v běhu se soukala do bundy. Lampu sem nechala rozsvícenou a bouchla i do vypínače v kuchyni a na hajzlu, a když za mnou zapadly dveře, i na chodbě. Jen žádný zhasínání. Jen žádnou tmu. Ve tmě bych nakoukla pod povrch věcí a své srdce našla spadlý až dole, v temnotě spodních gatěk.

*

Říká-li hlava ne, srdce se kloní k ano. Dopis jsem nechal v *Tajemství katedrál*. Kdybych se nevrátil, pochopí Klára, proč jsem do pasti musel vejít.

Noc byla sychravá, déšť plný listů pleskal o kluzkou dlažbu Nerudovy ulice. Po turistech se slehla zem. Zespoda od řeky dul neklidný vítr. Teklo mi za límec kabátu, z chladu a průvanu mi trnuly kosti. Ale čím výš jsem stoupal, tím vlažnější a mírnější se vítr zdál, a jen jsem prošel zatáčkou pod palácem Schwarzenbergů, meluzína ztichla, jako by uvízla ve vikýřích malostranských střechech. Před branou Prvního nádvoří přestalo pršet.

Vrata zela dokořán, a tak jsem vstoupil. Skláněly se nade mnou sochy titánů, jeden pozvedal dýku, druhý kyj. Vojáci Hradní stráže stáli stejně nepohnutě. Prošel jsem Matyášovou branou na Druhé nádvoří, a když jsem míjel kašnu, z trysek přestala prýštit voda. Nic zvláštního, na noc to vypínají. Nádvoří bylo liduprázdné. Mé kroky na něm vůbec nezazněly. Zadupal jsem, a to bylo o něco lepší, jakýs takýs klapot. Zvedl jsem oči ke stožáru nad kanceláří prezidenta. Zástava byla zplihlá, stožár se zdál být pokřiven. Sklonil jsem se a přešel prsty po dlažbě. Ve spárách, vlasově tenkých, něco rašilo. V umělému osvětlení to připomínalo černý mech. Podivný plevel podzim.

Na Třetím nádvoří jsem si všiml rozsvíceného okna ve Starém probošství. V úřadě pražské kapituly tedy ještě někdo byl. A skutečně, ve žlutém okně se vzápětí zjevila silueta muže, přecházejícího místností a listujícího v knize. Dobrý večer, blahorodí. Urban vyhlédl ven, jako by mě slyšel, a já jsem rychle ustoupil do průjezdu.

Snad i jemu přišlo zvláštní to šero na nádvoří. Prezidentský palác osvětlen byl, ale bílé světlo reflektorů nemělo sílu probít se oparem, který se vznášel, jak se mi zdálo, jen kolem chrámu, a spíše než mlze se podobal kouři. Osvětlení katedrály skomíralo. Dva zatoulaní Italové se zakloněnými hlavami blýskali malými foťáčky o sto šest, a z věží kostela se jim mordami chrličů posmívala tma.

Zabočil jsem za roh severozápadní věže a Vikárskou uličkou došel k postrannímu vchodu, k němuž mám klíč. Odemkl jsem si, otevřel dveře a už vcházel dovnitř, když jsem zahlédl někoho stát opodál. Zastavil jsem se v půli kroku.

V kouři, který byl jen o odstín světlejší než noc a měl v sobě červené tóny, postával hubený muž a rozhlížel se. Musel mít dobré dva metry. Pak vykročil směrem ke mně a já se, docela jako ve snu, najednou nemohl hnout.

S každým krokem chlap narůstal do výšky. Měl protáhlé hnáty a silné, šlachovité paže. Na hlavě mu seděl širák, jaký bych čekal u vesničana z předminulého století, na záda mu spadaly rozčuchané černé vlasy. Zastavil se kus ode mě. Vyhrnul si rukávy černé halen, byl jsem si jist, že se chce prát. Ale sklonil se a vyhrnul i nohavice; nohy byly snědé a samá šlacha, vězely v dřevácích, které, podobně jako moje boty, na dlažbě vůbec nerezonovaly. Když se narovnal, dosahovala mu hlava až k ostění spodní řady vysokých oken. Až teď jsem si všiml, že má na sobě zástěru, špinavou, kdysi však bílou. Podebral si ji pravou rukou a vytvořil z ní vak. Prázdný, vždyť tam nic nedal. Ale teď, když do vaku hrábnul, v něm něco našel a nabral to do dlaně. Rozpřáhl se. Pod krepou klobouku zaplály dva žhavé uhly. Švihl paží, po dlažbě se rozlétlo černé osivo. Dostal jsem plný zásah. Bolest mě probírala ze strnulosti. Z očí se spustily slzy, které to svinstvo naštěstí vyplavily. Už jsem bral nohy na ramena, když přízrak prošel kolem a vymetl ze zástěry další hrst prachu.

Před západním průčelím rozhodil ještě tři a zastavil se. Byl nyní vyšší než vimperk nad bronzovými dveřmi. Zvedl pracku, natáhl se a hravě dosáhl na ochoz. Zaujal ho jeden z chrličů. Drapí po něm, vyrvál ho z podesty pod zábradlím a zblízka si prohlížel jeho rozšklebenou tlamu. Neslyšel jsem slova, a přece jsem byl svědkem rozho-
voru. Možná se pohádali. Když obr zasadil chrlič zpět, chyběla zrudě hlava.

Kráčel dál nádvořím proti pohybu slunce, rozséval plevel kolem katedrály. Zvedl jsem hlavu, ale okno ve Starém probošství už nesvítilo. Pak někde vzadu zaznělo mé jméno, ale neměl jsem čas se ohlédnout. Šel jsem za přízrakem. Když míjel žulový monolit, nadzvedl jeho ocelovou špičku a zase ji vrátil, ale vrchol už nesměřoval vzhůru, nýbrž stranou. Když překračoval sochu svatého Jiří, zavadil zástěrou o světcovo kopí, které se ohnulo. To už podivný rolník dorůstal triforia a stanul před Svatováclavskou kaplí. Chvíli hleděl na výzdobu Zlaté brány, jako by ho zaujalo vyobrazení otvírajících se hrobů, odkud duše v levé části mozaiky vystupují na pokyn andělů vzhůru a ty vpravo jsou jinými anděly shazovány dolů. Obr na mozaiku plívl. Mířil na Krista v mandorle a trefil se přesně. Slina na obraze vzplála a zhasla. Na tváři Spasitele zůstala černá skvrna. Čekal jsem už jen na to, až se chrám vznítí plamenem.

Ale stalo se něco jiného. Rolník se začal měnit. Začal se zmenšovat. Když obešel věnec chórových kaplí, byl velký jako na začátku pouti a neměl už zástěru. Zastavil se v rohu křížení lodí, naposledy se rozhlédl, narazil si klobouk hluboko do čela a začal šplhat vzhůru po kamenné zdi. Než jsem napočítal do pěti, byl pryč. Ve stínech na triforiu po něm zůstal obláček kouře, černý trojúhelník z pavučin plných prachu.

Vrátil jsem se k portálku a až teď se rozpomněl, že jsem nechal otevřené dveře. Jenže byly zavřené a chyběl v nich klíč. Zalomcoval jsem klikou, zabušil, ale odpověděla jen dutá ozvěna.

Nemohl jsem do katedrály. Bylo mi zapovězeno vstoupit.

*

Dohnala sem ho, zrovna když odmykal. Šel dovnitř a já chtěla vklouznout za ním. Jenže se zarazil a ohlídl, ne na mě, ale na druhou stranu, kde byla uplná tma. Ale vzduch byl zamřelej jako před bouř-

kou a bouřky do Prahy v říjnu nechoděj. Na Malý Straně fičelo, tady nahoře bylo dusno. Člověk si připadal strašně těžkej. Najednou se mi chtělo spát. Nemohla sem pochopit, jak to, že není vůbec nic slyšet. Zašoupala sem keckou o dlažbu, aby se Roman ohlídl, ale neozval se vůbec žádný zvuk, ani když sem si zkusila dupnout.

Prošel zpátky kolem mě. Dokonale mě zasklil. „Romane?“ zkusila sem na něj zavolat, ale šel jako náměsíčněj, i když na nebi žádný měsíc nesvítíl. Před hlavním vchodem se zastavil, kouknul nahoru a šel dál, pak to udělal ještě několikrát. Obešla sem za ním skoro celou katedrálu a pak na druhý straně, za těma kaplema do kruhu, sem zahlídla dva temný týpky, jak si to hasej do kostela dveřma, který můj černej somnambul zapomněl otevřený.

A tak vystartuju. V běhu si v kapse vošahám pistoli. Je těžká, takže sem ji přece jenom nezapomněla nabít. Fuj tajxl. Řidička si stěžuje, že jí nejede auto. Ukáže se, že nemá benzín. Policajtky jde reklamovat bouchačku, co nestřílí. Ukáže se, že nemá kulky. Hm. Těhlech vtipů měl můj bejvalej amant fůru. Já teď mám fůru kulek, hned osm a chuť si bouchnout.

Dveře sou dokořán, uvnitř tma jak v Rusku. A smrdí kadidlo. Tý jo, ale dost. Přehodím klíč zvenčí dovnitř, pak za sebou zamykám. Docela bengoš, ty dva už o mně musej vědět. Kreju se za sloupama jak partyzán za stromama, přeskakuju sem a tam předpisovým přiskokem. Dívám se nahoru, aby mi z vochozu nehodili na hlavu kropáč nebo modlitební knížku. V postranní kapli doutná kadidelnice. Nad velkým oltářem svítí červený světýlko, kolem hořej bílý svíce. Ticho jak v kostele, fak jo. Ale kroky sou tu normálně slyšet. Docela mě to uklidňuje. Obejdu řadu lavic. Du narovnaná. Už si nedávám bacha. Musej mě pozorovat zpovzdálí. Musej mě přece vidět a reagovat, snad nejsou slepí.

Rozhlídnu se. V levý části chóru je zpovědnice podobná vagónu na dráze. Šarlatový záclonky jak v orientexpresu. Zatažený.

Ty záclonky se teď pohnou. Aha. Takže se něco dovím. Přistupuju na hru. Du tam. Není tam sedátko, dá se jen klečet, stejně mám staženou prdel. Poklekám v tom uzounkym kupé a říkám si: jestli sem dobrovolně vlezla do rakve, aspoň tady nejsem sama.

Přímo před nosem se mi odšoupnou dvířka. Za nima je řídká dřevěná mříž a za ní stříbrná hlava se stříbrným ksichem i vočima a zlatejma vlasama. Ramena sou taky zlatý, pod stříbrným krkem se blyští červenej drahokam a pod ním je oválný fialový okýnko. V tom okýnku hnije nějaký prastarý svinstvo.

Volej bych chcala, jakej mám strach, pak málem vyprsknu smíchy. Přišla sem si to rozdat s vrahem Kalandry, a narazím na tohodle mikimause.

Chci říct: ty maškary sou snad zbytečný, předem si piluju hlas dohruba. Ale stihnu jen otevřít pusu. Promluví on. Potichu, šeptem. „Červi už čekají. Nenech je čekat. Maso ti sládne, Romane. Maso je sladké.“

Dojde mi, že mě nevidí. Hrabu se ze zpovědnice, snažím se uklidnit nohy, aby se pevně zapřely vo dlažbu. Ale kolena nejsou kolena, je to želatina vo prášku. Před zpovědnicí čeká ten druhej.

I von má stříbrnej ksicht, pod nosem a na bradě navíc fousy. Na hlavě mu sedí bachratá zlatá koruna. Vpředu vede do lebky kulatý vokýnko, kam našťestí není vidět. Ve zlatejch vlnách spadaj vlasy až na ramena. Prsa sou stříbrný, ramena halí zlatej plášť. Celý to nesou stříbrný andělci. Jenomže dole pod nima je černý roucho. A zpod toho roucha čouhaj černý polobotky.

Král mlčí. Ruce mu krejou černý rukavice. Drží v nich žezlo, víc jak půlmetrovou zlatou ruku ufiklou v lokti, na který se třpytěj modrý, červený a zelený šutry. Z prstů se odlupuje zlatá barva. Prosvítá pod ní stříbro.

„Ještě není pozdě,“ zašeptá kudrnáč, kterej mezitim vylez ze zpovědnice a stoup si za mě. I jemu nadnášej poprsí a hlavu andělé. Ale pod maškarádou je živej chlap. Král je menší. Pod maskou může bejt ženská. „Co uděláš, Romane?“

Chci mlčet, dokud neřeknou víc. Jenže mi ujedou nervy a hned po nich pusa.

„Roman se na vás dva tak akorát vysere.“

No myslela bych si, že to nebude možný, ale na vlastní voči vidím, jak jim ty stříbrný ksichty tuhnou. Jak jim to začíná docházet a jak se chystaj ke skoku. A tak šáhnou po pistoli a pálim bez míření,

kdo zaváhá, nežije. Kulka se vodrazí od zlatý koruny a nechá v ní stříbrnej důlek. Měla jít níž.

Pozlacená ruka ovčšená prstenama se bleskově zvedne, a než mi malíkovou hranou rozsekne hlavu, všimnu si, že uprostřed dlaně je obdélníková díra a v ní zlatá mřížka ve tvaru tří gotickéjch voken, takový jako voko, co na rozdíl ode mě míří přesně.

Kružby, říká těm zdobenějm otvorům Roman. Dívám se sama na sebe, jak do tý prostřední čtyřlístý temnoty strašlivě pomalu vplouvám, a pistole, najednou půltuny těžká a dvakrát větší než já, znova a znova a znova třeská o podlahu, a znova.

*

Když jsem vcházel na jednotku intenzivní péče ústřední vojenské nemocnice, uvědomil jsem si, že Kiliána Urbana už před pár dny pustili, a já jsem ho nenavštívil ani ve špitále, ani v jeho bytě. Složil jsem v duchu slib, že to udělám.

Ze dveří vyšla žena v bílé hazuce a bílých kalhotách a bílých pánských polobotkách, nepoznal jsem, zda je to lékařka nebo sestra, a oznámila mi, že tam nemám co dělat. Řekl jsem, že jdu za slečnou Brochovou, růže jí nesu za to, že mi zachránila život. Poslala mě na jiné oddělení. Napadlo mě, že Klára se zotavuje podivuhodně rychle.

Měla pokoj sama pro sebe. Nepochybně jí to zařídil „boss“. Když jsem zaklepal, řekl někdo „dále“ místo ní. Byl to on. Smáli se tomu. Byl tam s nimi ještě vytáhlý mladík s malou kulatou hlavou. Představil se mi jako Mravenec. Okno bylo otevřené, v pokoji zima. Oba muži si ponechali kabáty a dívka byla po bradu přikrytá.

Růže ji dojaly. Pod očima měla černé kruhy a na spánku jizvu s několika stehy. Aby se dobře hojila, nebyla pod obvazem. Ten jí ovinovat hlavu o něco výš. Vlasy byly ostříhané na ježka, kůže v okolí rány vyholená.

Boss se s úsměvem zvedl, už půjdou. Zeptal jsem se, jestli Kláře případ nechává. Samozřejmě, řekl. Mravenec vypadal, že neví, zda se má radovat, anebo zlobit. Pacientka na něj udělala dlouhý nos.

Když odešli, nabídl jsem se, že zavřu okno. Nechtěla. Nesnáší nemocniční smrad. Sedl jsem si k ní na postel a vzal ji za ruku. Zeptala se, jak se mi líbí její noční košile ze špitálního eráru. Dodala, že

něco tak strašného by si dobrovolně neoblékla; doma spí nahá. Natáhla se po růžích a rozhodila je po příkrývce.

„Na růžích ustláno,“ prohodil jsem.

„V bezpečí pod kytičkama.“

„Kdybys nemohla spát, přinesu ti nějaké čtení. *Kamenný hvozd* třeba.“

„Je to bichle? Polštářek pod hlavu?“

„To přinejmenším.“

„Když bude nejhůř, dáš mi ji pod zadek.“

Odvrátil jsem oči k obrázku na stěně. Byla to reprodukce *Pohledu na Hradčany* od Viktora Strettiho. Požádal jsem Kláru, aby mi vyprávěla, co se vlastně seběhlo v katedrále.

*

„A co se stalo venku?“ opáčila sem a připomněla mu, jak bloumal kolem kostela a třeštil voči do tmy. Docela zblednul, když to slyšel. Připustil, že si to pamatuje, ale že to nedokáže vysvětlit. Zeptala sem se, jestli je na drogách. Ať mi to klidně vyklopí, bossovi to nepovim, stejně jako sem necekla o tom rituálním obíhání kostela.

Divil se, že sem tam vůbec přišla. Nechtěl, aby někdo šel k chrámu za nim, dopis snad nechal v knize, aby se podvědomě zasichroval nebo co. Což se nakonec stalo.

Řekla sem: „Seděj v tobě dva a ty se hádaj, co bude. Jeden maniak a jeden učenec. Jeden bezhlavej a jeden vopatrnej.“

Řek, že doufá, že to ještě není schizofrenie, a já neřekla, že doufám, že to ještě není schíza, ale myslela sem si to. Kdybych v tu chvíli nevypadala tak děsně a nebyla k politování, zatáhla bych ho k sobě pod peřinu, s ledově chladným vědomím, že jeho žena je na onom světě anebo za horama a jeho děvka na Starým Městě.

Vyprávěla sem, jak to bylo ten večer. Pak chtěl, abych mu ještě jednou popsala ty masky. Zeptal se, jestli poldové na něco přišli.

Pokrčila sem ramenem. „Nahráli si mě a hotovo. Jo, bylo jim to divný. Nejspíš tam řádí sekta.“

„Ostatně je to jen otázka času.“

„A co jako?“ nechápala sem.

„Než na to přijdou – na původ těch masek.“

„No africký nebyly.“

„Ne,“ zavrtěl hlavou, „to opravdu ne, ale kdyby byly z Afriky, divil bych se mív.“

„Proč?“

„To ti vysvětlím, až tě pustí.“

„Mysleli, že já sem ty. Tvý maso prej sládne. Můžu ochutnat?“

„Ty věty jsem už slyšel.“

„Kde?“

„Ve svém diktafonu. Nahrané vzadu za katedrálou. No nic. Už půjdu, Kláro. Kdy tě pustí?“

„Nejdřív pozejtří. A jestli ne, tak zdrhnu.“

„Přijď mě pak navštívit. Pokud mě tamti dva nedostanou.“

„Když ne já, tak voni taky ne. Svině. Si to s nima vyřídím.“

Podal mi ruku. Děkuju pěkně. Vzala sem ho za klopy, přitáhla se a vlepila mu pusy. Mířila sem na rty, jenomže v poslední chvilince uhnul a dostal ji na tvář.

Aby se nedivil. Takle mu šáhnout do kalhot a nechat si polechtat mandle. Tý jo dala bych si.

Zavřela sem oči. Možná mě nepraštili dost. Nebo naopak až moc.

Když jsem je otevřela, Roman byl pryč a nade mnou stála sestra. Na tácku měla rohlík s margarínem a studený kakao.

*

Peklo, zpěv čtrnáctý, verš sto třetí až sto osmý.

V té hoře stojí stařec, který zády
obrácen k Damiette, k Římu hledí
jak do zrcadla. Prosta každé vady
ze zlata hlava na šíji mu sedí,
z ryzího stříbra hrud' a paže dvojí
a pak až po rozkrok je v rudé mědi.

Vzpomněl jsem si na ty verše, když Klára mluvila o kovových přízracích v katedrále, a pak mi ty verše dlouho nešly z hlavy. Jako by něco znamenaly. Na něco ukazovaly. Jenomže na co?

Svítilo slunce. Scházel jsem od Strahovského kláštera vinutou stezkou k sadům. Panorama Prahy mě neuchvátilo, mou pozornost

zcela poutal strom stojící ve svahu pode mnou. Byl to vzrostlý javor, s korunou odspoda až nahoru zežloutlou, ale s vrcholkem samotným ještě zeleným. Měl štěstí, neboť stárl od nohou.

Ve stínu stromu stál Julius Maler. Policie ho zpovídala kvůli poslednímu poprasku v katedrále a on asi stejně jako já přemýšlel, kdo si tam Kláru podal. Byli jsme domluveni, že se společně podíváme na chrámový poklad – on jako zástupce Správy Pražského hradu, já za památkáře. Před švédským velvyslanectvím se k nám připojil poručík Mravenec; policejní doprovod byl za daných okolností obligatorní.

Na Třetím nádvoří jsme zazvonili u dveří kapituly. Klérus si za svého emisara vybral Zelenku. Vlastně jsem to čekal. Když nám monsignore přišel osobně otevřít, pozdravil se s Malerem obřadně jako diplomat. Sdělil nám, že arcidiákon se účastní biskupského rokování, zda je katedrálu po výstřelu nutné znova přесvěcovat.

Do chrámu jsme vstoupili společně, jeden za druhým vyšli po Hilbertově novogotickém schodišti ke kamenné pokladní komoře. Zelenka nesl všechny potřebné klíče a odemykání systému zámků mu trvalo dlouho. Malerovi došla trpělivost a nabídl se, že to udělá za něj, a Zelenka, aniž se otočil, řekl, že klíče od chrámového pokladu nesmí přijít do nepovolaných rukou. Maler odpověděl, že jeho staré ruce jsou povolanější než Zelenkovy mladé a že má na klenoty větší nárok. Vpletl se do toho Mravenec. Zeptal se Malera, co by jako protestant s těmi ostatky dělal – nevidí v nich snad víc než zlatem obalené lidské kosti? A Maler na to: „Lidské? Pro mě za mě mohly patřit oslům a opicím.“

Zelenka přestal odemykat a otočil se k Malerovi s otázkou, jestli si myslí, že císař Karel opravdu shromažďoval kultovní předměty tak pochybného původu. Mravenec se podíval na hodinky.

Maler řekl, že si to samozřejmě nemyslí, ale monsignore si musí uvědomit, že císař se těch věcí nikdy nevzdal a do katedrály je jen uložil, tak ať ze sebe Zelenka nedělá majitele ani těch ostatků, ani těch klíčů, všechno de facto patří každému občanovi tohoto státu.

Koutky monsignorových rtů se zvedly. „Vidím, že byste je rád znárodnil. Nejsem vůbec proti, pokud to nepovede k jejich rozkradení, ale větší slávě.“

Maler už neřekl nic. Odskočil poslední zámek a my jsme vstoupili. Mezi kříži, číšeми, tabernákly, koltrýnami, relikviáři, ostensorii, šperkovnicemi, monstrancemi a ciborii stály ve vitrínách velké kovové busty, svatý Vít, svatý Václav a svatý Vojtěch, a dvě menší, svatá Ludmila a svatá Anna. Ludmila byla zlacená celá, včetně loktuše, tváře a ramen. Její zlaté oči s tmavými středy se dívaly trochu potměšile a také její rty se podobně usmívaly.

Klářin popis odpovídal vzhledu zlatovlasého Víta a korunovaného Václava. Zelenka s Malerem si českého patrona bedlivě prohlíželi ve snaze zjistit škodu. Ale kromě drobného důlku na pásu koruny nad levým okem byla netknutá.

Mravenec mínil, že policejní expertiza nebude v tomto případě nutná. Pak se zeptal, jak je možné, že mohl někdo busty odnést dolů do kostela přes všechny ty zámky a potom je zase vrátit.

Zelenka řekl, že to možné není a že je pro něho případ takového vniknutí nepochopitelný.

Maler poznamenal, že katolická církev si přece potrpí na zázraky a na nepochopitelná vniknutí zvláště. Čekal jsem, že zase začne o domobraně. Ale Mravenec je zavolal k relikviáři ve tvaru vztyčené ruky.

Z dlaně, v níž zel hranatý otvor s třemi maličkými gotickými okny, se odlupovalo zlato. Dole, kde měl být loket, trůnila v podstavci vymodelovaném jako komnata s věžičkami a lomenými arkádami maličká Madona s Jezulátkem. Zde, stejně jako na předloktí a na prstech, se třeptily drahokamy.

„Kdyby ji zabili,“ pošeptal jsem Mravencovi do ucha, „uměl byste si představit nádhernější vražedný nástroj?“

Vrhl na mě znechucený pohled. Přesl jsem k meči svatého Štěpána a potom k některým dalším předmětům. Byl tam i náprsní relikviář ve tvaru růže, s okvětními lístky zdobenými zlatými kresbami v benátském emailu, ostatkový kříž s vyobrazením mladého Karla IV, přebírajícího od papeže Urbana V. kousek Kristovy bederní roušky, jež bude právě do tohoto kříže uzavřena, a pak mě zaujaly dva rozměrné relikviáře v podobě gotických věží, z nichž ten menší, tvarovaný do podoby zlaté katedrální věže s opěráky a fiálami a dvěma skleněnými ostatkovými pouzdry, nesl na podstavci Parlérův

znak, jako klikatý blesk zalomenou úhelnici, zatímco do většího byla zabudována zlatá soška svaté Kateřiny, nesoucí meč a kolo. Nakonec jsem spočinul zrakem na váze s kyticí růží. Váza, květy, stonky i listy byly z tepaného zlata.

Mravenec měl s sebou polaroid a busty i ruku si několikrát vyfotografoval. Maler ho upozornil, že by neměl používat blesk. Zelenka řekl, že by pan Maler neměl tak funět – ani vlhko ostatkům nesvědčí.

Rozloučili jsme se dole před presbyteriem. Zatímco tři moji společníci se odebrali k východu, já jsem, snad pro jasné paprsky slunce, pronikající do chrámu vysokými jižními okny, zamířil k úpatí velké věže.

Cesta nahoru mi trvala dvě minuty. Na ochozu v padesátimetrové výšce nad Třetím nádvořím se do mě opřel západní vítr. Schoval jsem se na závětrné straně a podívoval se nenadále blízké korouhvi na střeše transeptu, kohoutovi s otevřeným zobákem, ještě oněmělému děsem z rituálu, jenž jeho živé předky zaživa trhal na kusy přímo pod touto věží a cedil po kamenném oltáři jejich teplou krev. Hleděl jsem na modrobílé rozfoukané nebe a na město, které v takovémto dni nabývá ostrých kontur a odhaluje detaily, jež zůstávají za jiného počasí i zblízka neviditelné. Něco jsem opravdu spatřil, a najednou by se ve mně krve dořezal asi jako v měděném kohoutovi.

V sadě pod Petřínem se uprostřed podzimně blednoucího svahu černala postavička. Ten bod se pohyboval směrem ke katedrále. Podle dlouhých načervenalých vlasů to byla žena, zastavila se u lavičky a zahleděla se dolů na město.

Černý kabát se nadouval ve větru jako dlouhý plášť.

Zatmělo se mi před očima, musel jsem se opřít o parapet. Výhled na Petřín mi zcela zakryl jiný obraz. Byl jsem současně na ochozu věže svatého Víta i ve světnici nějakého stavení, kde mladý muž v tmavých šatech a čapce klečí u okna a v levé ruce, již se opírá o parapet, drží portrét dívky. Nedívá se na ni, ani na bílý přístav a modrou zátoku za oknem, ale otáčí hlavu k těm, kdo ho vyrušili z rozjímání. Sklání se k němu mladík v zelené čapce a bere ho za rameno. Ve dveřích stojí starý muž a mladá žena, drží se za ruce. Za červeným závěsem vykukuje obraz Madony s dítětem, v chodbě je měděné lavabo a průhledem je vidět do zahrady. Na polici nad ok-

nem stojí přesýpací hodiny, vpravo, hned vedle kalamáře s brkem, visí samostříl. Prostor pod parapetem by měl zcela zakrývat závěs, ale je poodhrnut a odhaluje očím citeru ovinutou břechánem a na ní umrlčí lebku.

Ten akvarel se jmenuje *První výročí smrti Beatrice* a jeho autorem je Dante Gabriel Rossetti. Klečícím mužem u okna je Dante Alighieri. Vytržen z klidu, právě se omlouvá přátelům, že je řádně neuvítal ve svém domě, neboť byl duchem u ní.

Dvojexpozice skončila stejně náhle, jako začala. Básníkův dům byl ten tam a pastelové tóny s ním. Ze svatovítské věže jsem hleděl do prázdného, dole ještě zeleného, nahoře již žlutnoucího parku.

*

Zase se změnil a myslím, že k horšímu. Ne že bych věřila, že ho mám na lopatě, ale to pomalý opatrný sblížování v tom bylo, a ta pecka, co sem dostala do hlavy, to přibila k podlaze.

Automaticky sem zamířila ke katedrále, pomodlit se ke svému černému bůžku, a bůžek tam nebyl a z lešení halasil Talián, jak rád mě vidí, a div že neslít dolů, jak se tam kroutil a zatahoval břicho nebo zastrkoval halenu nebo co to dělal a hejkal na svého Poláka s knírem, a hnedka byl dole a umytej a převlečeněj a navoněnej, ale ve vlasech mu zůstaly kousky malty. Políbil mi ruku! A než sem se stáhla rozkoukat, zaved mě do kavárny na presko, který bylo po špitálních kafích tak užo hořký, že sem urazila čtyry. No asi to nebylo moc vhodný, když sem se vyptávala na Romana kde je a tak, protože Fulcanelli vrtěl hlavou a ujížděl pohledem, doktorovi někdo usiluje o život, proto snad zůstává doma, a když už se ukáže, jen mlčí a třesou se mu ruce.

„Magický myšlení, za tím je problém u těchhle lidí,“ ťukal si na čelo, zná to prej z první ruky – svojí vlastní hlavy.

„Chcete říct, že není normální,“ zkusila sem to vysvětlit, a on zvedl ramena až k uším a nakrabil čelo: tohle může bejt nebezpečný, když se víc takovejch lidí sejde na magickym místě a poštekaj se.

Z toho sem byla jelen a chtěla vědět, kdo sou ty další, jenže on měl najednou ohled na moji jizvu a děsně ji opěvoval a pak se mě zeptal na ten řetízek, co mi dal, tak sem se snažila rozpomenout a vzpomněla si, že musel zůstat na Romanovo psacím stole.

Byla to pravda, ale vědět předem, jak ho to sejme, zalhala bych, že to mám doma v dóze se šperkama, jako bych nějakou fak měla.

Nevím dodneška, co na mě viděl a proč po mně pás, já se sama sobě nikdy nelíbila a být chlap, vybrala bych si určitě víc ženskou ženskou, ne mě, ale tohohle asi rajcovaly ty jizvy. Navíc sem ho ne-nechala zaplatit za můj kafe, tudle nůdle, a uháněla na schůzku s Mravencem a už se na Fulcanelliho nekoukla, kdo by taky chtěl utěšovat smutný Taliány hod'ku potý, co vylez z bílýho lapáku.

Mravenec se večer vrátil z kapituly nasranej, nepohod se s tím vatikánským Bondem, nemoh pochopit, jak se všechny ty klíče dostaly do ruky nepovolanejm a jak vůbec může být v katedrále uložené chrámovej poklad, když je tak blbě hlídaná, a proč tam před těma dveřmama furt nestojej dva ramenáči a proč tam vlastně nemůžou být pouhý kopie pokladu, vždyť originály nemaj být, říkal mu Mravenec, v kostelní klenotnici, ale v podzemním sejfu Národní banky hluboko hluboko pod pražskou stokou. No a Zelenka dal najevo, jak je Mravenec tupej, „to ale nejsou pouhé klenoty, většinou jde o předměty vyrobené za účelem uchování ostatků, pravých ostatků pravých světců,“ zdůraznil, „a ty byste chtěl ukrývat pod zemí v sejfu lichvářského ústavu?“ Takhle to řekl a klepal se odporem a Mravencovi došlo, že to s katolíkami nebude lehký. Tak sem ho v náhlý inspiraci Romanem šťouchla do žeber — hele Mravi, koukni na to jako na umění, v těch pikslách sou prostě originály, co se vážně nedaj nahradit kopiema, vždyť čí kosti by se tam asi tak měly dát? A on skoro vychlad, ale pořád se hádal, že tam v těch zlatejch křížích a rukách a skříňkách a věžičkách pro něj za něj nemusí být nic, no a tady mi přihrál argument fak do ruky: „Proč by tam teda takový prázdný schránky měly vůbec voxidovat, he?“ A tak nakonec uznal, že s tím policie našeho státu nic neudělá, a já řekla, tak jako se všim ostatním.

Zeptala sem se, jestli mluvil i s Urbanem, a ne, prej leží a je mu blbě, myslel, že umře, a chtěl, aby za nim přišel Roman Rops, Zelenka mu volal a Rops slíbil přijít a nepřišel a Urbanovi pak bylo ještě hůř, ale do nebe nevodlít.

„To je divný, že o něm mluvil,“ řekla sem, a Mravenec souhlasil, že o něm Zelenka vůbec nemusel začínat a zmínil ho jen v sou-

vislosti s Urbanem, a podle něj teda on, Zelenka, na Ropse žárlí, že po něm Urban tak touží, a taky mu připadá nedůstojný, aby za farníkem takhle dolejšal jeho bejvalej zpovědník.

„Zelenka nám možná chce radit, abysme po Ropsovi víc šli, asi mu připadá nejvíc podezřelej,“ mínil Mravenec, a já se teda zeptala, co si myslí on, a on se ušklíb, že si proklepne ostatní a Ropse přenechá mně.

Hm. To je to na mně tak vidět?

Večer sem se svlíkla před zrcadlem a prohlížela si vychrtlínu se zašitou palicí s bodlinama, no pod pupkem sem toho měla fak víc než na hlavě, tak s tímhle u Romana pohoříš, řekla sem jí a začala natahovat, jenže hnedka sem přestala, aspoňže pomatenýmu Fulcanelli-mu se líbím tak, že mi dává dárky, ten náramek mi najednou dost chyběl.

*

Přišlo mi rekomando s hlavičkou arcibiskupství, tohoto podzimu již druhé. Prosvítil jsem ho proti oknu, a ačkoli jsem takto nic nevyzvěděl, dovnitř jsem raději nenahlédl a stejně jako tu první i tuto obálku jsem spálil v plameni svíčky včetně nepřečteného obsahu; tentokrát však hned. Z bytu jsem nevycházel, pouze v noci. Vytáhl jsem ze zásuvky kabel telefonu, nereagoval na zvonění u dveří. Klára mě jednou zahlédla oknem, když stála před domem na chodníku porostlém černou trávou, čekala na mě, pokolikáté už, a přestože jsem věděl, komu mám vděčit za klid, který nerušila ani policie, její radostné zamávání jsem v poloskrytu za jemně skřípající hlavou železné růže ani v náznaku neopětoval. Vzal jsem pak květinu do rukou a kolébal ji na nahých předloktích, dokud se olej nesmísil s krví a Romano Furioso nemrštil zraňující bestii proti zdi, ale tak, aby v nejmenším neohrozila portrét. Rozhrnul jsem závěs před obrazem a padl na kolena a žádal o odpuštění a prosil o milost a nahlas sliboval nevímco a nevím koho a ze všeho nejdřív sám sebe – to vše za příležitost napravit minulé chyby a dostat Sidonii zpět.

Tak ubíhal třetí den, když mi po hodinách strávených u stolu, s pohledem upřeným do světla lampy, kterou jsem ráno přestal zhasínat, zrak sklouzl k náramku ze spletených snůtek, s drobnými různými poupaty a červenými květy. Dárek od Fulcanelliho, z milostné

touhy, jestli ne z lásky. Řetízek ležel na výtisku knihy od jiného Fulcanelliho, napsané z touhy po tajném poznání, jestli ne z lásky k němu.

Potom jsem ucítil svou nemytou kůži a neprané šaty, svlékl se a vykoupal ve své mramorové vaně, řetízek kolem zápěstí jako růženec, *Tajemství katedrál* před očima. V bílé páře stoupající z černé vany se černaly litery v jasných konturách:

Haec est clara dies clararum clara dierum!

Četl jsem a už jsem se nedivil. Nedivil jsem se střelbě v katedrále, rozbíjení soch, sekání lidských rukou. Fulcanelli se násilí děsil. Neospravedlňoval je, ale dokázal je geniálně vysvětlit. To objasnění bylo zároveň prosté a vlastně dávno známé, pouze je vytáhl z temnoty mého zapomnění. Zapnul jsem diktafon ležící na policice pod zrcadlem.

„Kláro: katedrála je obrazem světa. Po dobudování zůstává otevřeným dílem; interiér a výzdoba oken se dají neustále obměňovat a doplňovat, zvenku se stavba fyzicky otevírá do všech stran kaplemi, věžemi a schodišti, především však paprsky žeber a sloupů, přičemž shora nepřestává připomínat kříž. Kameny katedrál nestojí jen tak, ale stoupají vzhůru římsu po římse, ztenčují a zjemňují svůj tvar, ale nezpomalují se a nezastavují, a jestliže se oku zdá, že přece mají konec, je to tím, že pozorovatel se nachází hluboko dole a nikdy nevidí neznatelné, vzhůru se pnoucí rotování nejvyšších věžiček a fiál. Tělo katedrál tak vždycky převyšuje okolní zástavbu, ale nesoupeří s ní; první místo mezi budovami města je jí samozřejmé, už na počátku o tom bylo rozhodnuto. Estetická funkce je obdobná: sice je důležitější vnitřek, ale neznamená to, že plášť má být holá zeď. Tady pak nacházím největší rozdíl: zatímco světská instituce kastuje a pod záminkami do sebe nepouští ty, jež považuje za nehodné, katedrála by měla být veřejným domem, jenž se otvírá každému. A říkám-li každému, myslím tím i nevěrce a jinověrce.

Katedrála je velkorysá z podstaty své formy i svého obsahu, úzkoprsí správci jí škodí. Mohou být třeba vysvěcení, ale pokud se cítí být povoláni zavírat bránu, je jejich povolání omylem.“

Roman řek, že ho už nic nepřekvapí a že sám má ještě čas. Že během příběhu umíraj vedlejší postavy a až v závěru ty hlavní. Že to tak bylo naštelovaný Slovem. Že tenhle případ není v žánru nic novýho, spíš naopak, a přece je na něm něco strašně zvrácenýho. A dodal podrobnůstku, co sem mohla předhodit bossovi jako určitou stopu. Pátání po Kalandrovým vrahovi se totiž zadrhlo a už to vypadalo, že z toho buď bude další adakták, nebo si vymodlíme další mord.

A někdo nás vyslyšel.

A Roman nám k tomu řek tohle: „Když jsem včera večer odcházel z katedrály, viděl jsem Henryka, jak jde dovnitř. Kostel už byl prázdný. Parlerius měl v ruce nákres, dělalo to dojem, že podle něj něco hledá. Chvilí poté vešla ještě nějaká žena. Myslel jsem, že je to jeho snoubenka. Ale asi nebyla.“

Byla sem tam tolikrát, a teďko samozřejmě ne. Chtěla sem mít volno. Od Mravence od Víta od Romana, kterej se zotavil, ale k sobě mě nepozval, že musí nahnat, co zameškal. Chtělo se mi strašně spát, ostatně jako vždycky před úplňkem, jako by mi nakapali bolehlav. Ale ještě nikdy sem takle nechrněla. V tý době se to stalo, samozřejmě.

Dušíčková bohoslužba trvala dvě hodiny. Svítli si jen svíčkama, zpívali, modlili se nahlas i potichu, vzpomínali na svý zemřelý. Normál jako každej rok, akorát bez umělejš světla a s lešením, který se psilo rovnou nad hlavním oltářem.

Na bohoslužbu se Roman nemoh soustředit, povídal, pořád se musel dívat na obrovitý dřevěný kola, na kterejch Taliánova parta monstrem šíbuje křížem krážem po katedrále, když tam nejsou lidi. A teď nějakým nedopatřením zůstalo lešení v kněžišti, i když jinak ho přede mšema uklízej do rohu příčnýho traktu. No a když slavnost skončila, některý farníci reptali a nadávali, že to tam zedníci nechali, a sám Fulcanelli vypadal zaraženě a vůbec se nebránil. Byl tam i Unterwasser, přestože do kostela nepáchne, říkal Roman, a přišel s nim taky Rut a za nima, ovšem sólo, Julda Maler, kdo jinej. Rut si rejpl do Fulcanelliho, že zná středověký umění docela dobře, ale nikde, na žádným vyobrazení, neviděl pojízdný lešení, leda snad zařízení na vykládání lodí na nákyh hanzovnim plátně, dřevěnej je-

řáb, co vypadá jak narostlá slepice, a Fulcanelli se nasral a začal mluvit fak špatně česky, prej se takovýhle lešení užívalo i v Praze při stavbě Hladový zdi a těch menších ze sedmikostelskejch chrámků, a dovolával se Romanovo svědectví, ale ten uhnul očima a zved rama, tak jak to můj černej váhavec umí. Vmíchal se do toho Maler s tvrzením, že lešení na kolech existovalo už ve starý Levantě a on to viděl na obrázku obléhání hradb Jeruzaléma, a Zelenka si blaženě povzdech, že to nebylo lešení, ale křížáckej obléhačej stroj.

No a jak to bejvá, to nejdůležitější se, řek pak Roman, neodehrává na scéně, ale za ní. Teda odehrálo, protože už to skončilo. A nevšim si toho nikdo jinej než ten starožitnej dědek, von ze všech bystrozrakejch! Protože zatímco se hádali, vodvalil se Unterwasser z kněžiště, mysleli, že de na hajzlík nebo tak, jenže se šel „projít po ochozu s kaplema, juknout na stříbrnou rakev svatýho Nepomuka a ty prdelatý s křídýlkama kolem něj“, takle to fak máme v protokolu, a když procházel pod trámem nad osovou kaplí, na kterym se kymácí kalvárie, šláp do kluzký břečky a zvednul hlavu a těma svejma rozmaširovanejma bulvama uviděl, že na kříži nevisí jeden, ale hnedka dva.

Zavolal je, všichni běželi dozadu a v tom šeru se s nim srazili a pak Roman s Fulcanellim vylezli na lešení a vysunuli z něj nad ochozem takovej můstek „skutečně podobnej rampě obléhačejho stroje“ (Rut), byla tam červená hustá kaluž, a sundali nebohýho Henryka, kterej tam kysnul zádama věrně přitisknutejma k zádum přibitýho, „jak ropsovský výjev!“ (Roman), „vid’te, Poláci jsou ti nejardentnější z katolíků“ (Unterwasser), a nejhorší bylo, že Henryk prej eště žil, ruce nohy měl ke kříži jenom přivázaný, jenomže v pravym boku byla díra jak do pekla, šlo mu to játrama do levý plíce, nečistej průšpik, vydech naposled v sanitce, která tam byla vzorově do pěti minut, „nauč se znát původ kovů“ (Rut k Romanovi) a Roman se toho chyt: „Nevědomost je příčinou utrpení,“ a Unterwasser najednou špicoval uši a už se nechechtal, když připojil, že „to, co je hmotné, musí být ukřížováno a musí zemřít.“ A Rut to dojel „...aby nehmotné se vzkříšilo a mohlo žít.“ Kurva.

Všichni byli zelený, jak si všim Roman, jen Zelenka rudej, a jako by ho ani nemrzelo, že Poláka propíchli, ale hnětlo ho, k jak děs-

nýmu došlo znesvěcení, „ti lidé na Dušičkách se přece modlili k živému hříšníkov^í,“ a Maler ho utěšoval: „Jako obvykle nevěděli, co čin^í.“ Nejvíc si monsignore dělal hlavu s tím, jak to přdestře Urbanovi, kterej je snad po infarktu a potřebuje klid.

Potom si Roman vzpomněl na tu ženskou, co šla večer do chrámu za Henrykem, ale nedoved ji nijak blíž popsat. Takže sem měla pro bosse aspoň něco. Ale stejně nám zpucoval hlavy, mně i Mravencovi, a moje válečná jizva ho v nejmenším nedojímala.

*

Stáli jsme před nápisem na vysokých dveřích ve Zlaté bráně katedrály. Písmena byla nestejně velká, ale rovná a hranatá. Pod nápisem se červenalo trochu křivé, avšak nesporně rohaté kolečko.

Mnou prochází se k sídlu vyhoštěnců,
mnou prochází se do věčného bolu,
mnou prochází se k sídlu zatracenců.
Pán spravedlnost dal mi do úkolu.

„*Peklo*, zpěv třetí, verš jedna až čtyři,“ prohodil jsem.

Fulcanelli pokýval hlavou. Urban zvedl zrak od dlažby, v jejíž spárách bujel zahnědlý plevel.

„Hloupý vtip. Provokace. Jako ty předešlé.“

„Ale proč? V *Božské komedii* Dante umístil nápis na bránu pekla. Celkem má devět veršů, poslední zní, kdo vchází mnou, ať naděje se zhostí! Peklo samo varuje vstupující, co je čeká. Peklo samo mluví, vede svou řeč, má svůj jazyk. Možná i tady.“

„Ale v katedrále?“ vrtěl hlavou jáhen. „To by tu mohlo stát třeba *Arbeit macht frei*.“

„Porce naděje je v obou případech podobná. Váš Henryk tu přece taky pracoval,“ obrátil jsem se na stavitele.

„A teď má volno,“ řekl smutně Fulcanelli.

„Pánové!“ rozkřikl se Urban. „Mohli byste té impertinence zanechat aspoň v mé přítomnosti? Divím se ti, Romane, a jen mi to potvrzuje, do jakého bahna ses dostal. A vám, mistře, se divím obzvlášť – ztratil jste přece svého nejmilejšího spolupracovníka. Dávejte si pozor, abyste neztratil i naši důvěru.“ V jeho zapadlých očích,

podmalovaných tmavými půlměsíci únavy a roztrpčení, se zaleskly slzy.

„Promiňte, padre, ale co jiného už zbývá než vtip šibenic? Henryka živým neudělám a včera jsem si naplakal dosyta u jeho snoubené. Nechtěl jsem, aby jí to oznámil policajtskej telefon.“

„Byla by vám parleria zanedlouho odvedla, a dopadlo to jinak: zůstal v katedrále,“ řekl jsem.

„Ty sis tím nějak jistý,“ opáčil diákon. „Kde bereš přesvědčení, že ženské mají nad muži takovou moc jako jedna dotyčná nad tebou? Myslíš, že každý zapomene na vše, zahodí všechny své naděje a vyhlídky jen proto, aby se s požívačností dobytčete oddával své tuctové vášni? Osobně jsem přesvědčen, že po dokončení oprav chrámu by Henryk Lukomski odešel s panem Fulcanellim a tu holku by nechal v Praze.“

„Prosím, je to váš názor. Vzpomínám si ale, jak byl Henryk nešťastný, že musí mezi těmi dvěma volit. Byl zamilovaný po uši a tu dívku si hodlal vzít. Jako dobrý katolík.“

„To já mohu potvrdit,“ podotkl Fulcanelli. „On byl dočista *sdoppiato*... zdvojený, chápete?“

„Rozdvojený.“

„Tak. Já mu radil, ať usadí si v Praze, za mnou může do Německa či Francouzsko dojíždět potom, až budou dvě tři děti ve familii. *Ovviamente*“ rozhlédl se po Třetím nádvoří obehnaném policejní páskou, „když mě tady někdo předem nezabije.“

„Vás?“ opáčil Urban. „Proč by vás měli zabít?“

„A proč Henryka? Snad do toho i já začínám vidět.“

„To nevím, možné je asi všechno,“ zašeptal stařec a ztěžka se opřel o hladký bok chóru. Hned se však zase narovnal. „Studená a měkká, vidíte?“ S odporem opřel ukazovák o kámen. „Katedrála je malinká, už není z pískovce. Je z postříbřeného plastu. Dá se ohýbat a nejlépe se vyjímá na polici nad televizí.“

„Chápu,“ pohlédl jsem na Fulcanelliho. „Ale dnes si na turisty stěžovat nemůžeme.“

Před vstupem stáli dva uniformovaní policisté sledující muže v péřové bundě, který přejížděl štětcem po vandalském nápisu a něco

zkoumal. Někde za těžkými dveřmi byla Klára s Mravencem a svitou detektivů.

„Naznačuješ snad, že mi tento stav vyhovuje?“ zeptal se tiše Urban.

„Nechtěl jsem vás urazit,“ ujistil jsem ho, a pak jsem stejně tiše jako on dodal: „Ale něco uvnitř mě to možná chtělo.“

„Proč? Nic jsem ti neudělal.“

„Ne?“

„Chtěl jsem jen, abys byl lepší. Měl jsi na to, věř mi. Měl jsi na víc než na jednu ženu a smolení špatných knih. Škoda nastokrát.“

S těmito slovy od nás odešel. Též Fulcanelli se rozloučil, musí se podívat na sádrové předlohy pro nové busty.

Ještě nebyly tři hodiny, a už padal soumrak. Začalo drobně mžít. V průjezdu stál policejní vůz. Na střeše auta tiše blikal podlouhlý maják a osvětloval tmavou trávu, šplhající se po zdech příčného palácového křídla k oknům a bezpečnostním kamerám.

Něco mi vadilo. Neuměl jsem říci co. Vrátil jsem se proto do ohrazeného prostoru a zastavil se před průčelím jižního ramene chrámu, pod mozaikou Posledního soudu, jež kdysi nahradila střední okno Korunovační komory. Byla jako vybělená sluncem. Krista v mandorle potáhl tenký třpytivý závoj, jako by po něm před chvílí lezl slimák. Bývalé okno se pod ním jasně ukázalo v obrysu, což se dosud stávalo vždy jen po silném dešti. Přistoupil jsem ke kované mříži ve výklenku jižní chrámové předsíně, pod Parlérovu klenbu podepřenou předsunutým trýmkem, kmeni košaticímu volnými žebry jako bohatým větrovím. Svorníky zdobily kamenné listy dubu, Černobýlu a vinné révy. Něco tu však chybělo. Zde stál před chvílí Kilián Urban a tady Angelo Fulcanelli. A tady je kovaná mříž, kterou stavitel zakrýval zády.

Prohlédl jsem si ji. Ano. Tady. Tady. Tady. Vytáhl jsem z kapsy diktafon a nahrál do něj seznam škod. „Kláro, tři postavy tady chybí.“

*

Někdo na mě volal. Určitě. „Kláro...“ Otočila sem se, a nic. Za mnou nikdo. Boss poznamenal, že bych mohla dávat pozor.

„Slídíme po chybách, kterých se dopustil, Brochová. My jsme svých chyb už udělali dost, vidíte? Takže si na ty další dáme ztraceně pozor.“

„Ano, pane.“

Mravenec se uchecht a opřel se o kolo Fulcanelliho lešení, aby vyzkoušel, jestli s ním hne. Nehnul. Boss nařídil fotografovi, aby vylez nahoru a vyblejsk kříž odtamtud. Já se sehnula pro provazy, kterejma byl Polák přivázanej. Ukázala sem je bossovi, stejně jako olovnicí, kterou sme našli pod lešením na přetržený šňůrce.

„Nemuseli je složitě uzlovat, dokonce ani nadvakrát ne. Rozvázat šly snadno, strašně rychle. A on tam přesto byl po celou dobu mše, v klidu a tichu, jako kdyby nechtěl rušit. On nic se nepokusil. Byl už bodnutej, když ho tam věšeli. A co já vim, kam mu přivázali tu olovnicí; stejně se urvala.“

„Kdo ho sundaval?“

„Rops a Fulcanelli.“

„Zase Rops? Ten fintil katastrofy přitahuje.“

„To ste trefil, šéfe. Ale není zlej. Je jenom moc vzdělanej. To nedělá dobře nikomu.“

„Děláte dáblovi advokáta, Brochová?“

„Myslím, že ne.“

„No proto. Stejně si myslím, že není normální.“

„To si myslím taky.“

„Nejspíš teplouš, co se to bojí přiznat.“

„Myslím, že ne.“

„Všimla jste si, co nosí v klopě hubertusu?“

„Černou růží. Na znamení smutku. Když zabili Kalandru, nosil tmavočervenou.“

Zavrtěl hlavou. „Možná to teď udělal on a posledně někdo jiný. Co když jsou vrazi dva? Nebo tři?“

„Myslím, že ne.“

„Takže ho k nám vozit už nechcete.“

„To je zbytečný. Ohlídám si ho.“

„Divím se, že jim Lukomski nespádl, když ho sundávali. Musel mít přes osmdesát kilo.“

„S využitím lešení to šlo snadno. Dám krk na to, že se na ten kříž dostal stejnou cestou.“

„A ten Fulcanelli – jak se tvářil?“

„Byl zdrblej. Nejenže mu zamordovali kámoše, ale navíc zneužili jeho techniku a tu von má za posvátnou.“

„A nemá v tom sám prsty?“

„To by byl blázen, takhle na sebe ukazovat. To lešení je jeho patent, dá se s tím vjet skoro všude a vršek se dá zvětšovat a nastavovat, si to zkuste sám.“

„Anebo není zas takový blázen. Možná právě s touhle úvahou počítá: k provedení činu posloužilo jeho lešení, a on by ho k něčemu tak nízkému přece nepoužil. Takhle by s námi mohl hrát šachy.“

„Jenomže neměl motiv. Henryk mu sice chtěl zdrhnout, ale Fulcanelli není mstivej ani co by se za nehet vešlo. Nabízel mu, že se může kdykoli vrátit.“

„Tak dobrá. Nějaké další postřehy?“

Vybalila sem na něj rozumy pochycený od Romana. „Ta kaple snad není hlavní, ale zvláštní je v tom, že jako jediná leží v ose kostela, a zajímavý je, že hned vedle vpravo najdete kapli Svatejch ostatků.“

„Tam, co Rops našel Kalandrovu ruku?“

„Právě. Tahle je zasvěcená Panence Marii, předtím Nejsvětější Trojici, ale jmenovala se Císařská, jako že ji založil Karel Čtvrtý. Na tom břevně nad náma je kalvárie. Lukomski visel na kříži spolu s Ježíšem.“

Koukal na mě fak tupě. Najednou sem byla velká jako von. Metr devade. „A má něco z toho podle vás význam?“

„Jistě to nevim. Řekla bych, že chtěli dát najevo, že je vlastně úplně nevinnej. Ale Rops tvrdí, že tady v tom kostele má význam úplně všechno.“

„Dětinské žvásty, Brochová.“

„Možná. Ale Rops má o tom doma celou knihu. Koukla sem do ní a udělám to zas. Stejnou knížku študuje ten malej mnich, jak do všeho strká nos. Říkala sem si, že pokud někdo přijde o krk, bude to on. Ale byl to Henryk.“

„Chci fakta. Tohle fakta nejsou.“

„Tak s faktama je to horší. Ale jak sem si obcíhla kostel, jedinej kříž, na kterým se dá udělat taková vopičárna, je tady ten, na břevně v Císařský kapli. Vrah totiž myslel na obecnstvo – sice Henryka nevidělo, ale tušilo kříž za hlavním oltářem. Podle mýho d'ábelskej fór.“

„A znamená?“

„To co ty rohatý kolečka venku. A ten červenej nápis.“

„Tak na tom dělejte, Brochová. A koukejte to urychlit.“

„Provedu. Eště sem dneska nejedla.“

„No a?“

„Tak já du, jo? Zvu vás.“

„Běžte sama.“

Vyšla sem z katedrály. V průchodu sem zahlídla Romana. Do-
honila sem ho a plácla po rameni. Nadskočil leknutím. Čapla sem ho
za loket a zatkla ho a slíbila milost, pokavaď se mnou pude do hos-
pody. Jenže byl zas propadlej do sebe. Prej se potřebuje na něco
kouknout. A kam jako. Do jedný knížky. Do *Tajemství katedrál*, tipla
sem si. Zavrtěl hlavou. Ale můžu jít klidně s nim. V lednici něco
najde. Rozhodla sem se to risknout.

*

Víno nechtěla, tak jsem jí k cibulové polévce posypané strouhaným
sýrem nalil pomerančový džus. Snědla všechno, já jsem chuť neměl.
Zatáhl jsem závěs před portrétem Sidonie a po paměti vyhledal v
knihovně fotografickou publikaci *Pražská katedrála* se sto třiceti
černobílými snímky. Panoramata jsem přeskočil a rychle nalistoval
detailní záběry výzdoby. Hned jsem to našel: dvanáct fotografií dva-
nácti malých alegorických skupinek z kované mříže ve Zlaté bráně,
včetně těch, které teď někdo odpiloval. Z měsíce října zmizel venko-
van, z měsíce listopadu – ten máme teď – venkovanka a z měsíce
prosince se vytratilo prase. Mříž byla ukována v roce 1935, osazená
dvacet let nato. Zapnul jsem nahrávání heslem „Kláro“ (Klára u stolu
se ke mně otočila) a popsal, jak figurky vypadají.

„To mi stejně nejde do hlavy,“ zmáčknul jsem knoflík STOP.

„Co jako?“ nepřestávala jazykem namotávat vlákno rozpuštěné-
ho sýra.

„O té ženské neumím říct než to, že měla na hlavě šátek.“

„O tý, co šla za Henrykem do kostela?“

„Ano. Doted' nechápu, jak to, že ji tam pustil. Už se zavíralo.“

„Možná se znali. Anebo měla klíč. Když se někdo bez vloupání dostal do chrámový pokladnice, proč by si neodemk kostelní vrata?“

„Jenomže zámky už byly vyměněny, i můj klíč k severním dvířkům je nový. Ale chci říct, že... Ne. Je to nesmysl.“

„Co?“

„Nic.“

„Počkej, teď už musíš. Hele, to neva, že je to blbost. Já se nebudu smát.“

„To mě skutečně uklidňuje. Tak tedy nehledě na to, že je to blbost, napadlo mě to teď nad těmi snímky. Ta ženská se podobala té vesničance z chrámové brány.“

Koukala vyjeveně. A tak jsem jí vyložil, že vinou druhé vraždy uniklo policii nové vandalství.

„A podle tebe to má spojitost?“ Klára civěla do kastrůlku a vytírala ho rohlíkem.

„Neumím si představit jakou. Ale před časem jsem tam viděl toho černého venkovana. Tu noc, kdy tě napadli v maskách v domnění, že jsem to já. Mohl jsem mít halucinace, vždyť sama jsi venku neviděla nic. Ale podívej se na ten obrázek a zapamatuj si ji. Podoba tu je.“

Donesl jsem jí knihu ke stolu a posadil se k ní. Prohlížela si bronzové figurky, nejdříve muže v klobouku, pak ženu v šátku a nakonec prase na porážce, pověšené za zadní nohy hlavou dolů. Ukázala na ně.

„Čuník má rozpáraný břicho. Slupnou ho na Ježíška.“ Vypadala, že by si taky dala říct. „Slupnou ho, až skončí půst.“

*

Polívku teda umí. Ale pak už nic nenabíd. Řekla sem mu o otiskách prstů. „I těch tvejh, našlejh v kapli pod křížem na lešení, na kříži samotným ne. Na křížek a taky na Krista prokazatelně šahal někdo jiněj... Fulcanelli. Jenže má vysvětlení: zkoušel, jestli z Ježíše neodprejskává lak. Mravenec namít, že tohle se snad nezkouší holejma rukama, a Talián se usmál vočima: jen ať ho směle poučí, jak se to teda zkouší. Když chce, umí být vyčůranej a mistr v češtině, vid'?

No ale právě že Fulcanelli je tak chytrý; ten by si dal zatraceně pozor, aby neudělal chybu.“

Roman zavrtěl hlavou. „Neshledávám u něj důvod Henryka zabít. Měli se rádi.“

„No jestli se ty dva neměli rádi nějak moc.“

„Absurdní. Fulcanelli byl mistr a Henryk žák. Archetypální vztah. Navíc to byli přátelé.“

„Ani já nevím, co by proti sobě ty dva měli mít.“

„Věř mi, Kláro, že nic. Byli si příliš podobní, ti dva se hledali, až se našli. Fixní a volatilní složka osobnosti ve stejném poměru a jednotě, u obou stejně, a celkovou harmonii pak narušilo až Henrykovo zasnoubení a následné dilemma. Ale jako motiv k zabíjení je to málo.“

„Fixní? Volatilní?“

„Mluvím jako Fulcanelli.“

„No ani bych neřekla.“

Zasmál se. „Myslím tehle Fulcanelli,“ ukázal na knížku, v které byl založena ten anonym.

„Doprdele, co to je volatilní?“

„Nestálý. Těkavý. Prchavý. Vlastnost všeobecné matérie. Jak vidíš, už jsem to dočetl. Můžu ti to půjčit.“

„Rači ne. Těžká mystika, že jo?“

„Hermetika. Fulcanelli je hermetik.“

„Kterej Fulcanelli?“

Přimhouřil oči. „Asi oba. Velmistr i tvůj ctitel.“

„Nech si to. A Henryk?“

„Ten se to učil.“

„Proto ho zabili! Že jo! ... Nebo ne?... Asi ne, vid?“

„Jsi zbrklá. Takhle nic nepochopíš. Pokud chceš porozumět, musíš na to jít trpělivě a pomalu. A především opatrně.“

„Proč?“

„Protože... Ne... Asi bych ti to neměl říkat.“

„A proč ne? Hele už mě štveš.“

„Protože už tahle odpověď bude součástí odpovědi příští.“

„Tý jo. Tomu říkám magořina.“

„Dnešní doba tomu tak říká.“ Usmíval se na mě jako tatka na děcko. Fak celej fotr, kdybych ho znala. „Ale zdráhám se s vysvětlováním, protože je to nebezpečné.“

„To vysvětlování? Nebo to vysvětlovaný?“

„Obojí.“

„Kurva, sem jedno velký naběhlý ucho, Romane, to nevidíš?“

„Vidím. Slyšela jsi někdy, že všechno souvisí se vším?“

„Jo.“

„Je to kliše, navíc nepravdivé. Ale existují souvislosti, jichž se nelze rozumem dobrat. Fulcanelli – velmistr Fulcanelli – v podstatě neříká o mnoho víc než to, že v každé jednotlivosti se skrývá zrnko celku. Hovoří o francouzských katedrálách. Vzpomeň si, co Goethe řekl o architektovi štrasburského **münsteru**.“

„Jo, to znám. Jenom si to teď nějak čistou náhodou nemůžu vybavit.“

„Řekl: Před tímto stavitelem zpracovávali jednotlivci jednotlivé části, ale on je první, z jehož představ tyto části vzešly srostlé v jednotlivý celek.“

„A tu částčku – to zrnko je nejdřív nutný objevit?“

„**O** to jde. A podle toho pak pochopíš pravdu. Podívej, třeba můj psací stůl. Pokud zevrubně, opravdu důkladně prozkoumáš malý kousek desky, dozvíš se téměř všechno o hmotě rostoucí v lese.“

„Tý jo. Tajemný. Jak dvouvrstvej hajzlpapír.“

„Přesně tak. I pro něj máme běžně užívané jméno. Ale co třeba... Co třeba takové imaginon?“

„Imaginon? Co to má bejt?“

„Vymyšlené slovo, něco neznámého. Nepřečtený román. Neobjasněná vražda.“

„S takovou metodou by mě boss vyrazil ze dveří.“

„A proto na nic nepříjde. Máš-li si vzít z Fulcanelliho knihy poučení, pochopíš, že policejní metody nebudou na vypátrání Kalandrova a Henrykova vraha stačit.“

„A co mám teda dělat?“

„Číst.“

„Fulcanelliho? Vždyť jsi říkal, že je to na mě moc těžký.“

„Číst symboly. To se dá naučit. Angelo to umí. Uměl to Henryk. Já se to učím.“

„Ten kluk něco věděl.“

„Ano.“

„A já musím zjistit co.“

„Jenže to nezjistíš.“

„No tak, Romane! Točíme se v kruhu.“

„Právě ten je odpovědí.“

„Kurva! Kurva fix! Ty mě teda dovedeš vytočit.“

„Chápu, že tě to frustruje. Možná je to tak správně. Ted' mě prosím tě omluv.“

Konečně se zvedl a šel na hajzl. „Nic jsi mi ještě neřekl!“ šňabla sem za nim, ale zaklapnul dveře.

Skočila sem k počítači, probudila ho, monitor se rozzářil a já si oddechla, že autluk je shozenej na liště. Vlétla sem do odstraněný a dvojklikla na poslední z nikdy neotevřenejch zpráv z Anglie. Něco tam bylo.

Jsem bez iluzí, že bys mi odpověděl zrovna na tuhle zprávu, ale nezůstávám bez naděje. Pokud neodpovíš ani tentokrát, přestanu psát a zařídím se jinak. Ubezpečili mě, že je to všechno vyřízené. Tak se přestaň schovávat jako kluk. Maříš úřední rozhodnutí. Mohl bys taky skončit na uzavřeném oddělení. S.

S.? Ze záchoda se ozvalo spláchnutí.

Když se Roman vrátil do pokoje, seděla sem zas v křesle a pomalu dopíjela sklenici. Rozhlíd se, ve vzduchu ještě bylo cejtit pohyb a zvířenej prach. Koukla sem na počítač. Mlčel. Kontrolka monitoru ted' nesvítla. Musela sem ho vypnout, protože spořič chtěl nějaký čas a Roman by poznal, že sem mu šmejdila v souborech. Ted' si nebyl jistej, jestli to předtim běželo. Zamračil se. Kouknul na mě. A neomylně vykročil k počítači.

„Tvoje růže!“ vyhrkla sem. „Není rozbitá?“ Vlétla sem k oknu, vytáhla růži a zvedla před oči. Udělal ke mně krok, natáh ruku, ale já už sem vhlákla prst do oka, zatáhla a vytrhla ocelovou strunu ze stonku. Železnej květ, sevřenej s vražednou prudkostí, se už neote-

vřel. Nechtěla sem, ale skřet schovanej ve mně se tomu divoce chechtal.

„Pokud tě tu nedrží policejní vyšetřování,“ řek Roman fak tiše, když ode mě přebíral ty dva studený kusy, „pak snad abys šla.“

Na mě se už nepodíval. Čučel na železnou pěst, co se v ní proměnila ta famózní kytka, houpal ji na nahejch rozbodanejch předloktech a po rukách mu stejkalý čurky voleje na šicí stroje.

Když sem za sebou zavírala, pořád tam takhle stál.

Nakopala bych se.

*

Pro tělo si přijeli Henrykovi rodiče a mistr stavební huti při katedrále svatého Václava, Vojtěcha a Víta odjel s nimi, doprovodit svého parleria na poslední cestě do rodného Lublinu. Byl pryč čtvrtý den, když jsem dostal dopis z východního Polska, opatřený černou voskovou pečetí s iniciálami A. F. v podobě rozevřeného kružidla a pravouhlého příložíku.

Milý příteli,

Pokud jste již dočetl výklad symbolů Velkého díla, sepsaný svým jmenovcem, víte o Henrykově smrti stejně co já, a ono že červená krev dětí může se obnovit jen smrtí a rozkladem dočasných těl, aby agens všech kovových tinktur nabyl znovu ducha účinného. A tak neželme konce našeho mladého druha, který je už druhý den pochovaný a zítra si dočká zádušní mše, k níž i já přispěju mým skromným hlasem, aby naše Beati sunt misericordes bylo lze slyšet i pod dvoumetry hlíny. Ne náhodu byl Henryk ukřižován spolu se Synem, protože připomíná nesmrtnost ducha účinnosti. Z mrtvého těla se vláha vypařila a stoupla, a nyní padá jako nebeská rosa na zemi a živá těla a tak nás obcerstvuje. Vzpomínám, že také pršelo, když jsme si viděli naposled, a prosím Vás, abyste zašel ke mně nahoru a obešel párkrát dílnu; kameníci mají volno a já obávám o nářadí a stavební dokumentaci. Možná tam spatříte člověka, ježto k nám nepatří. Nevyplašete ho a dejte vědět, až se vrátím, co si počínal. Na zpáteční cestě se zastavím v Krakově, tedy si uvidíme z hruba za týden.

S vřelým pozdravem

Váš oddaný druh Angelo Fulcanelli

Oblékl jsem si kabát, vytáhl ze stojanu deštník a sešel po schodech na ulici. Severní vítr přinesl do Prahy déšť, jenž pro mne za mne mohl být totožný s tím, o němž psal Fulcanelli. Potom by Henryk padal v podobě nebeské rosy na milovanou katedrálu a přilehlou stavební huť, jež bez werkmistra nezvykle ztichla a osiřela; jindy znělo bušení kladiv a majzlíků dodaleka. Branka ohrady byla odemčená. V dílně se svítilo, hádal jsem, že je tam hlídač, a skutečně jsem zamženým oknem zahlédl staršího muže v tyrolské hučce a s fajfkou v ústech. Ale byl tam ještě někdo. Stál u pracovního stolu, oděn v tmavé kutně. Nebudil strach. Byl to Benon. Kapuci shodil na ramena, pod bradou ho hřál tlustý rolák a nohy vězely v zacákaných galoších. Držel v rukou nákras kostelního triforia a krovu, bylo vidět jasné linie a rukopisné poznámky podél okrajů. Na ponku před mladíkem stál kamenný kvádr s vyrytým kolečkem. Mohlo mít asi třicet centimetrů v průměru a vybíhaly z něj dvě šikmé čáry. Vedle ležel přes celý stůl veliký chrlič s ulomenou hlavou.

Tiše jsem se vzdálil od okna, abych Benona nevyrušil. Ale zvláštní opatrnosti nebylo třeba, dlažba byla pod mýma nohama hebká jako koberec, spolehlivě tlumící kroky. Ohlédl jsem se. Umělá zář svítilen vytláčila stíny ze středu nádvoří do koutů kaplí vně chóru katedrály a v onom šálivém světle vyhlíželo prostranství jako zvlněná, mechem zarostlá mýtina, kde ještě včera mohly stát stromy. Obloukem pod visutou chodbou mezi chrámem a Starým palácem jsem zahlédl jakousi ženu. Stála u sochy svatého Jiří, nejspíš na někoho čekala. Neviděl jsem jí do tváře, ale zdálo se, že hledí někam k Fulcanelliho huti; mě snad vidět nemohla. Zaklapl jsem branku a chtěl jít svou cestou, když jsem si povšiml, že žena pozvedá ruce k šátku, který ji chránil před deštěm a před větrem. Stáhla si ho níž a odhalila tak vlnité kaštanové vlasy. Pročísla si je prsty a dala se do kroku. Schoval jsem se za pilíř chóru a v temnotě čekal, až mě mine. Nebylo slyšet žádné kroky. Počítal jsem do deseti, potom do dvaceti. Pod visutou chodbou nikdo neprošel. Přitiskl jsem se na kamenný sloup a vyhlédl ze skryše. Žena stála nanejvýš dva metry ode mě. Se schýlenou hlavou si zapálila cigaretu. Snad si se mnou mé oči hrály, ale tu cigaretu s filtrem si přiložila nikoli k ústům schovaným v krunýři šátku, nýbrž k nosu, který z něj koukal ven. Zapalovač nechtěl ve

větru hořet, zkoušela to opakovaně, jenom mne překvapilo, že jsem neslyšel křesání kamínku. Nebylo slyšet vůbec nic. Potom se plamen přece jen chopil tabáku. V úzké tváři se mihlo uspokojení, oči měla velké a krásné, ale podivně suché, s dlouhými řasami. Šla dál, teď pro změnu rychle, až jsem se podivil. Pospíšil jsem za ní do Jiřské, proběhl kolem baziliky a sledoval ji z kopce. Myslel jsem, že jde k bráně, ale zabočila za roh do soutky s kamenným schodištěm, ústícím před Zlatou uličkou. Tam zůstala stát. Hleděla na muže stojícího na rynečku mezi domy. Byl vysoký, na hlavě mu seděl klobouk s širokou krempou. Ve způsobu, jak tam čekal, uvolněně rozkročený a s rukama v kapsách, bylo znát sebevědomí. Ale ona, okamžik zaražená jeho přítomností, se obloukem vydala dál. Zašmátral jsem v kapse po klíčích od bytu. Sevřel jsem je tak, aby mi zpilované hroty vyčnívaly mezi zaťatými prsty. On už však natáhl zahnutou paži, lenivě a jistě, když se kolem něj prosmýkala, a zatahl ji do temnoty svého kabátu. Zaslechl jsem úsměšek, nosové odfrknutí. Vytáhla se ve střevících na špičky, aby ho se zakloněnou hlavou políbila na ústa, svou jemnou tvář našikmo zapadlá do tváře s orlím nosem a špičatou bradou. A jak ji objal, plášť se jí vyhrnul ke kolenům a odhalil kůži nohou, pod níž vystupovaly obrysy žil a šlach. Ty nohy byly děsivě tenké.

Madonna la secca, řekl Fulcanelli o ženě, která v kruzích obcházela katedrálu a nikdy se neodvážila dovnitř. Ale jedna neznámá v šátku přece vstoupila za Henrykem do chrámu.

Polibek trval dlouho. Dal jsem se na ústup, abych milence nerušil, a klopýtl o vyčnělou dlažební kostku. Muž si mě nevšímal, žena se ohlédl. Velké oči se usmívaly, v jejich koutcích jsem zahlédl droboučké vrásky. Šátek se svezl na hrdlo. Mezi nosem a bradou neměla ústa, jen bílou kůži napjatou k prasknutí. Za tou kůží se něco pohnulo, čelist se začala otvírat, snad chtěla vypláznout jazyk nebo se jen naposled zasmát, v ten okamžik kůže praskla, byla to puklina dlouhá od ucha k uchu, černá a bez jazyka, předvádějící dvě řady suchých hnědých zubů. Z temnoty za nimi se vyvalil kouř.

Dal jsem se na útěk.

*

Kam čert nemůže, nastrčí bábu. Tahle tomu svému ani nejela cedit na rakev, je to fak daleko a beztak jeho rodiče nezná, ale ráno chytla v katedrále Mravence a vybalila na něj, že ví, čím to bylo udělaný. Mravenec brknul, že na mě počkaj, a když sem se přihnala, představila se mi vdovka moravským přízvukem jako Blanka a zavedla nás k Fulcanellimu do dílny. Bylo tam prázdné, až na dva zedníky, co hráli karty. Že by z nás byli nadšený, to ne, ale Blanku poznali a vyslovili jí soustrast. Na to já zapomněla. Blanka byla docela jinej typ, než sem si představovala. Čekala sem moravskou duši, co bude svítit pietu svého nenastalého ještě na smrtelný posteli. Ale vypadala spíš na studentku, s obličejem do šterce, s korálem na krku a plastickou beruškou v tmavoblond vlasech. A v zelený pláštěnce a manšestrový minisukni, pod kterou měla tlustý punčocháče hladce obrace. Žádný viditelnej smutek. Int'ouška z venkova. Zeptala sem se, jestli je věřící, a jasněže chtěla odseknout, že je mi do toho hovno, a jasněže špitla samozřejmě. A zvedla z ponku železný půlmetrový kružidlo a říkala mu odpichovadlo a po gymnasticku mu roztáhla nohy, až z něj udělala metrový bodlo s dvěma děsivejma špicema, a na jeden hrot ukázala špičatým prstíkem. Ted' sme si konečně i my policajti všimli, že ten bodec je obalenej dobrejma dvaceti číslyma rezu. Šli sme teda společně do kostela a klouzalo nám to po dlažbě nádvoří, kde se rozleжала podobná černota jako u mě v koupelně, a odemkli sme vlastním klíčem dvířka v jižní stěně pod tím průchozím rukávem. V kostele byla příšerná zima. Vylezli sme na Taliánovo lešení až k oblouku nad hlavním oltářem. Blanka nám ukázala puklinu přímo v lomení, mizerně provedenej nástřih, a já se zeptala, kdo to spískal, a ona že čas, nic jinýho, když viděla Henryka naposled živýho, šli se spolu někam najíst a on chtěl ještě dodělat měření, mluvil o nebezpečný prasklině nad kněžištěm, a Mravenec ted' strčil do škvíry prsty a vytáhnul odtamtad' kousek motouzu, a oba sme viděli, že je stejnej jako ten, co na něm byla uvázaná ta olovnice, tu sem odezdala, a taky to přetřžený místo bylo stejně roztřepený. Takže pokud šlo o olovnici, Henryk s ní normálka dělal, nebyl to teda žádný mučící nástroj, dumala sem nahlas, a holka jen kejvala, a tak sem to domyslela do konce – musel bejt zabranej do práce, když neslyšel svého vraha, kterej za nim vylez na lešení a propíchl ho odpichova-

dlem, a pak spustil dřevěnou lávku přes spodní ochoz, opřel ji o břevno s kalvárií a zavěsil ještě živýho Henryka na už obsazený kříž. Blanka furt horlivě přikyvovala a přitom se začla poroučet z lešení, v poslední chvíli sme ji chytli s Mravencem každej za křídlo a položili na žebrovou podlažku a já ji třikrát propleskla, to ji spolehlivě vzkřísilo. Jenomže začala bulet a nemohla přestat a já jí domlouvala a byla sem nasraná, protože mi to nešlo z krku. Nakonec sem ji odvedla na panáka do turistický knajpy U Hradeb a poslala Mravence do laborky, aby nechal zkontrolovat železnej bodec na přítomnost krve. Ale oba sme natuty věděli, že ten rez není nic jinýho než sušený hemoglobin. A Blanky sem se po druhý metaxe zeptala, jen tak ze srandy, co dělala ten večer, kdy jí zkuchli milence, a ona smrtelně vážně odpovíděla, že nemá alibi, protože si celou dobu na podnájmu četla, a jestli si myslím, že to byla ona, kdo vlez za Henrykem do kostela po zavíračce, tak to chápe. No já bych se ráda pletla, řekla sem na to, jen by mě zajímalo, jak může vědět o tom odpichovadle. Blanka si lokla a vzala mě za ruku: zdál se jí sen, v kterým jí chlápek v klobouku vrazil pootevřený kružidlo do očí. A zase se dala do breku.

*

Potkali jsme se náhodou, za bílého všedního dne. Po propsané noci jsem se procházel Seminářskou zahradou a skrz holé koruny třešní a broskvoní se s doutníkem v ústech díval přes střechu kostela Panny Marie Vítězné na věže Starého Města. Sešel jsem do Karmelitské, posadil se do prázdné kavárny, kterou tu otevřeli před týdnem, a sledoval modré, zelené a bílé mikrobusey cestovních kanceláří, vysypávající posádky turistů pod schody vedoucími k Pražskému Jezulátku.

Vypil jsem dvě espresa, zaplatil ospalé servírce, a když jsem vyšel na chodník, stála před výlohou kavárny rozčuchaná dívka. Popřál jsem jí dobré ráno a otázal se, jestli jde „nahoru“. Ani mě nenapadlo pochybovat, zda ví, na co se ptám, ale na místo odpovědi mě objala a políbila na ústa. Vzpomněl jsem si na dvojici pod svatojiřskou bazilikou; ti dva tam stáli tak jako teď my. Vzal jsem ji za ramena a podržel ji na délku paží, abych se ujistil, že to není dáma s hubenýma nohama a děravou tvář. Klára měla jen opuchlé oči, podmalované tmavými kruhy. Uhýbala pohledem, mlčela, její prsty se nechtěly pustit mého kabátu.

Poplácácal jsem ji po paži a vzal ji jednou rukou kolem pasu. Takto jsme došli na Malostranské náměstí a ke Svatému Mikuláši a Nerudovou vystoupali až k mému domu.

„Hezký den,“ řekl jsem na rozloučenou, a abych ji ujistil o mém přátelství, dal jsem jí pusku na čelo. „V sobotu můžeme na varhanní koncert k Jakobovi.“

Odemkl jsem domovní vrata, a když jsem je za sebou zavřel, zjistil jsem, že Klára vstoupila spolu se mnou. V průjezdu byla tma. Na schodech jsem za sebou slyšel její kroky. Byla v tom jistá útěcha. Odemkl jsem dveře bytu a vyzval ji, aby šla dál. Ale už tam byla. Rozhlížela se, jako by u mě byla poprvé. Svlékla si bundu, šálu a svetr pohodila do křesla. Přistoupila k portrétu Sidonie a zatáhla před ním sametový závěs. Ten se však na kolejničce zadrhl. Velebná tvář mé ženy, viditelná jen způli, shlížela na Kláru ledovým okem.

Dívka se zasmála, přešlápla z nohy na nohu, sehnula se a zula pohorky, ohlédla se po mně, ale přímému pohledu se vyhnula. Když si rozepínala zip riflí, všiml jsem si, že se jí třesou ruce. Kalhoty nechala na podlaze. Stála přede mnou ve vlněných ponožkách a zeleném tričku. Vpředu na bílých kalhotkách se modral nápis *keep smiling*.

*

Ušklib se hnusně, potom kouk z okna, podíval se za mě, šel k obrazu, zastoupila sem mu cestu, vytáh bílej kapesník, vystrčila sem prsa v zeleným triku, vysmrkal se do kapesníku, skoval ho v kapse, ukazovákama mi přes látku trička obkroužil bradavky. Ani se jich nedotk, jen kolem nich profrčel jak bruslař kolem tenkýho, jen takový drážďany jako, ted'ka bacha, řekla sem si, uklidit se do klidu, poddat se a následovat, dvakrát měřit jednou říznout, počítat, svíst, ale nechat se víst, anebo víst, ale nechat se svíst? krucinálnevím, chtělo se mi k němu, teplejma dlaněma k sobě můj prsa přitahoval. Vrhla sem se mu kolem krku, ale chyt mě za zápěstí, kroutila sem se mu, ale zmáčknul fak dost, zved mi ruce ke svý košili, položil na knoflíky, takže sem to konečně pochopila a začala rozdělovat jeden po druhým. On si rozep manžestry, vytáh ho z nich a pích mě zvenčí do slepáku, lechtalo to bolelo to smála sem se, čap mě za vlasy nad uchem a přimlask hlavu ke svý puse, ale políbil na voči na pravý na levý, olíznul mi horní ret

a do spodního mě hryznul, pustil mě, div sem neupadla, setřás kalhoty, vylez z nich a rozeplá košile mu zůstala na ramenech, na krku se mu zhoup stříbrnej křížek, kterej jindy zůstával schovanej. Břicho a prsa měl silný, ale měkký, trénink žádnéj, takže ho proženu já, zaklesla sem si palce za gumu, ale chyt mě za zadek a přitáh, musela sem nahoru jak po liáně, jak po Taliánově lešení. Propojila sem prsty na jeho šíji a vyhoupla se na něj, krk měl širokej a naběhlý žíly, zavřela sem voči a zdálo se mi, že svírám dlaněma péro naplněný jak vokapová roura, a tak sem mu šáhla mezi nohy a strčila si ho mezi svý, ale ne dovnitř, a hopsala sem na něm jak vopička na hrazdě, zapřela mu vostruhy do boků a teprva teď mi stáh gaťky, takhle v letu nad zemí mě ještě nikdo nikdy neslíkal, škoda, že Roman měl v kšichtě tu divnou křečku, jakoby úsměv, a možná něco za lubem, a tak sem stáhla zadek a roztáhla nohy a klouzla mu kotníčkama po špekách a secvakla mu špičky za zadkem a teď už nemohl jinam než ke mně do tepla s koulema s chlupama se vším. V břicho to bodlo, on se checht a ryl mi prsty do pulek, a když přirazil popátý, nahnula sem se do strany a on musel přešlápnout, abysme se nesvalili, a tím pádem se musel votočit čelem ke stolu a k obrazu zády, bod, malá Klára vyhrávala, nehtama do ramen a prohnout záda a hned je zas vyhrbit, až ji musel položit na Fulcanelliho vejklad Velkýho díla a knoflíky počítačový klávesnice jí zaklapaly pod žebrama a vjel do ní vim to přesně ještě strašně mockrát, a i když ho mý nohy nepouštěly ani za boha, v poslední chvíli ho ze mě vytrh a pokřtil mě od pupku po bradu svčceným slizem, to neva, jenže blbý bylo, že sem neměla zavřený oči a viděla, že se kouká někam za mě, a poznala sem, že malá Klára prohrála.

Ohlídla sem se, když se pomalu odtahoval, a nechala se vyšakovat namalovaným okem Sidonie Bornový, který bylo úplně jinde, než mělo bejt, a sice v rohu pokoje, na vyřezávaným taburetu ve starodávným zrcadle, ke kterému byly připevněný dva stříbrný svícny.

Ta facka musela bejt slyšet až na Hradčanech, on se strašlivě rozpřáh, aby mi ji vrátil, a pak mu ta ruka splaskla, vzala mě kolem ramen a odvedla do tý funebrácký koupelny. Když sem osprchovaná vylezla ven, stál v černým županu u sporáku a lil do kastrolu se špagetama víno. Ohlédnul se, nemazlavý nudle na bazalce a loupá-

nejch rajčatech, pošmáknou si, doufá, že sem se nenaštvala a zůstanu. Neřekla sem nic, s oblíkáním a obouváním sem si dala na čas, a když mi nandal špagety na talíř a podal sklenici s vínem, obešla sem ho obloukem a práskla za sebou dveřma.

*

Kdo pohlédne při souložích do zrcadla, spatří za sebou d'ábla, říkávala Sidonie z Borku. Stojací zrcadlo s dvojitém svícem sehnal Max Unterwasser ve starožitnictví na londýnské Portobello Road. Opravdu pochází z pozůstalosti D. G. Rossettiho. Malíř si je nechal zhotovit podle středověkého florentského vzoru a pak ho vymaloval na několika svých plátnech. Podobný kousek nikdo nemá. Max ho nabídl Sidonii jako dar pro mě, neodolala a koupila drazé. Dala mi ho ale až po svém útěku do Anglie, do starožitnictví Unterwasser jsem si pro ně musel sám. Vybalil jsem ho tenkrát z veliké lepenkové krabice s nápisem *fragile*, plné bělostných polystyrenových hvězdiček, a přečetl si vzkaz, cedulku zdobenou reprodukcí Rossettiho červené holubice z obrazu *Beata Beatrix*. „Na usmířenou od Tvé Lizzie, která Tě považuje za nejlepšího přítele,“ stálo tam, a já jsem zrcadlo zvedl nad hlavu a málem s ním praštil o zem. Pak jsem si to rozmyslel, opatřil si voskované plátno a náruč růží k sadbě, zrcadlo do plátna zabalil a růže vysadil na malém záhoně za domem, a když jsem rýčem přehazoval prst, vyhloubil jsem podlouhlou jámu a Rossettiho zrcadlo do ní naležato pohřbil. Když růže vykvetly a opadaly, vytrhal jsem je a vyzvedl z hlíny i zrcadlo. Rozbalil jsem plátno a shledal, že stříbro zčernalo jen málo.

Neboť kdo při souložích pohlédne do zrcadla, jež po nějaký čas dlelo v zemi, spatří pravdu o sobě i o tom, kdo se tam odráží spolu s ním.

*

Starožitnictví bylo plný věcí, ale až na majitele liduprázdný. Minimax seděl za pultem a usmíval se. Kdyby řekl „čekal sem vás“, praštila bych ho. Ale on zvedl zadek, obešel kasu, uklonil se a políbil mi ruku. „Co vás ke mně přivádí, slečno?“

Vytáhla sem z kapsy zrcátkovéj náramek od Fulcanelliho a položila ho na pult. „Kolik mi za to dáte? A bacha, vim, že to není štras.“

Rozsvítil lampu se žlutým stínítkem, který nes nad hlavou mosaznej olympionik, povytáh černý brejle na čelo a vyvalil na řetízek rozsekaný bulvy. „Starý známý. Tak přeci jen nosí smůlu. Vidím, že pan stavitel nemá štěstí v lásce.“

„A proč by měl mít?“

„To je zvláštní,“ podrbal se na lebce, „jak se to pořád opakuje.“

„Cože?“

„Nekompatibilita citu.“ Zavrtěla sem hlavou. Ukázal na šperk. „Chová k nám lhotejnost milovaný, milujícímu však házíme do očí písek.“

„Co je vám po tom?“

„Mně nic, vám hodně. Konkrétně pětadvacet tisíc. Tolik za něj ode mne dostanete.“

„Čekala sem polovičku. Hele, ste špatnej obchodník, když z toho nechcete vytřískat. Italovi ste účtoval stejně.“

„Nejsem jen špatný, nýbrž i sentimentální obchodník. Zákazník pro mě není jen pán. Některé považuji za přátele.“

„A Rops? Je s váma kamarád?“

„Ve skutečnosti jste přišla kvůli němu, vidíte? Nemusela jste na to jít přes ten náramek. Tu máte, nechte si ho.“

„Nechci. Radši peníze. A informace.“

„Nač ta komisnost? Prosim, posaďte se do křesílka, jen zapnu samovar a hned jsem u vás.“

Byla sem zbytečně vostrá, slizký řeči si skoro vodpustil. Uvařil čaj, hustej a smradlavej jak mast na kuří voka, a ukázal mi, jak se pije po gruzínsku přes žičku malinový marmelády. Pak si všimnul mejch zápěstí.

„Ale copak to tu máme? Modřinečku? A tady druhou – a tady... Hm, dělali jste šťáru a někdo vás popadl za ručičky? Mohl vám je zpřelámat.“

Tos eště neviděl ten otisknutej prstoklad na mým zadku, hotová ropsódie v modrým. „Prostě sem se s někým porvala.“

„Bolí to? Tak proto jste tak smutná.“

„Takže s Ropsem se už nestýkáte?“

Unterwasser pokrčil ramenama. „Ano i ne. Dříve jsme si byli blízcí, a on pak... Jak bych to řekl? Z jistých důvodů přestal vyhledávat mou společnost.“

„Ty důvody?“

„Znáte Féliciena Ropse?“

„To je Romanův příbuznej?“

„Ne. Vy jste roztomilá, víte to? I když právě tohle Roman kdysi z legrace tvrdil – že je jeho potomkem. Byl to francouzský, nebo spíše belgický malíř. Roman se k němu dostal přes svůj zájem o anglické preraphaelity. Fascinovala ho ta shoda jmen, významné mu připadalo i Félicienovo přátelství s Charlesem Baudelairem nebo to, že ženatý malíř se v pětatřiceti letech bláznivě zamiloval do dvou mladých dívek a zůstal jim věrný po třicet let... až do smrti. V tomto bodě s ním Roman nesouhlasil – chodil se Sidonií Bornovou a tvrdil, že v jeho životě už nemůže být jiná žena.“ Ted' se špinka zasmál. „A jak to dopadlo, už asi víte. Zajímá vás, jestli jsme byli přáteli. Byli, ale víte, pokaždé v tom hrál roli obchod. Romanovo nadšení pro slavného jmenovce mě přimělo, abych se poohlédl po Ropsových grafikách na našem trhu. Od jednoho sběratele v Brně jsem pro něj koupil sérii *Les Sataniques*. Roman na ni neměl peníze a dost se zadlužil, abych mu ji nechal. Ty ďábelské obrázky mu učarovaly, ukřižovaný Satanáš si pohrává s nahou odaliskou, která mu hlavou čechrá moudří, nahá žena šplhá na priapickou sochu Satana ověnčeného vavříny, a dokonce –“

„Jakou sochu?“

„Sochu se vztyčeným falem.“

„Aha.“

„Ona nasedá na tu sochu, jestli mi rozumíte. A jinde čert letí soumrakem a unáší na zádech ztracenou povětrnici, a aby mu z té výšky nespadla, vráží jí mezi nohy násadu pometla. Věřte mi, že se mnou jen tak něco neotřese. Ale když jsem ty obrázky viděl, dostal jsem strach a přísambůh, nejméně půl roku jsem sekal latinu. Roman byl z rytin u vytržení. Jen jednu si nechal vsadit do zlatého rámu: obra v širokém klobouku, krácejícího spící krajinou, sejícího plevel.“

„Počkat! O chlapovi v klobouku něco říkal. Viděl ho před katedrálou.“

„On ho viděl?“

„Stejně jako tu ženskou v šátku, co šla za Lukomským do kostela, než ho zabili. Tu, co s tím kloboukářem zmizela z té kovaný brány.“

„Panebože, ten chlapec je na tom čím dál tím hůř.“

„Proč?“

„Tím, kdo obvykle seje plevel, je Satan. A Satana obvykle doprovází Smrt.“

„No to mě poser.“

„Myslel jsem, že se z toho dostal. Abyste věděla, tenkrát došlo k té patálii s jeho rodiči. Byli krátce po smrti a Roman při pohledu na Ropsovy grafiky prohlásil, že takhle bude vypadat budoucnost. Sužoval ho pocit viny.“

„Vyčítal si, že jim tu smrt přivodil?“

„Asi. Zmínil se tehdy o svém otci, řekl něco v tom smyslu, že ten chudák kvůli němu zemře ještě jednou. Podivné. Začal nosit široký klobouk, do jehož střechy propálil doutníkem dvě díry. Jenomže to byla chybná interpretace a já jsem ho na to upozornil. Félicien Rops nebyl satanista, ač se tak domnívají mnozí. Byl to velice zvláštní, dá se říct vyšinitý moralista. Jeho satanské výjevy nebyly apologií zla, ale vyjádřením zoufalství z jeho síly, varováním určeným měšťákovi. Roman se upnul na Sidonii jako na bytost, která ho má vyvést z hříchu. Začal hlásat morálku krásy. Tenkrát jsme se tomu smáli, ale kdo se na ty dva podíval, viděl, že jsou stvořeni jeden pro druhého. Milovali se – o tom nepochyboval nikdo na světě. Jenže se ukázalo, že jeho láska je jiná než její. Té jeho bylo až příliš, neměla chvíli klidu, páčila se dotyk. Ta její se podobala vodě a nebylo jí nikdy dost.“

„Takže to holka nevydržela a zdrhla.“

„Ten žár byl strašný, já se jí nedivím. No a pak musel uhasnout. Začal tvrdit, že Sidonie zemřela, dokonce dal natisknout parte a rozeslal ho známým. Byl to žert, jistě, i když trochu morbidní. Opakovaný žert začne být na obtíž. Roman si počínal jako svérázný vdovec. Pořádal smuteční happeningy. Jednou na podzim jsme ho společně s malířem Rutem museli doprovázet na malostranský hřbitov na Smíchově, kde jsme pak ve třech drželi tryznu za Sidonii Bornovou, pro-

vdanou Ropsovou, u zapleveleného hrobu s puklým náhrobkem a chybějící mramorovou deskou. Totéž se měsíc nato opakovalo na Olšanech u hrobky s nápisem Rodina Bornova, navíc nám rozdál tmavorudé růže, jejichž plátky jsme museli trhat a pokládat na kámen. Tehdy jsem neprozřetelně dal najevo znechucení a Roman se rozzuřil, div že mě mezi náhrobky neumlátil, pan Rut ho jen stěží zadržel. Z Féliciena Ropse se přeorientoval na anglické prerafaelity a hlavně Rossettiho; Sidonii si pochopitelně spojil s jeho tragicky zesnulou ženou. Pořád jsem mu prodával a kupoval od něj umění, ale kromě těchto drobných transakcí jsem přestal jeho společnost vyhledávat, chápete? Její originalita mi začala vadit. A nejen mně.“

„Je akorát nešťastnej,“ řekla sem proti své vůli.

Zaprděl pusou. „Každý má své kouzlo, i když třeba jen pro někoho. Jak patrně, máte s ním teď více zkušeností než já. Ale podle mého je to ztracený případ.“ Shrábnul z pultu řetízek, přejel si s ním po poklopci kalhot a šoup ho do kapsy, řek, že tam bude v bezpečí. Druhou rukou zarachotil na železný kase, šáhnul do šuplíku a odpočítal peníze. „Prosím. Účet asi nepotřebujete.“

„Co blázníte? Šestadvacet? Dáváte mi moc.“

„Pozornost za ten striptýz poslední. Jako profesionálka byste dostala víc. Ty flitry byly hanebně přišité. Neměla jste svědění?“

„Ty svinský drátky – z toho ste se udělal, co?“

Sklopil zraky a já si šoupla pět tatiček do kapsy na zadku. Tisícovku navíc sem si nechala v ruce.

„Víte, kam si můžete strčit tohle.“

„S rozkoší se nechám obsloužit od vás.“

Zmouchala sem bankovku do kuličky a cestou kolem výlohy ji nacpala do dirky v ciferníku pozlacených sloupkovejch hodin. Nedopatřením se při tom ulomily ručičky.

*

Pohled do oken v přední části katedrály patří k prvním vzpomínkám v mém životě. Jako dítě jsem chodil na Hradčany jen kvůli nim. Vždy jsem začínal vpravo, v kaplích svaté Ludmily a Božího hrobu, kde jsem v modročervených vitrážích Karla Svolinského a Maxe Švabinského jen stěží rozeznával lomené kontury jednotlivých postav a jejich příběhy – seslání Ducha svatého a skutky milosrdenství

—, a učil se v nich orientovat jako v komplikovaném, dospělém čtenáři určeném textu.

Bylo ráno. Tříšť barev mě rušila i nyní, bolely z ní oči, pohledem skrz střep uranového skla jsem odhadoval, z které vitráže mohl vypadnout, a když jsem pak přešel ke kapli Thunské s katastrofickým námětem od Františka Kysely, viděl jsem teď stejně jako kdysi, že je Bůh a je pojišťovna, dvě instituce, jež dokážou vyvést z těch nejtěžších životních ztroskotání, ale ani sem sklíčko nezapadalo. Vrátil jsem se ke vchodu a začal v levé lodi od kaple Bartoňů z Dobenína, pod Kyselovým pojetím Blahoslavenství, a pokračoval ke kapli Schwarzenberské, v jejíchž oknech Svolinský, opět prostřednictvím šílené modré a červené, připomenul legendu o Janu z Nepomuku. Jako poslední jsem si nechal Novou kapli arcibiskupskou se zelenozlatou vitráží Alfonse Muchy, ilustrující příchod Cyrila a Metoděje, zalidněnou srozumitelnými postavami krásných tváří a gest, přijímajícími víru uprostřed stinného háje. Okno je žluto-zelené a nechybí v něm jediný kousek skla.

Hlavní dveře se otevřely, silueta kostelníka vpustila do chrámu oblak ranní páry, která se pod klenbami smísila s dýmem od posledního vykuřování; trojlodí se teď čistilo kadidlem každý den. Ze zvyku jsem nahlédl do kropenky a uviděl se pod rozvětvenými sloupy jako ve studánce. Avšak stín katedrály je stínem prvního lesa, utěšuje i znepokojuje, a když slunce pronikalo jihovýchodními okny vysokého chóru jako škvírami mezi stromy a tváře lidí přicházejících na mši vpluly do modře, rudě, zlatě strakaté mlhy, jež jim klouzala po kabátech a po vlasech, přeběhl mi po zádech mráz.

Čekal jsem. Vstoupilo několik starých žen. A po nich jedna mladá, oděná v černém kabátě střiženém jako staromódní plášť. Na zádech jí neplál jasně červený cípatý kříž, ale já ho tam viděl. Ve dveřích shodila kapuci na ramena a prošla kolem mě prostovlasá. Přikryl jsem si oči dlaní. Tak přece.

*

Den plnej Fulcanelliho. Napsal mi pohled z Polska. Včera sem ho měla ve schránce, když sem přišla z šichty, sem nevěděla, že pošta chodí i v sobotu. Psal, že myslí na ten náramek, jestli ho nosím na krásný levý, anebo krásný pravý ruce, to se mi asi nekouk za nehty, a

že doufá, že se v těch malinkejch zrcátkách jednou uvidí. Zvedla sem si ruce před oči. A viděla svý.

Zalezla sem do postele s Fulcanellim. Mravenec bichli štípnul mnichovi, když šmejdil ve stavební huti za kostelem a nechal ji ležet v igelitce na kamenným bloku. Roman má pravdu, nerozumím vůbec ničemu. Je to hlavně o Paříži, míchá se do toho chemie, planety a náboženství, prase aby se v tom vyznalo. Usnula sem s tváří v otevřený knize, papír smrděl prachem a lepidlem. Pak sem sebou šklubla a zvedla hlavu a koukám, že na stránce, kterou sem ve spánku poslintala, je tužkou zatrženej odstavec, tenkou, špatně viditelnou čarou. Jenomže předtim zaškrtlej určitě nebyl! Najednou se do mě pod peřinou dala zima. Sáhla sem na tu linku a ona se hejbla a přilípla se mi k ukazováku. Zvedla sem ji – byl to vlas z mé chlupatý hlavy. Položila sem ho zpátky. Vrátil se přesně tam, kde ležel.

„Uprostřed království síry se nachází předmět nejvarovnější: zrcadlo. Kdo k němu přistoupí, může a nemusí pochopit zdroj vší moudrosti. Kdo pochopí, stane se mistrem. Kdo nepochopí, stane se odpadlíkem. V zrcadle obvykle září dvojice Merkur – Venuše, ale jen pošetilý badatel nezpozoruje stinnou Zemi za nejprudší září za nimi. Čím silnější je jejich svit, tím hlubší je její stín. Když Země jednou za eon úplně zčerná, dojde mezi Sluncem a Jupiterem k úplnému zatmění a planety se posunou v nezbadatelném cyklu. Kýžená metalická syntéza všech tří může a nemusí skončit katastrofou, záleží na hustotě krve toho, kdo se dívá. Dětská krev je nebezpečná, protože hustá. Co ředí krev dětí? Pohyby nebeských těles závisí na vůli Jednoho. Zrcadlo zjevuje tuto vůli. Zrcadlo pokaždé sdělí pravdu, ale pravda se může a nemusí správně číst.“

Hustej hnůj. To radši deset let života sedět, než se učit takový voloviny. Nechápu, k čemu to potřebuje opravář katedrály. A Benon. To by s nim kapucíni vyběhli, kdyby to u něj našli. A Roman. V tomhle si může číst leda magor.

Jak mě to nakrkló, nemohla sem usnout. Koukla sem na hodinky, bylo jedenáct. Napadlo mě zavolat Romanovi, ale jak sem hmatala po bordelu na nočním stolku, vrazila sem si pod nehet prsteníku mikrotužku. Zlomila se tuha, dva černý milimetry zůstaly uprostřed krvavýho kanálku pod nehtem a bolely hůř než zubařskej vrták. V

lékárničky sem na to nic nenašla, a tak sem prst strčila do sklenice studenýho mlíka, co sem si nalila na dobrou noc. Romanovi sem nezavolala.

Sedla sem k počítači a skoukla mailový zprávy. Od něj samozřejmě nic. Ale od Fulcanelliho. Psal mi ve zprávě asi hodinu starý, že se vrátil z Henrykova zahraničního pohřbu, jestli mi došel lístek a šla bych s nim zejtra na večeři? Asi počítal, že pudu, protože mi připomněl, abych si vzala náramek, co mi dal.

Von vůbec nevidí, jak na něj seru, vždyt' sem ten stupidní řetízek prodala. Proč se zabouchlej chlápek chová jako blbec? Ženský si tak debilně nepočínaj.

Za trest sem mu neodpověděla. Zhasla sem monitor a šla si lehnout. Ale bylo to zbytečný. Oči mi nechtěly držet zavřený, a tak sem čučela do černý tmy a myslela na Romana Ropse.

*

Mlha se rozplynula v záři slunce, filtrované vitrážemi, rozkrájené konturami kružeb. Kostel se zpola zaplnil farníky, zazněly varhany, začala mše. Seděl jsem v páté lavici vlevo, ona v druhé vpravo. Přišel kněz s ministranty. Byl to pater Urban. Chůzi neměl jistou, monsignore Zelenka mu šel po boku, připravený ho podepřít. Oba byli oděni v bílém, slavil se svátek Ježíše Krista Krále. Povstali jsme. Knězova ruka, žehnající znamením kříže ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého, byla pevná. Amen. Pán s vámi. I s tebou. Byli jsme vyzváni, abychom litovali svých hříchů. Můj hřích klečel pár metrů přede mnou. Nebyl k politování, přestože se s hlavou sklopenou, s tváří skrytou ve šlářích vlasů modlil za odpuštění. Taky jsem to zkusil: Vyznávám se Všemohoucímu Bohu a vám všem, že často hřeším myšlením, slovy a těmi nejohavnějšími skutky, a co bych měl konat, na to si ani nevzpomenu. Je to má vina, má veliká nádherná vina, proto prosím Matku Boží, Pannu Marii, všechny anděly a svaté i vás, bratři a sestry, a hlavně tebe, má sestro v hříchu, abyste se za mě nikde nepřimlouvali, nebyli byste vyslyšeni. Pane, smiluj se. Paní, smiluj se. Otoč svou krásnou hlavu k věřícím. Vyhrň si kabát bez kříže a vystrč svou magnificentní prdel, ať se mám k čemu modlit. Chrámem se rozezněl chvalozpěv Sláva na výsostech Bohu, poslední před adventem. Pak Urban odříkal vstupní modlitbu a shromáždění odpově-

dělo amen. Přečetl z Prvního Janova listu, to bylo zvláštní pro tento čas, „milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná“ a taky „dítky, nemilujeme pouhým slovem, ale opravdovým činem, v tomto poznáme, že jsme z pravdy, a tak upokojíme své srdce, ať nás srdce obviňuje z čehokoliv, neboť Bůh je větší než naše srdce a zná všecko“, slyšeli jsme slovo Boží, Bohu díky, následoval žalm a druhé čtení a žena v druhé lavici vpravo pootočila hlavu, ve stínu pod hnědočervenými kadeřemi se zeleně a fialově zatřpytilo zkoumavé oko. Nedala najevo, že mě poznává, a přece mě nemohla nepoznat. Nepatrně jsem kývl, ale jako by vycítila jiný pohled, podívala se před sebe. Kilián Urban na ni hleděl se smutkem v očích, a když vyslovil „Pán s vámi“, říkal to přímo jí. I s tebou, odpovídáme. A také s tebou, odpověděl hlas v páté řadě vlevo, ale ona to nemohla slyšet. Poslechněme si slova svatého evangelia podle Marka. Sláva tobě, Pane, zahučela kongregace; sláva tobě, paní, slyšel jsem šepot ze svých úst. Udělal jsem si křížek na čele, protože jsem chtěl přemýšlet o všem, co mi kdy řekla svými zlatými ústy. Zlatá je barva lásky. Udělal jsem si křížek na svých bílých ústech, neboť jsem chtěl vyznávat všechna její slova, a bílá je barva víry. A udělal jsem si křížek na prsou, protože její slova mě i po letech řezala čepelí tenkého, zelenými smaragdy vykládaného nože. Zelená je barva naděje. „A řekl: Co vychází z člověka, to ho znesvěcuje. Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závist, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“ Slyšeli jsme slovo Boží. Chvála tobě, Kriste. A chvála tobě, osude.

Posadili jsme se, Urban otevřel ústa a už je nechal otevřená. Zavrával. Chytil se za srdce. Díval se vpravo. Podívali jsme se tam. Spatřili jsme prase, malé mrštné prase, upalující ze severního ramene transeptu. Přihnilo se do kněžiště a zůstalo stát, jakoby v omámení, před nádherně oděným pontifikem. Ani prase na tom nebylo s oděním zle – kolem krku mělo uvázanou černou stuhu a na ní obrovskou mašli.

„Vade retro **me Sathana!**“ zaburácelo chrámem a někdo se začal smát. Kiliánu Urbanovi se po výkřiku podlomila kolena a mon-

signore Zelenka ho obratně zachytil. Přitom nakopl zvířeti bok, vepř se probral a vyběhl proti shromážděným farníkům. Všichni se naráz zvedli, někteří prchali do bočních lodí a několik mužů se z rozpaženými rukama vrhlo praseti do cesty. Ale prokličkovalo jim mezi nohama a s neomylným tušením východu uhánělo k západu. Přes jeho hřbet jsem se střetl s pohledem dámy v černém. Potom své oči odvrátila. Všiml jsem si, že kousek za ní stojí pobledlý, pohublý mistr svatovítské stavební huti.

Obratný kostelník otevřel dveře a vypustil prase na svobodu.

Beati, quorum tecta sunt peccata.

*

Blbý ráno. Volal Mravenec, že dva naši chytili před prezidentským palácem vyděšený prase. Posralo jim polobotky. Málem ho uškrtili nějakou mašlí. Nevěděli, kam s nim, tak ho zavřeli k Fulcanellimu. Talián se bude divit. Dobře mu tak. Chtěl svini, má ji mít.

Vypucovala sem si zuby, strčila do kapes pár kostek cukru a bez snídaně odjela tramvají na Hradčany. Na Druhým nádvoří žádnéj svinčík nebyl, už to stačili uklidit. Zamířila sem ke stavebníkům. Prase sem našla v improvizovaný ohradě z osmi kamennejch kvádrů určenejch pro kostel. Mravenec pro něj v kuchyni hospody na Pohorlci vyžebbral hlávku zelí. Jak žralo, kouřilo se mu od huby a kapalo z rypáku. Vypadalo spokojeně. V tý zimě vůbec nesmrdělo.

Zeptala sem se Mravence, co s nim budou dělat. Pokrčil ramenama; v kanceláři Správy Hradu je v neděli zavřino. Chtěl mluvit se Zelenkou, ale ten je někde u Urbana, volali pro doktora, děkan dostal ujímání, ale vylíže se z toho, do špitálu nechce.

Šáhla sem si na zašitou hlavu. To se mu nedivím.

Fulcanelli se už vrátil, informoval mě Mravenec, a já dělala, že to nevím. Je v katedrále. Rops taky, usmál se Mravenec, než sem se stačila zeptat.

Kostel byl plnej asijskejch zájezdníků. Slyšela sem i polštinu, ruštinu, italštinu, nějakou drkotavou skandinávštinu. Jak mám v tom brajglu najít Romana?

V hlavní lodi nebyl, v zadním ochozu taky ne. Dokonce sem slezla do krypty a vylezla na všechny věže, v jedný sem našla kamenný zábradlí a v něm vytesaný kamenný ptáky pavouky roháče zajíce

ještěrky žaludy a dokonce houby, fak nekecám, bílý kamenný příkrčený muchomůrky, pěstovaný tu tajně Ropsem, to bezpochyby, roztloukaný pak po nocích na bílej prášek a míchaný do vína jako bolestný za prošvihlou lásku.

Když sem byla zas dole v kostele a opřela se o zábradlí před mauzoleem, mihnul se kolem mě ten kapucej všudyvlez. Hmátla sem po něm, strašně se vyděsil. Kde je doktor Rops? udeřila sem na něj, a on kejvnul hlavou doleva, vytrh se mi a mazal pryč. Našla sem Romana na schůdku před tunovým oltářem, na kterej musela padnout půlka lesa, pod špatně vyřezaným svatým na kříži, opřeným o zřejpanou, přes čtyry metry vysokou dřevěnou desku. Socha měla propadlej hrudník a slabozrakejma očima nemžourala na Romana, ale na mě, chudinko, říkala, tak sem se podívala jinam. Na oltáři byly dvě dřevěný rozevřený knihy, asi evangelia, a za tou vlevo trčela půldruhýho metru do vejšky vosekaná větev a ta se pak u Kristový nohy měnila v paži a nakonec v ruku držící misku, aby do ní jako kapala ta krev z dlaně probodnutý hřebíkem, ale místo krve byla v misce tlustá svíčka a ta hořela blikavým plamenem a do toho plamene Roman civěl jak uhranutej.

Zatahala sem ho za rukáv. „Pod’ ven.“

Kouk na mě, jako by mě nepoznával, pak zavrtěl hlavou. „Zapálil jsem ji, a nechce hořet. Bojím se, že zhasne.“ Viděla sem kluka, co nemá daleko do breku.

„Co je s tebou? To tě tak vzalo to prase?“

Už se na mě nepodíval, ale odpověděl: „Myslíš, že to byla náhoda? Zrovna dneska.“

„Hele, vždyť tady fantomy neřáděj poprvé. Co ty vraždy? Co ty rozbitý svatý hlavy?“

„A přece je to dnes jiné.“

„Proč jako?“

„Protože se vrátila.“

„Kdo?“

Jenže na tenhle dotaz sem odpověď nepotřebovala.

*

Nic z toho, co přináší život, nedokáže pro život nadchnout. Viděno, co vidět se dalo, slyšeno, co bylo k vyslechnutí, prožitky mnohokrát

znásobené, uložené, nabalzamované v paměti. Rozptýlit dokáže umění. A jedna žena. Ta se však ztratila navždy. V rezignaci klopýtat k smrti, zvyknout si na to rozpadání, dívat se na obrázky, které se nemění. Ale co když se ta jedna nakonec vrátí? Kdo by odolal nové naději, drobnému zločinu na sobě samém?

Mám tedy naději na nový život. Ten zbrusu nový, co přichází po starém. Všichni smíme doufat. Kdo jsem já, abych dokázal nedoufat?

Rops. Nikdy sem nic tak nechtěla jako tohodle černovokýho zabijáka, a dostal ho někdo jinej. Ten, kdo ho odkop a mně milostivě přenechal. A já to беру, ale ten někdo si to pak zase rozmyslí.

*

Obejmout ji. Políbit ji. Líbat se s ní. **V**líbat se v ni. Co neztrácím, to mne netěší.

*

Mít ho. Proč ho nemůžu mít? Nikdy sem nic tak nechtěla jako teď jeho. Jinak nemám nic, jenom sebe, a ze sebe se mi chce bít. Ale když sem chvilku s nim, začínám se sobě líbit, dostávám na sebe chuť, zvu se na rande. Klidně.

*

A vyspat se s ní. Řezat to do ní ráno i večer, den co den v tomto požehnaném postním čase.

*

Nic než rok. Rok s nim by mi stačil. A po rozchodu vlítnout do Národní banky s punčochou na hlavě a prázdnou pistolí v ruce.

A obtěžkat ji. A připoutat ji.
A nepustit ji.

*

Mně stačí málo. Půl roku. Nebo jenom
čtvrt. Měsíc. Jenom. Klidně.

*

Omyl. Když odešla, řekl mi Kilián Urban:
ani ty nemáš nárok na všechno.
Přijmi svou bolest v pokoře,
a budeš šťastný. Odmítni bolest,
a odmítneš vše, co učí církve svatá.

*

Romane... Jednou ji a jednou mě,
budeš mrdat obě dvě Klidně. Ale mě taky!

Ted' se mi vrátila, otče. Jak sám vidíte, odpouštím jí, přijímám ji mlčky. Nemůžu jinak. Mám v ústech rozbité sklo.

*

Viděla sem to z velký věže. Měla sem vztek. Strašnej žravej hnusnej vztek na tu ubučenou krávu Kláru. A vyběhla sem v tý vřavě v hlavě vsecky schody do věže. Bleskem, dokud to ve mně řvalo. Takhle rychle nahore ešte nikdo nikdy nebyl.

Nahore mě seklo do očí světlo, Praha zářila v pohlednicovým vybarvení a slunce sušilo malostranský lomenice od jinovatky. Na šikmý střeše pode mnou byl modročernejš lesk už suchej, ale v stínech koutech na severní straně se držel ledovej sliz. To by byla klouzačka. Padat padat upadat ach to jo a pak se tak trochu sklouznout a hopla, jako ten finskej mrňous na velkym můstku. Tady by to ovšem bylo na rovinku.

Vyklonila sem se a koukla doleva. Vzadu před stavební hutí sem zahlídla Mravence. Baval se s pochůzkářem, co hlídal to tajemný prase. Mravi zrovna strnul s hlávkou zelí v ruce, s jedním listem u rypáku, co na něj nemoh došáhnout. Koukal na nádvoří pode mnou. Shlídl sem dolu.

Hladká dlažba Třetího vypadala jak tabule deskový hry. Dělal ta černá plíseň ve spárách. Připomínala hvězdu. V každým jejím paprsku ted' stála nějaká figurka, nehybně a zařezaně, poznala sem Fulcanelliho, mohla bych mu plivnout na hlavu. Pak sem zmerčila Benona v kápi před Starym palácem. U obelisku se zastavil Urban se Zelenkou. U sochy svatýho Jiří se zahnutym kopím se o zábradlí opíral Roman. Pod prezidentským balkónem se černal Maler. Všichni se dívali do středu nádvoří, doprostřed plesnivý hvězdy. Stála tam vysoká vlasatá ženská v černym kabátě. Nekoukala se na ostatní a nekoukala se ani na Romana. Se zvedlou hlavou se dívala nahoru na věž přímo na mě.

Jako by čekala, že se to stane. A stalo. Všichni sebou trhli, protože začal odbíjet zvon, ten velikej bachráč, co mu spravili puklý srce. Dunělo mi to pod nohama, věž se třepala v základech a celej kostel se tím harmonickým hřmotem sesedal. Jak klíště sem se držela mříže a děsně sem chtěla dolu, ale prosim rači po schodech.

Zvonilo se plnejch deset minut. Když to skončilo, motala se mi hlava a brala mě závrat. Opřela sem si čelo o železnou mříž a podívala se dolů. Něco se tam hnulo. Černovlasej chlápek si to namířil od sochy k ženský ve středu hvězdy. Všichni přítomný s napětím přihlíželi. Ona zůstala na místě a sledovala každej jeho krok. Přistoupil k ní, něco si řekli, jenom pár slov. Potom ji políbil na tvář. Zvedla ruku, rozcuchala mu vlasy. Obejmul ji, i ona jeho. Malinko se odtáh a stočil hlavu k polibku, tentokrát pořádnýmu. Ale udělala krok zpátky. Zdálo se mi, že se usmívá. On se už nepohnul. Vzala ho za předloktí, stáhla ruku zpátky, koukala na něj. Něco mu řekla. On se ale díval tam, kde stála předtim. Zůstal tak. Pokrčila ramenama a odcházela. On zůstal tak. Už se nehejb. Šosy kabátu mu v průvanu povlávaly kolem nohou.

Pohnuli se ostatní, až na Malera. Urban, Zelenka, Benon, Fulcanelli vyrazili po svejch osách do středu hvězdy. Zelenka podpíral Urbana, takže to taky nestihli. Benon by vyhrál, kdyby se v půli cesty nerozmyslel a nezůstal stát, jako by dal přednost Fulcanellimu, kterej k Romanovi dorazil jako první a vzal ho za rameno. Ale jak se ho dotk, Roman se mu pod rukou svez na zčernalou dlažbu. Byla sem přesvědčená, že je po něm.

*

Ležel jsem třetí den. Za tu dobu mi prošedly vlasy. Hádal jsem na krátký advent. Nejedl jsem ani nepil, neměl jsem vůli vstát z pohovky, kam mě uložili Fulcanelli s Benonem. V kávě, kterou mnich uvařil, vznikl po dvou dnech chlupatý bílý ostrůvek, fernet se vypařoval ze sklenice stojící vedle. V bytě bylo chladno, neměl jsem chuť pootočit knoflíkem topení. Byl jsem rád, že mi nezuli boty, a pod kabátem, který mi stáhli z ramen, jsem se choulil jako pod příkrývkou. Když jsem v noci šel na záchod, vyvěsil jsem telefon, zamkl dveře bytu a klíče schoval v zásuvce. S uspokojením jsem se vrátil na otoman.

Stavitel mi nechal na stolku krabičku dvaceti malých doutníků. Bylo úterý krátce po rozbřesku, když jsem kouřil poslední. Pod stropem se převaloval jedovatý oblak. Prsty nesoucí tabák k ústům byly tmavé a svraštělé jako to cigarillo. Bolela mě hlava.

V pokoji bylo šero, ale venku se rozednívalo, z ulice zaznívalo dunění pneumatik na kočičích hlavách. Proto mě překvapilo, když do oken padl stín. Zvedl jsem se na lokti a vyhlédl ven. Ale mléčné severní světlo teď tabulkami opět procházelo volně, dokonce bylo vidět věže katedrály poprášené sněhem. Když jsem si lehl, stín padl do pokoje zas. Dva stíny. Nyní se něco pohnulo v zrcadle se dvěma svícny. Zaostril jsem pohled. V nahoře oblé, mírně zčernalé ploše jsem za druhým, odraženým dvojitém svícnem spatřil sebe sama na pohovce – a někoho v okně za mnou. Ohlédl jsem se a viděl jen světlo. Koukl jsem do zrcadla a uviděl v rámu dvojí stín. Vyklonil jsem se z pohovky a podíval se do zrcadla zešikma. Za oknem se černaly dvě siluety, ta větší v klobouku a ta menší bez. *Madonna la secca. L'angelo delle tenebre.*

Pak někdo zaklepal na dveře. Tma v bytě zhoustla, postavy v zrcadle se pohnuly. Zaklepání se ozvalo znovu, tři energické úderý kloubů o dřevo. Ten zvuk jsem znal. Po třetím zaklepání někdo strčil do zámku klíč a otočil jím jednou a podruhé. Klika se zhoupla a dveře se otevřely. Stíny v oknech se rozplynuly a do bytu vniklo jitro. Na prahu stála ona.

Vstoupila a zavřela za sebou dveře. Začala si rozepínat kabát, ale když si všimla páry, jež se jí zvedla od úst, nechala toho.

„Ahoj. Věděla jsem, že nevyměníš zámek.“

„Proč bych to dělal?“

„Potřebuješ tady vyvětrat.“ Přešla k oknu a otevřela ho. Aby mohla otevřít i vnější křídla, musela přemístit mou železnou růži. Vzala ji do rukou, prohlížela si ji. „Ty se mnou nemluvíš?“ zeptala se s pohledem na zavřený květ. Pak vzala do prstů jeden z kovových okvětních plátků a zatáhla za něj. Nic se nestalo. Opřela se do něj palcem a vyvrátila ho. Užasle jsem ji pozoroval. Otevřít růži násilím mě nenapadlo. Podíval jsem se na sebe do zrcadla. Šátek, kterým jsem si ovázal bolavou hlavu, vypadal jako orientální turban. Do pokoje a do nervů zalézal mráz.

„Podle Burne-Jonesovy *Slečny Amy Gaskellové* vznikla Picassova *Dívka v halence*, vzpomínáš? Mluvili jsme o tom ten poslední večer.“

„Po celou dobu se na to snažím zapomenout.“

„Tvrдила jsi, že dokonce ve *Starém kytaristovi* je ukrytá Burne-Jonesova modelka – v tom znepokojivě protáhlém trupu, v lámání rukou na kytaře, v předsmrtném sklonu šíje. Říkalas, že ti je stařec podobný, že sama jednou budeš vypadat podobně, pokud nezemřeš mladá. Picasso takhle maloval v prvních letech století, a pak, v roce 1907 – ty avignonské zrůdy. Od totální krásy už nevede cesta dál; leda k destrukci.“

„Přesně to jsi tenkrát řekl a podle toho se zachoval. Nezačíněj s tím zas. Nezměnil ses. Asi to nedokážeš. A netvař se jak pohřební bratrstvo. Podívej, spravila jsem ti hračku.“ Podávala mi růži. Květ se pod jejími prsty rozevřel. Něco v něm bylo. Obrátil jsem růži stonkem vzhůru. Na stolek dopadla seschlá voska.

Sidonie zavřela okno, přistoupila ke sporáku, že uvaří čaj.

„Nechci.“

„Uvařím ti čaj a vypiješ ho. A potom se půjdeme nasnídat. Všichni tři.“

„Tři?“

„Někdo na mě čeká před domem. Podívej, v kapse mám telefon a stačí zmáčknout tlačítko, aby ten člověk byl tady.“

„A proč?“

„Kdyby tě něco napadlo.“

„Ty ses zbláznila.“

„Já?“

„Bojíš se mě?“

„Nevím. Posledně před katedrálou jsem ti oznámila, že budu mít dítě, a ty na to reaguješ hladovkou.“

„Kdybych se chtěl zabít, pustil bych si plyn.“

„Tohle si vypij, dej se do kupy a přijď za námi. Budeme v bistru na rohu.“

„Ty a kdo?“

„Já a můj snoubenec.“

„K smíchu. Jsi přece vdaná.“

„Od léta už ne. Vědí to všichni včetně tebe. Ale ty jediný předstíráš, že to tak není. Chápeš, proč jsem musela přijet? Protože jsi mě k tomu donutil. Dobrá. Jsem tady. Máš, co jsi chtěl.“

„Mluvíš se mnou jako s nepřitelem, a přitom víš, že jsem v jednom kuse čekal. Teď vidím úplně jinou Sidonii.“

„Ba ne. Je to ta samá, akorát ve změněném stavu. Kdy přijdeš? Za půl hodiny? Zvu tě. Seznámím tě s Patrickem.“ Vytáhla z kapsy klíče a položila je na stůl. „Už je nebudu potřebovat.“ Ukázala na mou trojbokou dýku. „A ty zas nesahej na tohle.“

*

Nevím, co mu vadilo nejvíc. Chviléma mi přišlo, že nejnestravitelnější je pro něj Patrickovo plešatění. Můžeš to pochopit, opakoval dokola, ten chlap si v tý hospodě nechal na hlavě čepici, k tomu kostkovanou, a pak si ji jednou sundal, aby se podrbal. K tomu je mladší o dobrý čtyry roky, a ke všemu je z oboru, teda skoro, dělá pro aukční síň Beardsley's a děsně se skamarádil s Maxem Unterwasserem.

Obcházelí sme katedrálu. Potkali sme se nikoli náhodou ve Zlatý bráně, kdo do ní vejde, tomu hlava sejde, jemu už dávno a já o ni zrovna přicházela, zavěšená do něj, a od kostela sme se už neodlepili, nic novýho. Chodili sme proti směru hodin, jak to podle Romana má bejt, to znamená z jihu na východ a z východu na sever a vocaď na západ a zpátky na jih. O Patrickovi mi řek hned u první rundy.

„Četl moje články o katedrále a umění předposledního přelomu století, a představ si, že je do jednoho zkritizoval. Dokonce napsal nějakou polemiku, ale nevím kam, nikdy se mi to nedoneslo. Chápeš, že ten člověk o mně ví nevímjak dlouho? A co mu musela napovídat Sidi...“

Řek mi, vlastně i přísahal, že nevěděl, že ho s ní rozvedli. Že to de dneska snáz, i když de o sňatek před Nim, předem neznámá překážka nebo co, on sám s takovým úskokem ze strany svojí ženy nepočítal. Myslel si, že by to muselo jít do Říma, vždyť on by nesouhlasil s ničím, co by dokázal vyřešit diecézní soud, ale Sidi asi vyrukovala s dítětem, který neměli a Roman ho vážně nechtěl, ale průser byl v tom, že ona použila nějaké jeho dopis, to už byli manželé a on jel do Florencie do nějakýho muzea a odtamtud jí napsal, stálo modrý na bílým, že on děti nikdy mít nechce, chce jenom ji a umění. Jak je ale možný, že ho nepozvali k řízení, to nechápal, vždyť ten dopis je starej, přece se ho měli zeptat, jakéj názor na děti má dneska, on by

teda fakana Sidonii klidně udělal, kdyby to znamenalo ji neztratit, i takhle by se byl ochotnej obětovat, jenomže se s nim nebavili, a je to podezřelý a smrdí to kadidlem, v tom bude mít prsty Zelenka. No to je fak, řekla sem, ten přece nemůže vystát žádný ženský a teď se naskytla skvělá příležitost vidět vás dva rozdělený, a v duchu sem děžurnýmu monsignorovi samým vděkem strčila jazyk do ucha.

Ty neotevřený dopisy s hlavičkou biskupství, no jasně, a ty nepřechtený maily z Anglie. Muj černej ybrmenš bojoval předem prohranou bitvu, s Patrickem se v tomhle nemoh měřit, viděla sem je, když vycházeli z toho baru, mrzla sem v autě pod Romanovejma oknama dva dny a dvě noci a nakonec se to vyplatilo. Mravenec už Angličana zjišťuje, ale vůbec mi neuniklo, jak je Brit rozhodnej a s jakou samozřejmostí čap Sidonii kolem pasu, no Roman dost zbled, Sidonie se přitulila a položila snoubencovi ruku na prsa, no a Rops jim zastoupil cestu. Trapas, fak, a ten džentlas Patrick z agentury Beardsley's poodešel vedle a kouknul do výlohy s vyřezávanějma hračkama a zapálil si, dokud si to ty nádherný bejvalky nevyříděj, a když si to vyřídili, udělal Roman čelem vzad a vyrazil ke katedrále a já za nim a ke Zlatý bráně a tak sme teď tady a chodíme dokola.

A někdo de proti nám. Dva lidi do sebe zavěšený, hlavy skloněný v rozhovoru, snad si nás všimli anebo ne, a Roman se rychle mrk nahoru, jako by něco tušil, a ukázal na kouř, táhnoucí se z jednoho místa pod kamenným zábradlím vysoko nad náma, jako by tam za zdí někdo děsně hulil nebo v zákristii netáhly kamna. „Špatný,“ špitnul Roman, ale já hleděla na tu holku naproti, ten její měl dlouhej kabát a háro na Karla Hynka a taky čuměl nahoru. Ona vejrala na mě, a jak sme šli blíž a blíž, začlo bejt tím větší horko, až sem si rozepla bundu, a jí muselo bejt podobně, protože taky sáhla po zipu, a Roman už to taky viděl, a ten cizí chlápek taky, a já a ta holka, o hlavu menší než on, o hlavu menší než Roman, stejně velká jak já a někomu se až hnusně podobala, ty světlý ščetiny ten rozpláclej nos ty korejský líce, blbej fór že blbější neznám, a Roman zved ruku před pusou, aby nevyjek, a ten druhej to samo udělal taky a zavyl. Zírali sme na ně jako na zjevení a oni na zjevení jako na nás, oni my valili zraky na nás je dva, ale všechny pohyby stejný neměli, R Dvojka byl akční, hned vytáh z kapsy svoji vykládanou dýku a napřáhnul čepelí

na Jedničku, ta ale ucouvla a mě táhla s sebou, a já hmatla do rukávu a vytasila devítku eso, a K Dvojka s vočima z důlků vlekla tu krásnou černou agresivní kopii pryč, dýka zas zaplula a mně klesla ruka v náhlým přesvědčení, že vystřelit znamená všechno natuty komplet zmravit, vobtančili sme se s nima jak na parketu a vzdalovali se bez úmyslu se zase přiblížit, muzika nehrála, ale jesli je možný uslyšet úsměv, a nemyslim smích, myslim fak úsměv, tak vysoko nad náma na straně severní se někdo tlemil, až se mu kouřilo vod huby.

„To je divnej nožeček, co s sebou nosíš,“ řekla sem ochraptěle.

„Misericordia,“ řek Roman a s hlasem na tom nebyl o moc líp. „Italská práce, sloužila jen k bodání – k dobíjení padlého nepřítele. Kdysi patřila jednomu biskupovi. Pak mi ji prodal Unterwasser. Právě jsem ji použil poprvé. Málem.“

No jenom jesli, řekla sem na to, ale tak, aby to neslyšel.

*

Jak potkali sebe sama je raná Rossettiho kresba, kterou jsem míval zavěšenou ve svém pokoji nad lůžkem. Zobrazuje mladého muže a ženu, Paola a Francescu, oděné podle módy vrcholné gotiky. Při milostné schůzce v zahradě natrefí na své dvojníky, kteří na ně s vlastním strachem, s vlastní vůlí k životu třesou oči a chystají se k útoku nebo k obraně. Míval jsem neurčitý pocit, že něco takového se mi jednou stane, že i já jednou potkám svého dvojníka ve své, v jeho předtuše smrti, ale tou, jež bude se mnou a spatří vedle mého odrazu sebe, měla být světlonosná kráska z Rossettiho pláten, ne ta nevymáchaná holka.

Následujícího dne mě vyhledal Patrick Simon.

„Posílá vás má žena?“ zeptal jsem se.

„Vaše bývalá paní mě za vámi neposílá. Navštívil jsem pana Unterwassera.“

„To jsem si mohl myslet. Řekl vám o mé sbírce.“

„Ano. Když už jsem v Praze, měl bych ji vidět.“

„A případně něco koupit.“

„Pokud prodáte.“

„Jde vám o Féliciena Ropse?“

„O *Les Sataniques*.“

„Ale já s ním nejsem spřízněn.“

„Třeba o tom ani nevíte. Prý vlastníte *L'idole. Le calvaire.*“

„Už jsem je prodal.“

„Přesto bych vaši kolekci velmi rád viděl.“

„Kdybyste posledně nezůstal před domem, už byste ji znal.“

„Byl jste nemocný. K nemocnému chodí jen lékař a ošetřovatelka.“

„Sidi mi uvařila čaj. Pokud někoho ošetřuje, pak snad vás.“

„Máte ten její portrét.“

„Konečně!“ rozesmál jsem se. „Proč by vás zajímal Rops, když je tu ona?“

„Prý je ta práce mimořádně zdařilá.“

„Prý jste docela bohatý.“

„Rád bych ten portrét měl.“

„Sidonie ho nemá ráda a vy ho budete nenávidět.“

„Uvidíme.“

*

Přepadla sem ji v penzionu na kraji Prahy. Ten její tam nebyl. Spala. Takhle rozčepejřená zas tak úžasně nevypadala. Prostě hezká třicítka+ s malinkatejma vráskama kolem očí. Vůbec nebyla nasraná, že sem ji probudila. Že sem vod nich, sem jí řekla až potom. Myslela, že sem Romanova holka. V recepci nám uvaří kafe, řekla a přetáhla si přes triko doma pletený svetr se zasněženou krajinkou. Vypadala fak jinak než na tom šíleným obraze. Na nočním stolku ležela krabička s pregnatestem. Na zdi visel barevný pohled na Hradčana s katedrálou. To bude asi erár, že jo, ukázala sem na to, ona se zasmála, možná ho její snoubenec koupí. Líbila se mi. Nebylo v ní nic pochmurnýho. Šla sem za recepční s otázkou, co má v baru. Měla francouzský víno za šest set. Sidi to slyšela a řekla, ať jí to napíše na účet. Dobrá holka.

*

„Je neblahá ve své kráse,“ řekl jsem, „a přece mohla být ještě krásnější.“

Patrick, který po deset minut stál bez hnutí před portrétem Sidonie, sebou trhl. „To pochybuji. A podle mého na ní nic zlověstného není.“

Ukázal jsem z okna na katedrálu. „Mám na mysli tamhleto *belle dame sans merci*. Víte, že se mi o ní zdálo? Pohybovala se. Zářila zlatě ve tmě. Byla to katedrála, a byla to i dřevěná královská koruna. Trčely z ní věže a žebra. Seděla na hlavě muži s otevřenými ústy. Ta ústa byla němá. Rašily z nich haluze. Z temnice nebylo úniku, a ten muž přece kráčel tmou.“

„Ach tak,“ řekl suše, ale neuniklo mi, že se zachvěl. Přešel k oknu a bez zájmu vyhlédl ven. Nad obrysem malostranských střech strměly chrámové věže.

„Člověk tomu snadno propadne,“ řekl jsem a zapálil si. Patrick se posadil ke stolu. V Rossettiho zrcadle se odráželo jeho lysající temeno.

„Každý máme obsese.“

„Vymyslela si, že čeká dítě.“

„Vymyslela si to, protože se vás bojí.“

„Nic jsem jí neudělal.“

„Dostal jste přece ty anonymní dopisy.“

„To vám řekl Unterwasser? Skutečně nevím, jak jsem se mohl s takovým člověkem přátelit.“

Pokřčil rameny. „Upřímně řečeno, nechápe to ani Sidonie.“

„Nezmínila...?“

„... Ten večírek? Ano.“

„Víte, kolik je to let? Takové pitomosti už dávno nedělám.“

„Ale byl to jeden z důvodů, proč od vás odešla. Jeden z mnoha.“

„Tak z mnoha, jo?“

„Nerozčilujte se. Prostě to takhle řekla. Vlastně vás chápu. Váš postoj. Vaši situaci. Ztratit ženu jako Sidonie... Podívejte, chtěl bych jen ten obraz, pak vám dám pokoj.“

Vytáhl jsem ze zásuvky střep uranového skla. „Jakou myslíte, že má tohle cenu?“

Vzal zelený trojúhelníček mezi palec a ukazovák a zvedl ho proti světlu. „Velkou,“ zasmál se, „když s tím umíte zacházet. V této formě ovšem žádnou.“

„Je to sklo velmi tvrdé?“

„Jako diamant. Ale diamant z něj neuděláte.“

„A ostatní drahokamy?“

Podal mi ho zpět. „Některé. Dá se obarvit, zbrousit podle libosti. Kde jste to vzal?“

„Našel v chrámu,“ ukázal jsem z okna. „Myslel jsem, že to vypadlo z některé vitráže.“

„V katedrále?“ zavrtěl hlavou Patrick. „Tohle sklo tam není. Podívejte, v Anglii nedávno psali o drahokamech, které se falšovaly pomocí tohoto skla. Prvotřídní kameny byly prodávány pod cenou a nestačila na ně ani zlatnická lupa. Krásné nové safíry, smaragdy, opály a rubíny měnily rychle majitele a leckomu dost vydělaly, než to prasklo. Byly vyrobeny z uranového skla.“

„Ovšem diamanty, jak říkáte, ten střípek nesvede.“

„Tohle sklo prostou čirost napodobit neumí. Zato s barvami si pohrává jako čaroděj.“

„Díky. Přesně to jsem potřeboval vědět.“ Došel jsem mu pro sportovní prošivanou bundu, kterou zanechal na věšáku. Usmál se jedním koutkem úst.

„Dáte mi vědět, jak jste se rozhodl?“ zeptal se.

„Copak ji nemilujete?“

„Jak to s tím souvisí?“

„Kdybyste ji miloval aspoň z poloviny co já, věděl byste, že na nějaké rozhodování je dávno pozdě. Sbohem. Vyřídíte jí mé pozdravení, až ji v hotelovém pokoji budete svlékat.“

*

Byl jí posedlej. A je dodneška. Něco takovýho nikdy nechtěla. Hezký to bylo první půlrok. Pak už leda ujetý. A bál se dítěte, že mu ji vezme. To je celkem běžný, ujistila sem ji fak zkušeně, a ona na to, že u něj ne, protože on trpí romantitidou. Čím? No to je prej permanentní zamilovanost, chemická porucha, kdy člověk nemůže přestat a vlastně ani nechce – opírá se o cit jako o jedinou pevnou věc v životě, chápeš? Jasně, řekla sem a zavrtěla hlavou, a ona: myslela jsem, že když se za něho provdám, časem ho to přejde a bude normální. Jenže jeho to nepřešlo, mě ano. Pak přišly excesy. Na ty sem čekala. Mohli za to kamarádi Rut a Unterwasser, Roman určitě ne. Všichni žrali toho Feliciena, byl to mezi nimi takovej kult, a jednou, když Rut přines nějaký zelený svinstvo a oni si to ubalili do cigaret, mluvilo se o sadumasu jako typickým znaku českýho umění, smála se Sidi, prá-

vě proto dekadenti Hlaváček, Pirner, Adámek, Panuška, Schweiger, Jenewein, Kobliha, Váchal a další temnému Belgičanovi tak rozuměli. Už se neví, koho napadlo zahrát ten ropsovskej živej obraz, asi Unterwassera, přemluvili i Sidi, nemusela nic než se postavit na stůl a nechat si zavázat oči, do ruky jí dali šňůru a Roman si druhej konec ovázal kolem krku a udělal si chlívěk z obrácenýho gauče a lez na tý šňůře po zemi a lízal Sidonii nártý a chodidla mezi prstama, pak si leh pod ní, musela po něm v podpatkách chodit sem a tam a Unterwasser ji při tom podpíral a Rut to fotil, Roman jí fak začal pít krev, doslova – dodala po chvíli. Doslova? Měl na to dokonce pozlaceněj kalich, řekla, přines mu ho kdo jinej než Unterwasser, o tu měsíční krev si sám řek a strašně loudil a ona mu ji teda vycedila, potom s tím před obrazem odsloužil mši a ostatní ministrovali a nakonec se toho v tranzu napil a ona mu eště tu noc zdrhla.

Ne, tělo Paní nejed, vrazila mi odpověď na otázku, kterou sem se nestačila zeptat, a hned se zeptala, jestli mi taky nevyprávěl o Rossettim, tak já že jo, to je ten, co hodil nebožce svý nevydaný verše do hrobu, a Sidi jen pokejvala hlavou, tak hele, on ti to nevyprávěl celý, je to sice pravdivá historka, jenže měla dohru: sedm roků po pohřbu potřeboval Rossetti prachy, poněvač byl na chloralu a ten něco stojí, tak nařídil exhumáč a vyndat ty básničky a přepsat, ale sám byl tak posranej, že u ničeho z toho nebyl a válel si kulky někde u rybníka, když nebožku vytáhli z hrobu a otevřeli rakev a odebrali shnilý papíry k recyklaci.

To mi Roman fak neřek, musela sem přiznat a obrátit panáka nohama nahoru a ona taky a nakonec řekla: „Každá těžká romantika končí v průšvih.“

*

Urpůtuhou snahou o symetrii a čistotu vrcholně gotického stylu Josef Mocker katedrálu pokazil. Realizované západní průčelí nemám rád, věže a štít jsou masivní a ostré, a když stojíte na plácku pod nimi, nedokáže je oko vnímat v nezakresleném celku. Rané Mockerovy návrhy buď západní věže úplně vynechaly, anebo jen naznačily, aby nepřevýšily druhý vnější ochoz a daly vyniknout krovu hlavní lodi. Podobně se nemohl rozhodnout Mockerův předchůdce Kranner, mezi dochovanými návrhy jsou práce dobré i špatné, ty nejhorší plánují

mohutné zastřešení, uzavření, fixaci, jako by na gotickém chrámu nebyla nejcennější vzdušnost a křehkost, průhledy mezi žebry opěrného systému a trnité fiály připomínající žebře, jež lze s rajskou libovůlí zlézat. Jak Kranner, tak Mocker chtěli regotizovat velkou věž, vytáhnout ji o třetinu délky a oříznout do svatoštěpánské špice. Tento ryze estetický záměr se neuskutečnil. Nad historismem zvítězila historie a spolu s ní ošklivost, gotický suk obehnaný renesanční galerií, završený okrájenou zelenou cibulí. Ta věž je malebně nedokonalá, ale chybí jí nadčasovost, jednou bude vypadat jinak. Můj pohled z ní s oblibou sklouzává k architektonickému prvku slohově čistému, a přece nijak strnulému: k Parlérovu vřetenovému schodišti s trojlístovou arkaturou, napohled vratkému, a přece fixovanému k jihovýchodnímu pilíři příčné lodi už bezmála sedm set let. Díky střídavému točení jsou stupně rozpohybované a vyzývají ke konfliktu, schodiště připomíná Tatlinovu futuristickou Věž III. internacionály, model, jenž bere dech, avšak nikdy se neuskutečnil. Schodiště je pomník katolických snů o církevním sjednocení Evropy.

Byl polední klid. Vystupoval jsem po tomto schodišti s Fulcanellim na jižní stranu vnějšího ochozu, kde v noci přibýlo další rohaté kolečko. Byl s námi Benon, v posledních dnech jsem ho s Angelem vídával často. Začal nosit silnější brýle. Snad mu opravdu zlepšily zrak, protože se teď zastavil v půli kroku a ukázal na galerii velké věže. „Podívejte se.“

Zvedl jsem oči k zamřížovaným obloukům galerie a spatřil svou ženu. Nehleděla na nás, nehleděla na město a nehleděla ani dolů na nádvoří. Měla zavřené oči a nebyla sama. Líbala svého milence.

„Opatrně, dottore,“ stiskl mi rameno Fulcanelli. „Ať se vám neotočí hlava.“

Den mi potemněl. Po krouceném schodišti pomalu šplhal stín a jako břečťan se větvil ve skvostném propletenci secesního vzoru a potvrzoval mým očím to, co ostatní smysly odmítaly. Secessio znamená odloučení.

*

Ten starej kazišuk. Přišel se vytahovat. A já měla Romana zas jednou rozdělanýho. Byl špatnej a využila sem toho, no a co, ale šel mi na ruku a byl bolestínskej asi jako každej podvedenej, na co se dověděl,

že je i rozvedenej. Vzal mě k sobě a zamknul dveře a vysrk hrnek hořký a povídal tak to je konec, a já si už rozepínala džíny a spekulovala, jestli mám ty modrý kalhotky, který aspoň vypadaj nový, nebo ty vietnamský s kiss kiss kiss, kípsmajlingy sem už vyhodila. Jenomže konec to nebyl, poněvač někdo zazvonil a já řekla ser na to a on najust odemk, a mezi dveřma Julius Maler. No divil se, že mě tam vidí, a že prej de kolem a kam jinam než na Hrad a zrovna ho udělali předsedou Ekumenický rady církví, v sobotu třináctýho na Lucii povede ekumenickou adventní bohoslužbu, musíme přijít. Roman mu gratuloval a vařil kafe, jako by byl rád, že se mnou nemusí spát, a já bych dala svý pravý prso za cígo, i to levý jako sympafáčka katolička svatá Agátka, a ty dva si mě nevšímali, tak sem čapla růži mezi voknama a koukám, že jí napravil hlavu. A Roman slíbil, že určité přídem, a já zaručila, že tam budou všichni pražský esembáci a úžasně to vohlídaj. Pak ten starej pičmunda vymlask a při tý příležitosti mě Roman v lepší náladě a nejsprostější slušnosti požádal, abych šla taky, potřebuje si něco napsat.

Zahnula sem na Hradčany a brala to zvostra a zahlídla v zatáčce Malera, jako by tam opřenej o zábradlí čekal zrovna na mě, ale než sem k němu došla, začal nám oběma v kapse zvonit mobil, mně *Podívej, kvete růže* a jemu *Stín katedrál*. A on zved Erica a já zvedla Motorku a každej zvlášť sme si v tu samou chvíli vyslechli tu samou zprávu.

„Chytili toho vandala,“ řek Mravenec, „toho kolečkáře. Přímo v katedrále.“

„Určitě ten podvraták Benon,“ syčel Maler a pakoval se.

Strašně moc mě zajímalo, kdo to propek jemu, ale na to sem se neptala, už trapoval do kopce na omládlejch nohách, já to vzala zkratkou po Radničních schodech, jenomže tudy to bylo delší, navíc mi v hlavě strašila dědkova mobilová vopruzovačka: „Přej si co chceš, zlatý důl nebo věž, sladkou sůl, smutný ráj, suchý děšť; můj ideál, víš, to co já mám rád, jéjé, stín katedrál, sen, co si k ránu dá-ávám zdát.“ Fak mě tím Quasimodo nakazil a jen díky tomu doběh do kostela jako čarodějnej vítěz a udělal na mě ze dveří dlouhej nos, podívej, kvete růže, ta tvá.

*

Byl to mlčenlivý mladík. Jmenoval se Radim. Vzpomněl jsem si, že onehdy jsem s ním v dílně ztratil pár slov. Hádal jsem, že huť se ho bude chtít co nejdříve zbavit, jenomže při činu ho přistihl Zelenka, a to byla nejhorší varianta ze všech in flagranti. Utajit před kapitulou se to nedalo, ale Angelo trval na tom, že si to s Radimem vyřídí sám; zkusí si s ním promluvit a dá mu podmínku.

Radim byl z Jihlavy. Když ho vyhodili z posledního ročníku učení, stud mu nedovolil vrátit se domů. Byl právě plnoletý a vzal svůj osud do svých rukou: Párkrát přespal pod teplovodem za novou budovou Hlavního nádraží. Přes charitu poskytující zdarma obědy se dozvěděl o opravě katedrály; mistr Fulcanelli najímal nové síly. Radim se přihlásil u Henryka Lukomského a dostal šanci, projevil nadání pro kámen, byl přijat mezi zaměstnance hutí. Prý byl rozhodnut zůstat v družině, až mistra povolá jiný chrám.

Werkmistra mrzelo, jak se mu Radim odvděčil, přesto se za něj postavil. Vznikla z toho pře, kterou řešil sbor kanovníků vedený arcidiákonem. Pozvali též Fulcanelliho. Ten se musel zaštitit smlouvou o odpovědnosti za zaměstnance stavby, protože rada chtěla viníka předat policii. Monsignore Zelenka mínil, že souvislost s ostatními zločiny v katedrále je náhlední. Ale arcijáhen vyhověl Fulcanellimu, který trval na právu rozhodovat o svém zaměstnanci sám. Radim projevil lítost, poprosil kapitolu a svého mistra za odpuštění. Ale když se ho Zelenka zeptal, zda bylo hanobení chrámu pouhým vandalstvím, anebo mu někdo platil, odmítl odpovědět.

Klára nemohla uvěřit, že huť nechce Radima žalovat a členové kapituly taky váhají, ale pro ni to byla výhoda; na kluka nasadí někoho ze svých a udrží ho pod dohledem. Ještě v katedrále z něho zkoušela vytáhnout aspoň motiv, ale nikam to nevedlo, neodpovídal. Zelenka trval na tom, ať si pro něj přijede policejní vůz, a Mravenec monsignorovi poděkoval za spolupráci a poslal ho, ať si jde po svých.

Po kapitulním shromáždění byl Radim eskortován do Angelovy dílny, kde ho mistr stavební hutí podrobil spolu s Klárou a Mravencem dlouhému výslechu. Nic nového se nedozvěděli. Radim jim připadal jako dobrovolná oběť.

Angelo Fulcanelli mu odpustil. Takový postoj jsem obdivoval a respektoval, a zároveň mě hryzlo podezření, že úradky mého přítele jsou přinejmenším podivné.

*

„Jeho úzkost, že mě ztratí, zavinila, že mě ztratil,“ pronesla Sidi v baru Lucerna, kde **sme** si sedly po filmu, na který se Patrickovi nechtělo, a tak vytáhla mě. „Pak přišly výstřelky, a najednou nebylo možné s ním vydržet. Líbil se mi, protože je krásnej, a zajímal mě, protože je zajímavěj. Jenomže se dobrovolně zbavil všeho svého kromě svojí podoby, aby mohl velebit tu moji, a cokoliv jsem řekla nebo udělala, vrátilo se mi jako v zrcadle. A já se na sebe najednou nemohla dívat.“

„**Seš** ještě krásnější než **von**, to mu **myslim** stačí. Z toho je podebranej.“

„Tak ho musíme vyléčit.“

„Jo, to by se šiklo.“

„Odmítám ho.“

„Já vim.“

„Přede mnou ho neodmítl nikdo. Potřebuje to jako prase drbání. Za tímhle chlapem by ženský lezly, kdyby měl jinou povahu. Já ne.“

„On vždycky lez za tebou.“

„A choval se jako blázen. Když jsem s ním odmítala spát a on vyzkoušel všechno možné, aby mě dostal do postele, začal čarovat.“

„Blbost.“

„Ne. Našel doma můj vlas, představ si to, a ten vlas vsunul do kapesního zrcátka. Pak s tím zrcátkem chodil po Praze, dokud nenatrefil na psy při páření. Schoval se za roh a nastavil zrcátko tak, aby se v něm ti čoklové odráželi. Potom šel domů a schoval ho pod polštář. Myslel si, že se k němu mocí zrcátka vrátím.“

„Kecáš.“

„Přisahám. Sám mi to pak napsal do Anglie. **Romantitis**, skloňuj jako syfilis. Měli by ho zavřít na jipku.“

„To by tam museli zavřít kdekoho a pojišťovna by přišla nauben. Náhodou ho chápu. Když někoho fak chceš, a on na tebe fak sere, začne ti kapat na karbid. I tobě by začlo.“

„Patrick na to má teorii: u Romana je to v podstatě náboženský problém. Hledá Boha, ale má pocit, že Bůh se před ním schovává. A tím zoufaleji po něm pase.“

„Ted' mi radíš, jak na něj?“

„Už jsi někdy někoho odmítla?“

Tak tomu říkám direkt. Měla sem chuť chrstnout jí víno do ksichtu. Jenomže pak už bych za ní mohla leda s pendrekem. Těch Klárou odmítnutejch nebylo venkoncem tolik.

„Zrovna nedávno toho Taliána.“

„Fakt? A byl smutnej?“

„Jenže já taky. Kdyby tady nebyl Roman, snad bych ho asi možná i já nevim brala. Ale kvůli doktůrkovi nemůžu.“

„To je dojemný.“

„Není.“

„Ale je. Podívej, co mi tvůj doktůrek koupil u Unterwassera.“ Vytáhla z kapsy bílou poštovní obálku a vysypala na stůl Fulcanelliho potažmo muj kytičkovej náramek. Musela sem vypadat vydřeně, protože Sidi řekla: „Krásný, vid'? Max mi prozradil, že mu ho prodal za čtyřicet tisíc, a vidíš, Roman za něj nedostane vůbec nic. Aspoň ode mě ne.“

„Tý jo. Takovej lesk...“

„Vid'? A já bych to nejradši hodila do koše.“

„Neblázni. Můžeš ho přece prodat. Dát prachy na charitu.“

„Co kdybych ho dala tobě?“

„Prima charita. Seš fak malteziánka. Ale ke mně se nehodí.“

„To je pravda, ale stejně – vem si ho.“

„Di někam.“

„Ne, vážně.“

„Tak sem s tím. Dík. Něco tak už sem v životě neviděla.“ Strčila sem řetízek do kapsy, zvedla se a požádala Sidonii, jestli by za mě nezaplátila pití. Zavolala na servírku a pobídla mě, abych si tu nádheru zkusila. Třeba je od Romana očarovaná.

*

Benon. Škemral, abych ho zavedl na chórové triforium. Vyhověl jsem mu, ale začínal jsem o toho všetečného človíčka mít strach. Jak mi sám řekl, řádoví představení mu pohrozili vyloučením, a když ho

v civilním oděvu konečně potkal pater Urban, suše mu oznámil, že ho lituje.

Benona to nemrzelo: „Mám přece mistra Fulcanelliho. A kapucíni mě ještě nevyhnali. Tady mi je stejně nejlíp.“ S pomocí lupy jsme zkoumali okřesové drážky na malém gotickém sousoší zápasících zvířat, psa a kočky. Fotografoval jsem si zbytky původních barev – modrozelené na psu, načervenalé na kočce – a nahrával do diktafonu stav jejich poškození.

Benon nemiloval chrám proto, že se v něm chválí jméno Boží. Miloval katedrálu, protože ji považoval za tajemné božské dílo. Podotkl jsem, že by měl své setrvání v řádu důkladně zvážit.

Svěsil hlavu. „Asi mi nic jiného než odchod nezbyde. Víte, jak mě včera ve věži počastoval Maler, když jsme spolu zvonili? Páter Vyklouz.“

Zeptal jsem se, jestli ještě čte *Tajemství katedrály*. Zavrtěl hlavou: Parlérovy výkresy jsou nádherně jasné, ale kabala kamene ho mate a děsí, a jakmile ji pochopíte, stihne vás záhy trest. Třeba ztráta vzácné knihy.

Říkal to tak stísněným tónem, že jsem přestal šilhat do kroužku zvětšovacího skla a zvedl k němu hlavu.

„Trest?“

„Minule, jak jsme se šli podívat na to kolečko...“

Vybavila se mi Sidonie v Patrickově objetí na galerii velké věže. „Něčeho jste si všiml?“

„Kolikáté kolečko to bylo?“

„Počkejte. Myslím, že osmé. Pak ještě jedno přibylo. Proč?“

„Jen tak. Víc už jich nebude.“

„To dá rozum, vždyť Radima chytili.“

„A co když v tom nejel sám?“

Pokrčil jsem rameny. „Nikdo zatím neví ani to, proč to dělal.“

„Svalili na něj všechno.“

„To se stává. Kapitula stále zvažuje žalobu.“

„Takže Radim má na svědomí i toho rozčtvrceného kohouta? I ty holubice na šňůře? Ty nápisy? Pane doktore...“

„Nedovedete si to představit?“

„Copak já. Ale včera mě vyhledala ta malá policistka. Mluvili jsme mimo jiné i o Radimovi. Říkala, že kluk má bídné vzdělání.“

„Jako kameník univerzitu nepotřebuje.“

„To netvrdila. Ale odrecitovala mi ty verše: „Mnou prochází se k sídlu vyhoštěnců, mnou prochází se do věčného bolu.““

„Aha. Hm, tohle Radim vážně nemohl znát. Takže to napsal někdo jiný?“

„Zmínila se, že vy jste velkým ctitelem Danta.“

„Takže za vámi byla kvůli mně. Ne, Benone, já jsem to tam vážně nenačmáral.“

„Nepodezřívám vás. Ale mám hrůzu z toho, kdo to udělal. Ona taky. Protože nikoli Radim, ale právě tenhle člověk je vrah. I když to možná člověk není.“

„Jak to myslíte?“

„Je to jen přetrvávající pocit, nic víc. A po četbě *Tajemství katedrál* se ten pocit zhoršil.“

„Bál jste se to dočíst? Bál jste se, že byste se dozvěděl víc, než vědět chcete?“

„Asi tak. Ale znám to celé.“

„Já jsem to taky dočetl.“

„Takže víte líp než já o celé pravdě obsažené v každém střípku skutečnosti.“

„V každém je celý svět,“ řekl jsem, aniž bych něco takového chtěl vyslovit.

„Všichni lidé.“

„I to nad lidmi.“ Také tato má slova mě překvapila.

„I to pod lidmi.“

Zatočila se mi hlava. Zatřepal jsem s ní, abych se probudil. Ale pořád jsem stál pod peroucími se zvířaty na chrámovém triforiu a čelil mnichovu upřenému pohledu, vylekanému stejně jako můj hlas. „Benone – co to má znamenat? Co to říkáme?“

„To, co musíme. Já jsem vás tu totiž našel.“

„Mě? No a co? Leckdo ví, že tu bývám ve dne v noci. Musím co nejdřív dokončit knihu.“

„Ale já jsem vás tu našel –“ ukázal na kočku se psem – „takhle.“

„Kde, proboha?“

„Ve vchodu do Svatováclavské kaple. Pojd'te, ukážu vám... vás.“

„Tedy na půl cesty k peklu... O otci Urbanovi víte?“ zeptal jsem se.

„Ano. Svatý Zikmund – ta podoba bije do očí. Ale je na vnějším triforiu.“

„Pojd'te nejdřív vy se mnou. Ukážu vám ještě někoho, kdo je venku na triforiu. Ale musíme spodem, jinak se tam nedostaneme.“

Sešli jsme do přízemí, do kaple svatého Zikmunda. Odtud jsme se točitým schodištěm ve zdi opět dostali nahoru a vyšli jsme na vnějším triforiu, odkud schodiště pokračovalo vzhůru v podobě otevřené vřetenovité galerie. Při jeho vyústění, ve vlhkém hnilobném stínu, kam zřídka kdy dopadalo světlo, se krčila nejošklivější svatovítská busta, kameník zdecimovaný k nepoznání. Fulcanelli ho neopravil, jeho poničení se datovalo do dávných let. Namísto očí měl důlky po majzlíku, jeden velký a druhý malý, ústa s rozbitými rty, chybějící nos. A ta černá barva kamene... jako by sochu někdo kdysi zapálil.

„Nemá tvář,“ řekl jsem, „ale podle kápě shozené na ramena, i podle dozadu sčesaných vlasů se dá hádat, že kdysi to byl druhý autotyp portrét stavitele chrámu. Samotného Petra.“

„Divné. Proč by měl na jedné stavbě dva své podpisy?“

„Jeho znak je tu taky víckrát.“

„Ale dvě podobizny. Dvě!“

„Možná bych vysvětlení měl, Benone. Tahle vnější podobizna je obětní beránek pro bustu uvnitř.“

„Obličej spálený vysokým žářem.“

„Duše sežehlá plamenem zloby.“

„Plamenem žárlivosti? Je to spíš pohled do duše než na tvář.“

„A přece vám ta tvář někoho připomíná...“

„Pana Malera!“

„I mně ho připomíná. A teď mi ukažte váženého doktora Ropse.“

Vedl mě zpátky do chrámové lodi, přešel na druhou stranu a zastavil se před Svatováclavskou kaplí, ale nevstoupil do ní. Ukázal vzhůru, na kamennou konzolu severního portálu. Byla tam soška.

Letící běs s divou tváří a vypoulenýma očima unáší v náruči lidského nebožáka s rozevlátými vlasy, noří mu do úst blanitý pařát a něco z nich vytrhává... hlas, jazyk, duši, naději.

Benon nemusel nic říkat. Před šesti sty padesáti lety tu Parlér či některý z jeho kameníků vytesal mého dvojníka.

Musel jsem odvrátit zrak. A otevřenými dveřmi jsem v kapli zářící zlatem a drahým kamením zahlédl další tváře. Za věžovým pastoforiem v jihovýchodním rohu zlatě pableskovala konzola podpíraná hlavou divého muže. Díval se přímo na mne, v pohledu měl obavy a zlobu. Z otevřených úst mu rašily olistěné haluze.

Z konzoly jihozápadní pozorovala divého muže jiná děsivá hlava. Pozlacený d'ábel s nesmířitelně semknutými rty.

*

Nauč nás, Pane, počítat své dny, se to menovalo. Ekumenická adventní bohoslužba se světýlkama. V sobotu odpoledne na svatou Lucii. Mravenec říkal, že viděl stromeček, když ráno šmejdil kolem katedrály. Stromeček takle brzo před Štědrým dnem? Ale on tvrdil, že ho fak viděl, pořádnou zelenou jedli připravenou už na Vánoce, opřenou venku o severní zeď. No, kostel hlídalo před akcí deset policajtů a teď odpolko sme počet zdvojnásobili, kvůli teroristům a těm vraždám, a jestli tu jedli viděl ještě někdo jinej než muj příčinlivej soudruh, nenapadlo ho to hlásit. Proč taky.

Začlo to ve štyry. Přišlo málo lidí, mohly jich tam stát nanejvýš dvě stovky. Zadek byl zavřenej, na nekatolický účinkující asi moc katolickej, takže v průvodu napochodovali do území nikoho v průsečíku lodí, všichni v kabátech a ztuhlí zimou, a dřepili na připravený židličky rozestavěný do neutrálního půlkruhu, ale dvě židličky přece jen stály o něco víc separé a ty zabral arcibiskup s arcijáhmem, a na chvostu jim kontroval do kožichu zababušenej Julius Maler. Vypadali všichni zaraženě, jako by na befel museli přijít podržet čestnou stráž. Kardinál nás přivítal jako biskup katedrály svVVV a oznámil, že spolu s ostatníma bratrama a sestrama ve víře odslouží ekumenickou bohoslužbu, aby se společně dalo najevo, že nám leží na srci osud naší republiky a společně si vyprosíme požehnání pro ni a ochranu pro ni a slíbíme si, že se chcem ze všech sil a způsobem, kterej je nám vlastní, podílet na úsilí o konečný dobro naší země a

jejích obyvatel. Ty vole, už sem myslela, že fak vytasí nějaký konečný řešení, a protože vzadu u dveří bylo blbě slyšet, šla sem blíž.

Zaduly trubky a zahrály fanfáry, na kůru zazpíval katedrální sbor a dole na dlažbě smíšený sbor evangelickéj. Pak drnkla harfa a do toho nějaký chlápek recitoval do mikráku o synech Adamovejch, a vystřídala ho ženská od českých bratrů a vyzvala k modlitbě a připomněla, že sme lidi smrtelný, a pak zas ten recitátor vyzval Pána: Pane, nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srce. Nato předseda bratrský církve přiznal naše věčný selhání a poprosil o vodu puštění, láska byla tupená a spravedlnost pošlapaná, přitom šleh vokem po kardinálovi a Zelenkovi s Urbanem, a primas si ho nevšímal, ale když předseda dodal „také naší vinou“, Zelenka nepatrně kejev. Dílo našich rukou učin pevným, řek pak recitátor a po něm nastoupila zrzavá holka s kytarou a písni o převozníkovi, kterej ji jednou odvede a nebude to dlouho trvat a ona se znova narodí. Když skončila, nikdo netleskal, nějak se nevědělo co dál, všichni nesvý a strašně smutný, tak vstal arcibiskup pravoslavnejch, promnul fousy a přečet z listu apoštola Pavla: Nenechte nad svým hněvem slunce zapadnout a odpouštějte si navzájem, jako i Bůh Kristus odpustil vám, a já se rozhlídla po Romanovi a nikde ho neviděla.

Potom se vpředu vystřídal jeden patriarcha československých husitů, jeden předseda Jednoty bratrský, jeden zástupce apoštolský církve a jeden adventista sedmýho dne, a taky jeden superintendent evangelickéj metodistů a jeden starokatolickéj biskup, až na posledního všichni brejlatý smrtelně vážný ucpaný. Vybídlí nás, ať se zaopatříme pro věčnost, ne pro sebe na tomhle světě, vdyť rakev nemá kapsy a život nemá dylku ani šířku, jenom tu hloubku, a při tom se sedělo jak o vigílii, a když se četlo z evangelií, všichni v kostele povstali, já taky, jenomže kolem nás chodili turisté a vůbec netušili, o jak důležitou seanci se jedná, pak zas byla pauza a tichý dohadování mezi adventistama superintendentama katolíkami a do toho nečekaně zahudal sbor. A ještě než umlk, zvednul se novopečenej předseda Ekumenický rady církví Julius Maler, popad mikrofon a obdařil nás prej svatým Lukášem, ale já bych ho nepoznala od těch ostatních, a když dočítal, přímo se obrátil na kardinála, na Urbana a na Zelenku a řek: „Blázne, ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi

nashromáždil? Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady, a není bohatý před Bohem! Není!“

Zelenka zrudnul, Urban zbledl a kardinál nehnul brvou, a Maler se k ostatním už neposadil a celý nabobtnal, snad přežraný fazolí nebo co zaklapnul evangelium a odešel střední uličkou, a zas to žehlil sbor, dokonce oba najednou se třem a skladbama za sebou a zpívaly čistě, načež Urban shromáždění ukončil a vyzval k radostnému očekávání narození Spasitele a vyzval i k poslední tichý společný modlitbě. Vtom vrzly dveře a někde zaječel ženskej hlas.

Jak černej netopejř proletěl řídkým půlkruhem prelátů Roman Rops.

*

Snad to způsobila ta křečovitá snaha o důstojnost a zároveň otevřenost ekumenické bohoslužby, přístupné každému, kdo zrovna jde kolem. Katedrála tak zůstala po celou dobu otevřená, mohl vstoupit kdokoli, ale i odejít, a lidé té neobvyklé možnosti fluktuace využili. Jestliže na začátku jsem napočítal ke dvěma stům padesáti přihlížejících, na konci jich nebyla ani třetina a už během obřadu se turisté procházeli po chrámu v hloučcích a ve dvojicích, fotografovali a natáčeli na video, dokud nezjistili, že když obejdou pěvecký sbor, dostanou se do chórového ochozu, kde nikdo nehlídá a nevybírá vstupné. Jakési ženě neušlo, že dveře do staré sakristie, ty dveře, nad nimiž se po Třech králích před necelým rokem objevil nápis S + S + S + S + S, jsou pootevřené. Strčila do nich, otevřela je, dokořán, a zvedla k oku fotoaparát a zaveštěla.

Před bohoslužbou jsem měl v Thunovské kapli schůzku s Benonem a Fulcanellim, ale ani jeden na ni nepřišel. Když z presbyteria zazněl výkřik, vyrazil jsem tím směrem a vzal to po diagonále nejkratší cestou, středem ekumenického shromáždění. Ale nebyl jsem v sakristii první. U ležící cizinky už klečel poručík Mravenec a pokoušel se ji přivést k vědomí.

Zvedl jsem oči ke stropu a ihned si vybavil vše, co jsem o sakristii napsal do *Kamenného hvozdu*: „Je to jedna místnost o dvou klenebních polích, rozdělených mohutným středním pilířem. Východní pole ještě zaklenul Matyáš z Arrasu, první stavitel katedrály, západní pole je dílem jeho nástupce Petra Parlěře. Obě mají na vr-

cholku, v křížení žeber, unikátní rovinku, kterou vymysleli Angličané a svatovítsí stavitelé ji odkoukali v Avignonu a Štrasburku. Obě klenby ústí ve visutém svorníku několik metrů nad zemí, zakončeném ozdobnou kamennou kytkou, k níž se sbíhají volná žebra. Strop dělá dojem, že se o nic neopírá, ale jako lehoučký baldachýn pluje povětřím. Způsob zaklnutí levého a pravého pole se liší. Zatímco Matyáš spojil se svorníkem jen čtyři žebra a jeho kamenná hvězda se podobá složitému geometrickému obrazci v krasohledu, Petr vsadil na jednoduchost a světlost, ovšem ke svorníku spustil dvojnásobek tenkých paprsků. Matyášův obrazec je mohutnější, Petrův elegantnější, Matyáš má nad hlavou hvězdu v mračnech, Petr na čistém nebi.“

Ted' se oba svorníky proměnily ve zkamenělý Boží hněv. Ze západního, Parléřova svorníku visel na špagátu předčasný vánoční strom, ztepilá jedlička efektně rotující v průvanu z otevřených dveří. Byl jednak poničen, jednak vyšňořen s obzvláštním vkusem, s ojedinělým smyslem pro proporce a symetrii. Ozdoby na spodních větvích byly těžší a větší, na vrchních lehčí a docela malé, nabodnuté na ulámané větve jako špekáčky před opékáním. Matně se leskly. Játra a plíce tu visely rozsekané na kusy, ledviny zůstaly vcelku, stejně jako žaludek a měchýř, šikovně zauzlované, aby se nevyklily – ty nejvíc připomínaly kulaté ozdůbky z barevného skla. Beztvarý chuchvalec na větvi uprostřed mohl být slinivka nebo slezina, to bych těžko poznal, ale na horní větvi napíchlý a provázkem zaškrcený sáček s dvěma kulovitými prověšeninami mě na pochybách nenechal. Vánoční řetěz obtočený kolem jedle byl nesmírně dlouhý, zrobený z rukávu střev, dole tlustého a nahoře tenoučkého. Korunu ozdob tvořilo malé, černorudé, bílými blankami potažené srdce, naražené na zašpičatělém kmeni.

Sešli jsme se u stromečku. Párové orgány tu byly v párech, jednotlivé po jednom. Horečnatě jsem je počítal. Přišlo mi, že patří jednomu, nikoli dvěma tělům, ale jestli je v sobě nosíval Benon nebo Fulcanelli, jsem určit nedokázal.

Z východního, Matyášova svorníku viselo na černé mašli prase. Neotáčelo se. Neviselo za zadní nohy jako při zabijačce, nýbrž za hlavu. Přesto mělo odshora dolů rozpárané břicho. Do rány nebylo

vidět, a ve mně svitla naděje, že ozdoby vánočního stromku nepocházejí z těl mých přátel, ale právě odtud.

Totéž muselo napadnout patera Urbana, který jako náměsíčný teď vykročil ode dveří k praseti a bez váhání vnořil dlaň do dlouhé jizvy. „Díkybohu je břicho prázdné,“ řekl tichým hlasem. Nedosáhl však ani do poloviny trupu.

K viselci přistoupil Mravenec a udělal ze spojených dlaní třmen. Klára se mu opřela o rameno, strčila do třmenu nohu a vytáhla se vzhůru; ve zlézání mužů byla obratná. Popadla podsvinče za okraje rány jako opilce za klopy saka a vši silou vrazila ruku pod žebra.

A zaklela. Zelenka zasténal. Urban si zakryl oči a mě píchlo v hrudníku.

„Doprdelesrce,“ drmolila Klára fistulkou, „jetamjetamkulatýto-jedinýtamnechali.“ Vytáhla ze zvířete ruku a ukázala zakrvaveným prstem na druhé srdce – to naražené na stromě. Mravenec pod ní zavrával a ona seskočila na podlahu sakristie.

Odvrátil jsem se a až nyní si všiml, že v rohu stojí důmyslný rozkládací kladkostroj, součást fenomenálního Fulcanelliho lešení.

*

Hledali sme dlouho, našli sme večer. Napadlo to Romana. Vylezli sme z krypty, kde sem si byla jistá, že nebožtík bude, a nebyl. Prohlídli sme i všechny věže včetně ty malý prostřední. Šacovali sme celou katedrálu, dokud nám nezhasly baterky. Muj černej tragéd si byl celou dobu jistej, že tělo najdeme v kostele. V půl desátý nechal Mravenec přivízt pizzu. Nabídla sem i Romanovi, ale řek, že s konzumováním placek před oltářem skoncoval už v minulým životě. No tak si trhni nohou. Byla s houbičkama, tu já nejrači. V tu chvíli za náma poixtý přišel Zelenka, poixtý rozčilenej, ale naše debužírování mu nevadilo. Chvíli na vlastní pěst hledal vykuchanýho, pak odběh za Urbanem, arcikněžour byl v jednom kuse na odvoz. Křikla sem za ním, že budeme muset zavolat policejní psy, tak aby objednal hodně vody ke svěcení. A Roman najednou ztuh jak černej vlčák a řek: „Začalo to svítící rukou.“

No a, já na to s plnou pusou, ale on pádil dozadu k těm špatně osvětlenějm kaplím a vzal si na pomoc dva naše kluky a my s Mravencem s pizzama v ruce běželi za nima. Zapadli za velikej věžatej

hlavní oltář, co vypadá jako malá katedrála, domeček pro panáčky černoprdelníčky včetně věžiček a schodů a zábradlíček a terásek a fialovejch záclonek a malinkatejch ajnclíků, kam se jich vměstná celá grupa, tam nás Roman zaved a tam se nikdo předtim nekouk a tam to taky smrdělo a už sme táhli ven dřevěnou rakev a Roman vrazil to svý nepraktický špikovátko pod víko a ejhle, dýka fungovala, rakev našťestí nebyla nafest zatlučená. Ležel tam naháč s černou dírou v hrudníku velkou jak pěst. Nebyl to Talián a nebyl to mníšek. Byl to ten Fulcanelliho jidášek. Radim. Naštorc přes hubený boky mu ležela krvavá zubatá kamenická sekera.

Roman řek: „Ve vazební cele by ještě žil.“ A odpádlolal.

A strašně mě nasral. Tak sem za nim štěkla, že mu teda gratuluju je znova jednička mezi podezřelejma napáruju mu domácí vězení.

Jako kdybych já za to kurva mohla, že si tady Radima nechali a dokonce se za něj zaručili. Jenomže Roman teď nebyl jednička mezi podezřelejma, kdepak. Nařídila sem Mravencovi, ať najde stuj co stuj Fulcanelliho a nabídne mu eskort a nasadí náramky. Cha... Vrátím Taliánovi šmuk i s úrokem.

*

Následujícího rána se nad Prahu vyhouplo slunce a vyhladilo katedrále ostré kontury. Zasedl jsem k počítači, a než jsem začal psát, otevřel jsem elektronickou poštu. Přišel mi jediný e-mail.

Můj milý Dante, Dante Gabrieli, Romane, odjíždíme. Ať se ti to líbí nebo ne, my dva jsme nenapadnutelně a nadobro rozvedeni. Budu žít s Patrickem v Londýně a ty s tím nesvedeš nic, tak se o nic ani nepokoušej. Mám tě pořád ráda, ale není to milostný cit. Až se narodí malé, pošlu ti fotku. (Ano, konečně je to pozitivní.) Až vyjde tvůj Kamenný hvozd, koupím si výtisk a jednou mi ho podepíšeš. Přeju ti, a vlastně i sobě, aby ti dělaly radost i jiné věci než práce; na tvé nespokojenosti je něco vyšínutého. Myslím na tebe často, i když mi to možná nevěříš. Vždycky si vybavím verše Christiny Rossetti, sestry tvého miláčka. Stejně jako ty byla zděšená životem a pokoušela se ze svých bezradností a pochyb vypsát:

I close my door upon myself

And bar them out
But who shall wall
Self from myself
Most loathed of all?

Tvá sestra tu promlouvá za tebe! Neboj, já vím, že tím vraždícím fantomem nejsi. Jenomže v tvé přítomnosti se cítím ještě nejistější než dřív, zatímco Patrick je mi od začátku oporou. Pravda, zabývá se uměním jako ty a živí se jím jako ty, nikoli tvůrce, ale posel, zprostředkovatel, ale nikdy se do něj nezavíral jako do vykládané šperkovnice, a toho si na něm cením.

*My dva přesto můžeme zůstat přáteli. Stojím o to. Prosím tě o to.
Tvá nikoli Beatrice, nikoli Lizzie, ale Sidonie*

Vstal jsem od stolu, sáhl po misericordii a zabodl ji své ženě do oka. Jenomže trojboká dýka odmítla obraz rozříznout, a tak jsem do otvoru strčil prsty a trhl. Vlákna zapraskala, napjala se a rupla. Tam, kde bývala Sidoniina tvář, se teď bělal prázdný trojúhelník.

*

Měla sem mít volno, ale jela sem k nám proprat Fulcanelliho. Seděl v předběžném zadržení docela klidně, vymydlenej, fousky zastřižený. Jako kdyby se do basy těšil. Nechala sem ho odvést do výslechárny. A než sem otevřela pusku, začal sám.

„Je taková kniha, jmenuje si *Tajemství katedrál*.“

„Ta, co ji čet Benon, vy a Roman Rops.“

„Ano. A ještě další ji četli.“

„Je na ní vaše méno.“

„To je pouze shoda.“

„Tak co je s tou knihou?“

„Myslím, že špatné čtení by mohlo způsobit špatný výklad. Ty úmrtí na to ukazují.“

„Takže vraždy má na svědomí ta vaše knížka a vy ste nevinnej jak já v deseti letech.“

„Prosím?“

„V jedenácti už ne. Vlastně už nevím, doprdeletojefuk.“

„Já vám nerozumím. Promiňte. A není to moje knížka. Jméno Fulcanelli je v severní Itálii rozprostřené.“

„Vykašlete se na to. Takže podle vás zabíjela ta kniha.“

„Zabíjelo její špatné čtení. Stává se to i nejsvětějším textům, Bibli, Koránu. Zneužití, víte? Dá se všechno zneužít. Buď za ziskem, anebo z temnoty duše. Čtenář je nebezpečný člověk. Nese si vinu. Pan Rops tohle velice dobře ví. Já to taky vím.“

„Pan Rops? Nezapomeňte, že cokoliv řeknete, může být použito proti vám a křivý svědectví dvojnásob.“

„Já to nezapomínám.“

„Tak ven s tím. Chcete ho namočit?“

„Děkuji, už jsem byl.“

„Ježišikriste! Ptám se vás, jestli označujete Ropse za svého komplice. Jesli v tom jel s váma, chlape!“

„Aha. No, do jisté míry vaše hypotéza platí. On i já máme podobné myšlení. Ale pak je tu ještě někdo, a na toho dejte pozor.“

„Takže doznání? Vraždil ste vy, Rops, a ještě někdo?“

„Ani v nejmenším doznání nečiním. Nikdy jsem nevraždil, ale tak trochu za to můžu. Za tu poslední, chápete? Kdybych kluka nechal zavřít, mohl být naživu. Nechal jsem to však na katedrále. A ta to vyřešila sama.“

„A co on?“

„Dottore? Pochybuju. Ale jak říkám, i on má vinu. A velkou. Moc velkou.“

„Tvrdíte ale, že nezabíjel.“

„Myslím ne.“

„A kdo teda?“

„Ten další. Já ho neznám. Na toho bych dal pozor, být policistkou.“

„Díky. No aspoň něco že můžem zapsat. Podezřelej A. Fulcanelli popírá svoji účast na vraždách, ale přiznává svoji vinu. To bude mít boss radost. A soudce taky.“

„Soudce? Tak daleko to nedojde. Ale můj zpovědník, víte – toho lituju. A teď běžte zpátky, rychle. Vašemu amore myslím hrozí jedno nebezpečí, druhý jeho paní.“

*

Někdo zazvonil. V přesvědčení, že nyní už se nedá na spádu události nic změnit, jsem se nenamáhal zeptat se, kdo to je, a bez váhání otevřel. Byl to Benon. V manšestrové bundě a džínách, s modrým kulichem na hlavě a novými brýlemi na nose a oholenou bradou. Málem jsem ho nepoznal, jeho plachost a nejistota byly pryč, vyzařovala z něj podivuhodná autorita. Řekl něco zvláštního: „Vzkaz od velmistra je tento: krev dětí je třeba zředit.“ Znělo to jako domluvené heslo, ale já na ně neznal odpověď.

Pozval jsem ho dál, ale zavrtěl hlavou, mám jít s ním, prosí mě o to. Zeptal jsem se kam. A on, s vážným výrazem za jasnými očima, odpověděl opět hádankou: „Je-li třeba oživit vodu, kde je dobré to udělat?“

„To máte z Fulcanelliho,“ napadlo mě. Přikývl. „Z něho i od něho. Od nich obou.“ Oblékl jsem se a vyšel s ním do mrazivého večera. Už jsem se neptal, kam jdeme. Upozornil jsem ho, že se nehodlám plést do cesty policii. Kontroval, že policie je v koncích, a pokud chci zabránit dalším násilnostem – mohly by postihnout někoho mně drahého –, nezbyvá mi než jít nahoru. Rada pana Fulcanelliho.

Cestou mi sdělil, že už se nejmenuje Benon, ale opět Michal Pešina, ano, jako ten zakladatel spolku pro obnovu katedrály, a ano, definitivně opustil řád, ovšem jsem-li zvyklý říkat mu Benon, ať to klidně dělám dál. Potom mi vysvětlil situaci: Angelo Fulcanelli sice sedí v cele, ale na vražedný včerejší den má alibi, vždyť Benon byl po celý čas s ním; mluvili o *Tajemství katedrál*. Dostali se k pasáži o husté krvi dětí, o posunu planet, na něž míří věže chrámu. A stavitel pochopil, že se do katedrály teď nesmí vrátit, jinak ho katedrála zahubí.

Popudilo mě, že Benon Angelovi alibi nedosvědčil, ale on se přísahal, že mistr to takhle chtěl a žádal o mlčení, prý na životě mu nesejde tolik jako na dokončení Velkého díla, a proto musí svůj život chránit. Dal Benonovi úkol – zajít za doktorem Ropsem a společně s ním najít rozpouštědlo, účinný agens všech metalických prvků; svaťovítké vraždy pak ustanou.

Mlčel jsem. Musel jsem ty věci nějak vstřebat. Tedy: Fulcanelliho poselství je vyšinuté a vcelku jasné. Dočetl se v knize o své smrti, stejně jako já jsem se před časem dočetl o své. Stavitel se tomu střetu

šikovně vyhnul. Já to udělat nemůžu. Nezbyvá mi než nalézt rozpouštědlo kovů, či aspoň ředidlo krve. Ideální bude, když půjde o jedinou látku.

Před katedrálou mě Benon vzal za rameno a stočil mé kroky k malému portálku pod visutou chodbou. Vytáhl z kapsy klíč a vsunul ho do zámku. Zeptal jsem se, kde ho vzal, ale zavrtěl hlavou – ihned prý pochopím, proč vcházíme tudy.

Vstoupil jsem za ním a ocitl se v hlubokém stínu pod královskou oratoří. Benon otevřel dveře dokořán, jako by chtěl vpustit do chrámu něco z jasného světla na nádvoří. Povedlo se. Jen mě překvapilo, že elektronická ochrana objektu je vypnutá. Mávl nad tím rukou. Otočil mě a ukázal nad mou hlavu, na svorník volně spuštěný z klenby, na její plastické zdobené spleteným větrovím. To bylo dobré znamení; spatřili jsme pět cípů klenby jako pět zdrojů vegetace, viděli jsme obrazy přicházejících slov. Ano, půjde to. Pouze jsem zalitoval, že jsme jen dva, protože interpretace esoterického textu si žádá tří mágů. Pochopil jsem, co ode mne bude chtít, a vyslovil jsem pochybnost, jestli jsem ten pravý. A on pokrčil rameny: pokud mistr Fulcanelli chrání svůj um, pak já musím dát k dispozici svůj. Vybidl mě, ať vstoupím první a vedu ho po cestě projasnění.

Vstoupil jsem tedy plný pochyb, udělal pět kroků a překvapeně se zastavil.

U hlavního oltáře hořely čtyři svíce, nad nimi plálo věčné světlo. Jinak byla v kostele tma. U plůtku královského mauzolea uprostřed chóru někdo stál. Někdo bolestně známý. Sidonie. Poznal jsem ji podle odlesku světla na vlasech. Došli jsme k ní. Nebyla překvapená. Usmála se na nás, ale když viděla můj výraz, zvážněla.

„Co tady děláš? Jak ses sem dostala?“

„Přece klíčem, cos mi poslal do hotelu. Tady je dopis.“ Zvedla list papíru a rozložila ho. Benon mě vzal za rameno. V očích měl najednou strach.

„Vždyť to není podepsané. Proč sis myslela, že je to ode mě?“

„Protože mě tu písemně žádáš, abychom se rozloučili v kostele, kde jsme měli svatbu. Vlastně jde o takový malý pohřeb, píšeš. Když to potřebuješ takhle, já jsem pro. Hlavně, ať je to účinné. Kdo jiný by to psal?“

„Asi ten, kdo dřív psal mně. Pojd', vyvedu tě ven a doprovodím na Hradčanské náměstí. Tam se posadíš do taxíku a pojedíš za Patrickem. Rychle. Tady nesmíš zůstat. Tohle je léčka a tys do ní hloupě vlezla.“ Vzal jsem ji za ruku.

Urazila se. „Zase si něco vymýšlíš. Nech mě. Mám toho dost. Půjdu sama. Tenhle žertík ti nedaruju, Romane.“

Šla pryč. Sledovali jsme, kam půjde. Mířila ke dveřím kapitulní knihovny. V tu chvíli se vysoko nad ní, za gigantickým oknem jižního ramene transeptu, pohnuly dva velké stíny, dvě temné hlavy za Švabinského vitráží s výjevem Posledního soudu. Jedna měla na hlavě širák, druhá uvázaný šátek. Venku za kamennými kružbami a barevnými tabulkami číhali na Sidi dva obři. Nevím, jestli je zaznamenal Benon, ale já jsem jejich siluety viděl jasně a nemínil jim ji vydat.

Dohonil jsem ji. Omluvil jsem se. Zalhal jsem, že jsem ten dopis opravdu psal já.

Vzala mě za ruku a odvedla na stranu severní, do kaple svatého Zikmunda. Tam mě políbila. Benon odvrátil zrak, pohlédl na hodinky, rozhlédl se po katedrále. Nakonec řekl: „Začali jsme dobře. Možná u samotné prapříčiny.“

Sidi mě ještě chvíli k sobě tiskla, usmívala se a v pohledu měla lítost, snad i bolest nad vším, co se nepovedlo. A mě bolelo to druhé, co jsem jí viděl v očích: pevné odhodlání začít znova s někým jiným, tentokrát bez fatálních chyb.

„Pojďte,“ vzal nás Benon v podpaží a jemně nás od sebe odtrhl, a v té jemnosti pohybu bylo něco vražedného. „Teď musíme do hájemství ostatků, a protože se nedostaneme do pokladnice, musí nám stačit Ostatková kaple. Tam pan doktor pronese to, co musí, a potom můžeme jít.“

Chtěl jsem ho ujistit, že nemám ponětí, co bych měl v Ostatkové kapli říct, ale v tu chvíli mě něco napadlo.

Pět slov. Pět světů ve stínu katedrály. Tak radí Fulcanelli.

Mladík nás vedl napříč chórem. Sidi tázavě zvedala obočí, zvědavě se usmívala. V kapli se zeptala, jestli si hrajeme na detektivy. Přiložil jsem jí prst na ústa. Na menze oltáře mezi relikviáři a lesk-

lými ostatkovými bustami se černal železný svícen s jedinou voskovíci. Zapálili jsme ji.

Stáli jsme mezi tumbami. Benon mě trochu stísněně požádal, ať řeknu první slovo z pěti. Sidi vyprskla smíchy. „Teď přijde vůdčí,“ koulela očima. „Ale já už se nelíbám. Vy dva klidně můžete.“

Její rozvernost se naprosto mýjela s vážností chvíle. Vůbec nechápala, oč běží. Řekl jsem si, že je to možná dobře.

„Mám víru,“ pronesl jsem s pohledem upřeným do jejích očí. „Ta víra je LÁSKA.“

„Která je hybatelem věcí,“ zaimprovizoval Benon.

„A mistr o ní mlčí.“

„Diletant mluví, mistr však mlčí. Proto je mistr.“

„Neboť ten nejvroucnější cit začíná a končí mlčením.“

„Budeme mlčet, ale budeme vědět.“

„Lze snad nevědět?“

„Lze. Ale nevědomost je příčinou utrpení.“

„Jsme tedy u druhého slova: VĚDĚNÍ.“

„Vědění neodporuje víře,“ zvedl prst Benon.

„Naopak je s ní v jednotě.“

„Ale kdo tvrdí, že vědění vlastní...“

„... ten neví nic.“

„Přitom za vědění se nejvíc platí.“

„Platí se barvou rubínu.“

„Vědění je planeta Mars.“

„Vědění rovná se mistr.“

„Fulcanelli a...“

„... a Fulcanelli. Je v bezpečí.“

„Vědění vyžaduje tu největší prostotu a nezávislost na teoriích,“ doplnil Benon. „Vědomí, že celek se zrcadlí v části a část prozrazuje celek. A tak...“

„A tak stačí rozhlédnout se kdekoliv. Třeba zde.“

„Koho tu máme?“

„Dva krále,“ řekla Sidonie. „Přemysl Otakar I. a Přemysl Otakar II.“

„Tedy dva praví, dva pomazaní. Co symbolizují?“

„MOC,“ řekl jsem s jistotou, a to bylo další klíčové slovo Fulcanelliho *Tajemství katedrál*. „Těž moc pochází z víry.“

„Moc pravosti.“

„Moc slova.“

„Moc falše.“

„Moc obrazu, záludně přímá a oslovující bez prostředníka. Rozhlédněme se kolem. Katedrála je les oplývající barvami, svět stvořený milovníkem krásy. Tento obraz přitáhne a vtáhne, ale *ecclesia materialis significat ecclesiam spiritualem*.“

„A nyní přichází slovo.“

„Slovo, jež dovede obraz popsat.“

„Nejen to – dokáže ho stvořit.“

„Stvoří, co se mu zlíbí, obraz falešný i pravý.“

„Slovo, jež má obrazy v moci.“

„Ovšem jen tomu, kdo přichází vyzbrojen věděním, integritou a vůlí, se dostane milosti pochopení.“

„Laicky řečeno,“ vmísila se mezi nás Sidonie, kterou podivný rozhovor zaujal, „obraz je pro všechny, slovo jen pro připravené. Obraz je počátek, slovo konec.“

„Teď se rouháte, paní,“ napomenul ji Benon se sklopenýma očima.

Luskl jsem prsty. „Nerouhá. Slovo a obraz nejprve splývaly v jedno. Počáteční slovo... Pomozte mi. Jak to jen říct?“

„... slovo pronesené do tmy?“

„Ano. A přece zvěstovalo pravdu.“

„Pravdu vrženou do primordiální tmy.“

„Budiž světlo“ jsou první slova v temnotách.“

„Pak bylo světlo.“

„A vznikl obraz.“

„Dobrá. Začátek je slovo a obraz. Konec nabízí –“

„Ještě ne! Musíme popořadě. Ke konci je třeba dojít. K tomu je zapotřebí víry. A co je víra? ODVAHA,“ vydechl jsem.

„Odvaha k činu?“

„Víra v čin.“

„Odvaha ke zločinu,“ zašeptala Sidi. „A zvrácená víra v něj.“

„Odvaha mluvit,“ řekl Benon.

„Odvaha mlčet,“ doplnil jsem já. Ted’ bylo pořadí správné.

„Vyslovil jste páté slovo z pěti, doktore, víte to? Víra jako *mysterium fascinosum*.“

„Tedy MLČENÍ. Dobrali jsme se na konec Fulcanelliho knihy – o víře netřeba mluvit. Kudy ted’?“

„Odzadu. Kdy se odmlčí žák?“

„Když zmlkne mistr.“

„A proč mlčí mistr?“

„Aby mu neunikl šepot, jenž taví a mění.“

„Anebo šepot, jenž drtí a rozděluje.“

„Šábel je pokaždé o krok před námi.“

„Proto se vraťme od konce na začátek. Mlčení, pane Ropsi. Tady leží jeden,“ ukázal Benon na tumbu, „a tady ten druhý. Jeden člověk vraždil, druhý člověk mlčel. Co ředí krev otců? Krev dětí.“

„Obojí vyžadovalo odvahu. A velkou. Protože odvahu ke zločinu v sobě musí najít ten, kdo v sobě zločince nemá. Sidonie to pojmenovala přesně, ale je třeba k tomu dodat, že odvaha ke zločinu povstává ze zoufalství. Co ředí krev dětí? Krev otců.“

Sidonie se zahleděla do temnot kostela. Ruce měla zkřížené na prsou, dlaně schované v podpaží, jako by ji zábly.

„Neslyšeli jste nic?“

„Ne. Dostáváme se k moci.“

„A přes ni k těm, kdo vraždili v katedrále.“

„K lidem zkaženým mocí?“

„To netvrdím. Moc jim však usnadnila konat.“

„Příležitost dělá z krále zloděje.“

„Anebo vraha.“

„Blahoslavení, kdo nemají přístup.“

„Oni ho mají, a proto vědí.“

„Jsme opět u vědění.“

„Znalost lidí, Benone. Vrazi do sebe vzájemně vidí, těžší ze slabostí toho druhého a zneužívají je.“

„Počkej,“ otočila se ke mně Sidonie, hlas nalomený úzkostí. „Ty o nich mluvíš, jako kdybys je znal.“

„Možná je znám. Já už totiž vím, k čemu je tohle určeno. A kdo to potřeboval.“ Vyndal jsem z kapsy zelený střepek.

„Kdo?“

„O tom se mlčí.“ Dal jsem si sklíčko před ústa.

„Romane!“

„Co si pamatuješ z *Božské komedie*?“

„Už málo.“

„Ke mně verše přicházejí jako zjevení. Zvlášť tyhle:

V té hoře stojí stařec, který zády
obrácen k Damiettě, k Římu hledí
jak do zrcadla. Prosta každé vady
ze zlata hlava na šíji mu sedí,
z ryzího stříbra hrud' a paže dvojí
a pak až po rozkrok je v rudé mědi.

Nevíš, jak je to dál?“

„Vím,“ usmála se.

„Dál dolů pak je z železa jak v zbroji,
jen pravá noha pálená je hlína,
a na ní víc než na té druhé stojí.“

„Ještě mě dovedeš překvapit,“ řekl jsem uznale. „Ty mě taky.“

„Ptejme se, co nám verše říkají. Máme tu starce ve zbroji, s jednou železnou a jednou hliněnou nohou. Stařec by mohl být Řím. Řím by mohl být stát. A stát stál ve středověku na dvojí moci: světské a církevní.“

„To jsou ty dvě nohy?“

„Ano. Vrah tyhle verše dobře zná. Zkoušel mi napovědět, když se zjevil v masce světce. Jenomže se zjevil Kláře. Klára neumí číst symboly. Přitom pravda je v nich už od nepaměti.“

„Anna Svídnická,“ vyhrkl Benon s pohledem upřeným na Sidonii.

„Svatý Zikmund. Znetvořený kameník.“

„A Jidáš unášený d'áblem.“

„A taky ta, která chybí.“

„A taky ta, která zaostala za dějinami.“

„Myslíte církev? I já jsem zaostal.“

„I já. Můžeme se vrátit?“

„Můžeme zahodit moudrost moudrých, a tak se vrátit.“

„Ne, pane doktore. To nesmíme udělat.“

„Dobrá. Nezahodíme moudrost moudrých, ale zavrhneme opatrnost opatrných.“

„Bravo,“ prohodil tiše cizí hlas.

Sidonie si zakryla ústa. Jako by nevěděla, jestli se smát, anebo omdlít hrůzou. Neboť spatřila toho, kdo už hodnou chvíli musel stát za mými zády.

„Pouhé obrazy,“ pokračoval onen hlas a já se otočil. „Co jsou proti slovu, jež udeří v mlčení? *In nomine patris, et filii, et spiritus mali*, mám v ruce pistoli a ta ruka je lehká. Amen.“

Zírali jsme na přízrak svatého Václava, který se zjevil před námi v chórovém ochozu. Stejně jako na herce v černém divadle, ani na člověka za zlatostříbrnou bustou nebylo vidět. Tentokrát ji však nesl před sebou.

Zašutl jsem Sidonii tělem. „Ta maska není nutná,“ řekl jsem a přál si pevnější hlas. „Vím, kdo jste.“

„Ale oni to nevědí. Nakonec je ta maškaráda k něčemu dobrá. Podívejte se, uděláme obchod. Odstupte od své ženy a zachraňte jí život. I toho kluka nechám být. Stačíte mi vy. Ale rychle, než přijde tamten – protože on má jiné zájmy. No? Kde je vaše odvaha, Ropsi? Ukažte nám svou moc. Vědění jste předvedl na jedničku, mlčení bude následovat, ani se nenadějete.“

„Vraždil jste vy? A on vás kryl?“

„Kalandra mi byl lhostejný, to on ho nenáviděl. Já bych starouška klidně strčil ze schodů, tak málo by stačilo. Ale on trval na useknutí ruky nabroušenou úhelnicí. Fulcanelliho hračky, chápete? I figurky z mříže mě donutil upilovat, říkal tomu „ochrana mého syna“. Před čím? Před d'áblem, před smrtí, před prasetem... Myslel si, že to prase je váš démon, Ropsi. Jeho pošetlosti jsem dokonale využil a Kalandru vám naservíroval, jak si přál. Jenže to nezabralo.“

„A Henryk?“

„Nehýbejte se! Henryk. Nic proti němu, ale viděl mě na schodech do chrámové pokladnice a přišel se zeptat, co to má znamenat. Když umlčet, tak šikovně, aby to vypadalo na Fulcanelliho partu.“

„Bylo vás víc.“

„Jen dva a pomocník.“

„Kdo byla ta žena, která vstoupila do kostela spolu s Henrykem?“

„Žádná taková nebyla.“

„Radima jste taky musel odstranit?“

„Můj společník ho platil za ta rohatá kolečka, jenomže toho pitomce pak chytli... a rovnou ten hňup Zelenka.“

„Rozbité busty. Provokace s prasetem.“

„Vepřové hody jsem si vychutnal! Mého kumpána mohl trefit šlak, a přitom chtěl Radima odstranit on, opět nástrojem z Fulcanelliho dílny. Takže si neměl nač stěžovat. A na rozbitých bustách mu nezáleží. Ani mně ne.“

„Zato vám záleží na chrámovém pokladu. Namísto drahokamů podstrkujete obarvené sklo. Jste práskaný zloděj.“

„Nejsem zloděj. Zloděj je Unterwasser, který nechal udělat dokonalé kopie a vůbec se neptal, na co je potřebuju. Ale já? Cokoli má Církev, bezvýhradně těm patří, které žebrat žene bída. To věděl už váš božský pěvec, Ropsi, špatně jste ho četl. Ty kameny jsou uložené v bankovním trezoru. Až zemřu, přejdou do rukou Husovy nadace.“

„Myslel jsem, že stárnete od nohou, ne od hlavy.“

„Copak na tom záleží...? Já zemřu tváří v tvář Bohu. Ne jako vy, co se klaníte sochám a obrazům. Kdo věří na peklo, projde si peklem. Přeju vám sladké sny, doktůrku, a hodně hladových červů.“

Ještě než dořekl, ukročil jsem stranou. Nemohl jsem pro Sidonii udělat víc než rozloučit naše těla. Kdybych zůstal na místě, kulka by jedním proletěla a uvízla ve druhém. Jenom ne manželskou smrt.

Maska ustoupila do tmy. Ruka v černé rukavici zvedla automatickou pistoli a namířila na mě černou hlaveň.

Před kaplí se zlatě zablesklo. Ale rána se neozvala. Třpytivá hlava svatého Václava udeřila o dlažební kámen.

Julius Maler měl tu svou divně na stranu. V jeho krku zela hluboká rána. Až nyní mezi přetátnými nervy, šlachami a svaly vytryskla krev.

Vedle stál ten druhý. Jako rytíř helmici, nesl si pod paží těžkou zlatou hlavu svatého Víta. Na krku mu seděla hlava živá, rytířsky modelovaná, s šedými vlasy, vysokým čelem, stinnými vráskami a propadlinami v lících. V druhé ruce svíral dvakrát zalomenou Parlérovu úhelnici. Vypadala jako klikatý blesk.

„Bud' vítán, synu,“ usmál se na mě stařec, když druhému starci odňal zbraň. Jako by přišel o poslední oporu, Julius Maler se svalil. Arcidiákon u něj poklekl, odložil relikviář, zatlačil mrtvému oči a zašeptal requiescat. Než jsme se vzpamatovali z překvapení, namířil na nás pistolí. Opět jsem si stoupl před Sidonii.

„Očekával jsem jen tvou ženu, Romane, ale jsem rád, že jsi přišel. Když jsi byl malý, tykal jsi mi. Můžeš zas. Slyšel jsem tvé poznámky nahrané na kazetu. *Tajemství katedrál* jsem četl, ještě než ses naučil abecedu. Ale až nedávno jsem je pochopil. „Mlčenlivá víra je víra živá. Vykřikovaná neznamená nic.“

„Tak proč se tím neřídíte?“ vyhrklo ze mě.

„Právě že řídím. „Odvaha k činu“, Romane. Já jsem ji našel. Vidím, že i ty.“

„Nevidíte nic.“

„Ale ano. Znáám tě líp než tvá Sidonie.“

„To sotva.“

„Neškodí, když otec občas zkontroluje syna. Je to jeho povinnost.“

„Vy nejste žádný můj otec.“

„Jsem tvůj spirituální otec, ať se ti to líbí nebo ne. Těmahle rukama jsem tě křtil. Byl jsi můj syn, v tu chvíli ano a ještě dlouho potom. Myslíš, že kněz nemůže toužit po dítěti? Vedl jsem tě dobře. Nikdy jsem ti nevnucoval duchovní dráhu, jak si přála tvá matka. Naopak. Měl jsem tě k tomu, aby ses stal nejlepším laikem mezi laiky, intelektuálem bránícím naši věc. Pro církev je dnes pouze výsměch. Tak jsem si řekl, zda není na čase, aby z církve šel opět strach. Ani otec nesmí být dítěti k smíchu, to jistě uznáš. Pro dobro dítěte.“

„Tohle snad nemusím poslouchat.“

„Ty jsi *byl* dobrý syn, nikdo z tvých vrstevníků se ti nevyrovnal. Všichni od nás odešli, aby se stali sterilními protestanty, uprskanými ateisty, směšnými buddhisty. Tys byl dán v zaslíb. Tys zůstával a četl se mnou ve svatém Tomášovi a v Augustinovi. A když ses zbláznil do umění a zapomínal na vyšší věci, odpouštěl jsem ti a vedl tě přes lásku k Dantovi, Giottovi a Pierovi della Francesca k lásce k lidem a k Bohu.“

„To se vám moc nepovedlo.“

„Já vím. Vybral sis jen jednoho člověka, ostatní tě nezajímali a na Boha už jsi nedohlédl. Nač taky? Oltář jsi měl. A na oltáři svatou Kundu.“

Sidi zprudka vydechla a vykročila k němu, ale zadržel jsem ji a opět se před ni postavil.

„Ano! *Qui tangit picem, coinquinabitur ab ea*. Fuj. Jenomže jako šašek, jako idiot lásky ses jí dokonale zhnusil. Odvrhl jsi pravého Boha, a falešného jsi ztratil. Chudáčku. *Není* vladař, jímž by svět byl veden, a lidstvo bloudí, sobě ponecháno. Tvůj básník tě dobře znal.“

„Známe se navzájem.“

Pokřčil rameny. „Nu co. *Pán* spravedlnost dal mi do úkolu, jak dobře víš. Alespoň to. Když jsem ti napsal ten dopis, slíbil jsem, že se s Ní znovu setkáš. Měl jsem na mysli církev, nikoli tvoji kdysi právoplatnou děvku.“

„Pater Kalandra mě nesoudil tak přísně. Nakonec jsem vždycky byl hodný monogamní chlapeček.“

„Kalandra chyboval, když svou rukou, svatou i zlořečenou, poželhal vašemu svazku. Jeho úmysly byly dobré. *Je* dobrými *ú*mysly je dlážděna cesta do pekel. *Pak* přišel jinoch s otcem do rozbroje pro paní takovou, že nikdo jí svých dveří neotvívá, jak smrti se jí boje. Zase Dante – vzpomínáš? On i ty víte, že není lásky, která nemučí, a co nebolí, není než předstíráno. Pohrdl jsi mojí láskou, ona zase tvou. Pálila ji. Nedovedla ji snášet. Jak jsem vás chápal, Sidonie! Jak jsem vám rozuměl a pomáhal vám při rozvodu!“

Překvapeně jsem se podíval na Sidonii. A Sidi uhnula pohledem. Spojili se proti mně.

„Jenže to nepomohlo,“ dodal ztěžka Urban. „Nepomohlo nic. Ani ty rozbité sochy, ani prase vpuštěné na bohoslužbu, ani ta ohavná jatka, ty jsi mou náповědu neviděl neslyšel. A vidíš, Romane? Jako všemocná postava za vším jsem se spojil i s kacířem, jen abych ti otevřel oči. Maler byl na špinavou práci výborný, šlo mu jen o chrámový poklad, a já mu poskytl vše, co dokázal odnést. Dva nejcennější démanty mi vzít nemohl: Boha a tebe.“

„Spletl jste si drahokam s kusem uhlí.“

Kněz svěsil ramena. „Snažili jsme se, aby vše ukazovalo na huťmistra, a přitom jsem ti celou dobu tajně napovídal: zločiny z lásky, Romane – kdo jiný než ty je dokáže ocenit? Nedopouští se jich dnes a denně Všemohoucí? Na tobě – na mně – na každíčkém z nás?“

Na to jsem neřekl nic.

„Ale Fulcanelli nás prohlédl a my ho za to odsoudili k smrti. Jenže je chytrý. A tak není na pravdě Boží, ale ve vězení.“ Skřípavě se zasmál. „Vlastně mě těší, že to přežil. Teď ale odstup, synu, a raduj se spolu se mnou, neboť tě tvé harpyje zbavuji nadobro. Buď si jist, že přijde do pekla.“

Přišel jsem o vůli. Hlava byla ochromená žalem a mé nohy samy udělaly krok stranou, já jim to nepřikázal.

Odstoupil jsem od ní, a dál jsem nekonal. Věděl jsem, že ji zabím. Věděl jsem proč.

Sidonie stála tiše. Krátce pohlédla na Benona, ale ten obrátil zrak k oltáři.

Otec Urban natáhl zbraň a zamířil na ženinu hrud'. A někdo mu poručil: „Odhoď to.“

Pistole mu vypadla z prstů. Jiná se vynořila ze tmy, za ní dvě ruce, útlá ramena v kožené bundě, zelený rohlík kolem krku a nad ním rozčuchaná hlava a protáhlé modré oči. Pusa se usmála, pihatý nos se nakrčil. Mezi dospělými uvízlo dítě.

A to bylo špatné. Jakmile se sklonila pro zbraň, která jí dříve patřovala, Urban švihl úhelnicí jako golfovou hůlkou a vyrazil jí pistoli z ruky. Vyšla rána. Benon klesl na kolena, chytl se za bok a zasténal, upadl na břicho a prohýbal záda; brouk, který se vzpouzí rozšlápnutí. Ale neměl jsem oči pro něj, nýbrž pro Kláru zápasící s šíleným kně-

zem: věšela se mu na paži s úhelnicí, byla to chvílička, než ji setřásl a mrštil s ní proti zdi. Hlava narazila o kámen, až to zadunělo. Kněz se předklonil, jak namáhavě popadal dech, ale nato se opět narovnal a znovu pozvedl úhelnici, tentokrát před mou paní. A já jsem Sidonii podruhé neochránil.

Klára ano. Zastoupila starci cestu, holýma rukama se mu vrhla po krku. Železo zasvištělo, už se to stalo a nemohlo odestát.

Sidonie zůstala netknutá. A přece jsem ji v sobě zabil.

Klára sepjala ruce, jako by chtěla vzdát díky. Ale našla jen jednu dlaň. Pohlédla na mě a schovala svou hanbu za záda.

Ruka šikmo uťatá v zápěstí dopadla na menzu oltáře, bledá a živá, škubající se v nervovém šoku. Kilián Urban ji pozoroval, jako by spatřil zázrak. Konečně jsem našel odvahu k činu. Sáhl jsem do kapsy, vytáhl trojbokou misericordii a vetkl ji otci do krční jamky.

*

Malá Klára vyhrávala, malá Klára už tě měla, malá Klára prohrála. Co neztrácím, mě netěší. Nespala sem, když si mě obvazoval, když si mi stahoval předloktí páskem. Našels v mé kapse ten náramek, byla plná krve a on vězel na dně jak potopenej poklad, řetízek ze spletených větví a kytiček, co já dostala od jinýho a tys dal pak jiný a ona nakonec zpátky mně, a teď's mi ho omotal kolem dlaně jak růženec, děkuju pěkně. Dost mě tam chladí, jako bych držela kousek tebe. Ale dřív v tomhle studeným kraji, v tomhle cynickým městě jsi mě dlouho hrál už jen tím, že's tu byl. Na tvoji památku ať rozsvítěj neonový srde nad chrámem, sedne věži dobře namísto kříže. Teď už nic neříkej, prosím tě o to. Ne, nemluv. Mlč. Máš moji alabastrovou hnátu? Neraduj se, dlouho ti nezůstane. Zaslouží si ji někdo jinej. Ten, kdo dovede milovat, ale neumí nenávidět.

*

„Kláro, *Haec est clara dies clararum clara dierum*, začíná nový život, ty můžeš klidně spát, nedívej se ven, sanitka ujíždí nočním městem, ale dračí hřbet svatovítského krovu je stále na dohled a někdo jde podél vozu, má široký klobouk a předlouhý krok, když nahlíží okénkem, vidí tvou ruku v ledové tříšti v mé náruči, ta ruka mě před ním prozatím ochraňuje, i Benon je tady a ještě dýchá, žena v šátku mu sedí u nohou, v klíně jí leží tři figurky, panáček, panenka a prase,

pod jemným nosem a krásnýma očima se jí od ucha k uchu táhne
jizva a v jizvě se klikatí zelené stehy, nikomu nepoví, že Sidi přijde
do očístce, já o pět poschodí níž, ty do ráje a *Kamenný hvozď* do tvé
bukové rakve, dárek pro tebe, má svatá nevěsto, než k tobě ulehnu,
vždyť právě se ve mně probudila láska a ozařuje mou budoucnost
zelenavým světlem, můj život má opět smysl, díky ti za něj, *ma pul-
chra, preaclara donna*, má jasná hvězdo, má spanilá, jediná Beatri-
ce.“

Miloš Urban

Stín katedrály

Božská krimikomedie

Ilustroval, graficky upravil, obálku navrhl
a sazbu zhotovil Pavel Růt.

Odpovědná redaktorka Marie Třemšínská.

Korektury Hana Musilová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

e-mail: argo@iargo.cz,

<http://www.argo.cz>,

roku 2003 jako svou 614. publikaci.

Mimo běžné vydání bylo prvních padesát kusů
provedeno v ručně kolorované vazbě a doplněno
o originální grafický list.

Předtisková příprava T. A. V. A. books, Olomouc.

Vytiskla tiskárna Akcent, Vimperk.

Vydání první, dotisk.

ISBN 20-7203-508-8